

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

„Liberalni“ centralizem.

Zadnjič je napisal »Slovenec« uvodnik o »liberalnem« centralizmu. Po svoji stari navadi meša verstvo, cerkev, evharistični kongres s Sokolstvom, torej s čisto nacionalno in telesnovzgojno organizacijo, meša upravni organizem s cerkvenopolitičnim pokretom sodobnega klerikalizma. Stvar je prozorna: Pred vojno je mešal politiko in cerkev bolj masivno in surovo, danes je treba mešati nekoliko previdnejše, vse je treba preplesti z visokimi frazami o liberalnem brezboštvo, o »liberalnem« centralizmu, o stremilnih »poganskega nacionalizma itd., samo da se prikrijejo stari cilji in da se nanovo oživi vera v upravičnost političnega klerikalizma.

Kakšno pa je v resnici razmerje med verstvom in javnim življenjem? Ali res potrebujemo posebno klerikalno stranko ter oddvojeno politično delo, da uveljavimo vero v javnem življenju in da preprečujemo naš »poganski« nacionalizem? Ali je res centralizem »liberalen«, ali je vsaka centralistična država nujno nedemokratska, brezverska in celo poganska?

Reči moramo, da se čudimo klerikalni inteligenci, ki je ni sram mešati pojme in tako prostaško izpostavljati svoja nazadnjaška naziranja javnosti, da jih lahko s kolikšak kritičnim očesom presodi in pregleda. Državni organizem in državna uprava, centralistična, federalistična ali avtonomistična sta pač popolnoma indiferentna namram verskemu stališču poedince. Ali plačuješ davke v Beograd in jih nato iz Beograda razdeljuješ med oblasti, je pač in za katoličana, in za muslimana, in za protestanta versko popolnoma indiferentna stvar.

Ravnatoko je verskoindiferentna stvar nacionalizem. Le pogledimo! Nemški katoličani so na pr. pred vojno in med vojno pridno oznanjali nemški nacionalizem, takisto tudi francoski katoličani francoski nacionalizem. Kateri nacionalizem je bil pravi? Francoski in belgijski kardinal Merciera ali pa nemški kardinal Stuhlfaut? Ali daje cerkev in vera sploh konkretne norme, po katerih moramo odločiti, kdaj je nacionalizem g. Pribečevič in vseh odkritosrčnih ter doslednih Jugoslovenov poganski, nacionalizem g. Radića, ljubljanskega škofa ali sarajevskega patra pa edinoveličavni in praktično edino odrešilni nacionalizem naše države? Vera sigurno ne! Zato baš govorimo o nacionalizmu, ki bi ga moral izpovedovati tako katoličen, kakor musliman, kakor pravoslavni človek, ker ga snatramo, da stoji nad verami, da so vere praktično brez konkretne norme za določanje pravičnega nacionalizma in antinacionalizma. To je stvar političnega prepričanja in političnega odločanja.

Jugoslovenski nacionalizem ni »poganski«, ni protiverski, ni protikatoliški, kot takega ga razglašajo samo katoličani, ki so vero združili s klerikalno stranko in ki demagogizirajo vero med ljudstvom za klerikalizem.

Tudi država je napram veri indiferentna. Odnosno vero so napram državam indiferentne. Tozadevne odnose regulirajo, kakor znano, posebni konkordati, potom katerih izraža najvišja cerkvena oblast svoje razmerje do konkretne države.

Vzemiimo centralistično upravo jugoslovenske države! Do večer je ta centralizem bil »liberalen«, kakor ga nazivlje klerikalni dnevnik, danes pa bi ga morali imenovati, ako bi bili zlobni, ako bi mešali pojme, ako bi v javnem življenju izpovedovali neresnico, zlobo in brezvestnost, »katoliški« centralizem. Zategadelj, ker odloča v Beogradu dr. Korošec s svojo tovarišijo.

Ali smo slišali, da razločujejo »pogansko« gospodarstvo od »katoliškega« in da imenujejo tovarno katoličana dobro, muslimana ali pa nacionalista »pogansko«? Enako je z državo. Vsa verstva nudijo le splošne norme življenja, toda v konkretno gospodarsko, politično in splošno javno življenje ne posegajo s točnimi predpisi. Pač pa te predpise čisto umetno ustvarjajo katoliške politične stranke, imenovane klerikalne.

Velike izpremembe v državni upravi.

Imenovanje novih velikih županov. — Izpremembe v diplomatski službi. — Vlada pod Radićevo kontrolo. — Pred imenovanjem velikih županov za Hrvatsko.

— Beograd, 23. avg. (Izv.) Zadnje dni je vlada nenavadno pospešila svoje delo v zadevi imenovanja in premeščanja višjih uradnikov, ker se je začelo zlasti v vrstah HRSS pojavljati nezadovoljstvo radi vladne počasnosti pri imenovanju in premeščanju uradnikov, ki niso simpatični sedanjim večini. Včerajšnji dan je prinesel prve večje rezultate tega vladnega dela, ker je kralj podpisal večeraj opoldne ukaze, s katerimi se vpokojuje 14 dosedanjih velikih županov ter se na njihovo mesto imenujejo novi. Te izpremembe velik županov se tičejo v prvi vrsti severne in južne Srbije ter Bosne in Hercegovine.

Imenovani so naslednji veliki župani: Milivoj Popović za Bitolj, Laza Atanacković za Beograd, Gjuro Brzaković za Štip, Dragomir Nikolić za Kragujevac, Tihomir Givozdanović za Kruševac, Boža Pavlović za Požarevac, Dragoljub Simić za Niš, Milorad Lozanić za Čačak, Steva Živanović za Zaječar, Angjelko Štambuk za Mostar, Alfred Makovec za Travnik, Josip Trojer za Tuzlo in Evgen Molnar za Bihac.

Vpokojeni pa so: Buda Borisavljević v Bitolju, Mita Aleksijević v Beogradu, Dobrota Matković v Štipu, Stanoje Belić v Kragujevcu, Marko Novaković v Kruševcu, Petar Dragomirović v Požarevcu, Milan Petković v Nišu, Janko Spasojević v Čacku, Petar Blagojević v Zaječaru, Milan Slepčević v Somboru, dr. Dušan Petrović v Travniku, Ahmed beg Defterdorov v Tuzli, Svetislav Paunović v Banjaluci in Gavra Cerović v Bihacu.

Razen tega so izvršene tudi nekatere izpremembe v zunanjem ministristvu. Za šefa kabineata zunanje ministristva je imenovan dosedanj podtajnik tega ministristva dr. Radoje Šumenković, dosedanj šef kabineata Svetozar Rašić, bivši konzul v Celovcu pa je imenovan za generalnega konzula v Pragi. Šef tiskovnega urada Miloš Ivković je večeraj izročil svoje posle tajniku zunanje ministristva Franju Cvetiši. Ivković je odšel na dopust ter bo bržkone pozneje vpokojen. Šef političnega oddelka v zunanjem ministristvu Djoka Todović je imenovan za svetnika pri poslanstvu v Londonu, na njegovo mesto pa pride Stanoje Mihajlović, generalni konzul v Londonu. V diplomatski službi se imajo izvršiti še nadaljnje izpremembe ter se govori, da bo vpokojenih več konzulov in poslanikov.

Od večeraj se vrše priprave za nadaljnje izpremembe v vseh strokah državne uprave, predvsem na Hrvatskem. O izpremembah v upravnem aparatu na Hrvatskem je večeraj konferiral podpredsednik HRSS dr. Maček z ministristkim predsednikom Ljubom Davidovičem. Kot zastopnik Radića ostane dalje časa v Beogradu dr. Maček ali pa Predavec, da bo eden ali drugi nadziral delo vlade glede imenovanja višjih uradnikov v Hrvatski, zlasti glede imenovanja velikih županov. V notranjem ministristvu se sedaj vrše nujne priprave za imenovanje ostalih 17 županov, ki se imajo imenovati večinoma za Hrvatsko in Slavonijo. Vsa imenovanja velikih županov v Hrvatski in Slavoniji se imajo izvršiti po želji HRSS. V vprašanju izmenjave uradništva in vzpostavitve novega uradniškega aparata, ki naj bi odgovarjal željam sedanje vlade, posveča vlada sama pozornost, ker se je o tem vprašanju razpravljalo tudi na snočni seji ministristkega sveta. Na tej seji je bilo sklenjeno, da imajo ministristva posvečati pozornost tudi ponovnemu imenovanju uradnikov, ki so bili za časa prejšnjega režima vpokojeni. Ti uradniki se imajo po možnosti zopet nastaviti, ako niso bili vpokojeni vsled kakih kaznivih dejanj in ako bi njihovo ponovno imenovanje ne nasprotovalo političnim težnjam sedanje vlade. Razven tega se v notranjem ministristvu pripravljajo tudi obširni ukazi o razmetitvi političnih uradnikov po vsej državi.

Na snočni svoji seji je vlada razpravljala tudi o udeležbi na spominski svečanosti bolgarskim žrtvam v Surdulici ter na ustoličenju patrijarha v Peči. Sklenjeno je, da odpotujejo na svečanost v Surdulico popoldne s posebnim vlakom ministristki predsednik Davidović, ministar za prosveto dr. Korošec in vojni minister Hadžić.

Na snočni svoji seji je vlada razpravljala tudi o udeležbi na spominski svečanosti bolgarskim žrtvam v Surdulici ter na ustoličenju patrijarha v Peči. Sklenjeno je, da odpotujejo na svečanost v Surdulico popoldne s posebnim vlakom ministristki predsednik Davidović, ministar za prosveto dr. Korošec in vojni minister Hadžić.

Sestanek ministrov Male antante v Ljubljani.

— Beograd, 23. avg. (Izv.) V zunanjem ministristvu se vrše priprave za sestanek zunanjih ministrov Male antante, ki se bo vršil v Ljubljani dne 27. in 28. t. m. Na tem sestanku se bodo predvsem obravnavala vprašanja, ki se bodo razpravljala na zasedanju Društva narodov in ki se tičejo skupnih interesov Male antante. Jutri odpotuje tajnik zunanje ministristva Ilija Novaković v Ljubljano, da pripravi vse potrebno za prihod češkoslovaškega zunanje ministra dr. Beneša in romunskega zun. min. Duca. Našega zunanje ministra dr. Voja Marinkovića bo spremljal na poti v Ljubljano šef njegovega kabineata

dr. Radoje Šumenković. Zunanji minister dr. Marinković odpotuje 26. t. m. iz Beograda, tako da se sestane dne 27. t. m. z zunanjim ministrom dr. Benešem, ki se pripelje ta dan ob 16. v Ljubljano. Med obema zunanjima ministroma se bodo takoj pričela posvetovanja, ki naj bi trajala do 11. zvečer, ko se dr. Beneš odpelje dalje v Ženevo. Zunanji minister dr. Marinković ostane v Ljubljani, da sprejme 28. t. m. romunskega zunanje ministra Duca. Dne 28. t. m. bo zunanji minister konferiral v Ljubljani z Duco. Kakor se doznava, bo dr. Marinković po teh konferencah odpotoval naravnost v Ženevo, kjer bo kot prvi delegat za

stopal našo državo na zasedanju Društva narodov. Za ostale delegate naše države na zasedanju Društva narodov so imenovani: posl. dr. Kosta Kumanić, vseučiliški profesor dr. Mileta Novaković, šef oddelka za Društvo narodov v zunanjem ministristvu Vukčević in šef kabineata zunanje ministristva dr. Radoje Šumenković.

— Beograd, 23. avg. (Izv.) Na sestanku zunanjih ministrov Male antante v Ljubljani se imata poleg ostalih tekočih vprašanj razpravljati tudi dve zelo važni vprašanji. Po st. germain-ski, trianonski in neuillski mirovni pogodbi ima Društvo narodov pravico poslati začasno komisijo v Bolgarsko, Madžarsko in Avstrijo v svrhu kontrole izvrševanja vojnih določb mirovnih pogodb. Pri nekaterih članih Društva narodov pa se je pojavilo naziranje, da bi bilo potrebno odpraviti stalne zavezniške kontrolne komisije na Dunaju, v Budimpešti in Sofiji, tako da bi ostala samo omenjena komisija Društva narodov. Taka rešitev vprašanja pa se odklanja tako od naše strani, kakor tudi od ostalih držav Male antante. Nevarnost obstoji v tem, da bi začasne komisije bivale le malo časa v teh državah, radi česar bi ostale brez kontrole. Radi tega bodo države Male antante na zasedanju Društva narodov zavzele odločno stališče, da se absolutno ne smejo ukiniti stalne medzavezniške kontrolne komisije na Dunaju, v Budimpešti in Sofiji.

Male antanta ostaja ishotako tudi na stališču, na odposlje Društvo narodov svojo komisijo v navedene države. V slučaju, da se to zgodi, bo naša država zahtevala svoje zastopnike v komisijah Društva narodov. Drugo važno vprašanje, o katerem se bo razpravljalo v Ljubljani, je vprašanje obnove odnošajev s sovjetsko Rusijo. Naša vlada želi stopiti v pogajanja za obnove odnošajev z Rusijo in ker sta v tej zadevi prizadejati tudi ostali dve članici Male antante, se bo o tej stvari razpravljalo na sestanku v Ljubljani.

Kraljeva dvojica na svečanostih v Surdulici in Peči.

— Beograd, 23. avgusta. (Izv.) Kralj in kraljica odpotujeta danes popoldne iz Topole v Mladenovac, odkoder se odpeljeta z dvornim vlakom do Vladičinog hana ter se udeležita v nedeljo v Surdulici svečanosti v spomin žrtvam bolgarskih grozdejev za časa svetovne vojne. Jutri zvečer odpotuje kraljevska dvojica dalje v Skoplje ter preko Kosovske Mitrovice po določenem programu v Peč, kjer se udeležita slovesnega ustoličenja patrijarha Dimitrija. Radi potovanja kraljeve dvojice v Surdulico in v Peč je večeraj popoldne posetil minister dvora Janković ministar. Predsednika Ljubo Davidovića. Danes popoldne je minister dvora odpotoval v Topolo, da poroča kralju o sodelovanju vlade pri teh svečanostih. V Peč bo odpotoval tudi državni podtajnik Marko Cemović.

Pred preosnovno vlado.

— Beograd, 23. avg. (Izv.) Kakor znano, imajo v sedanjih vladi posamni ministri po dva portfelja, ker so nekatera mesta rezervirani za morebitni vstop radićevcev v vlado. Ker so se pa radićevci, kakor se zdi, definitivno odrekli vstopu v vlado ter so samo izjavili, da bodo vlado podpirali v parlamentu v dogovorjenem delu, se sedaj v vladnih krogih pojavljajo glasovi, da bo po svečanostih v Surdulici in Peči došlo do preosnove vlade ter da se bodo nezasedena ministristka mesta izpolnila z — demokrati.

K političnemu položaju.

— Beograd, 23. avgusta. (Izv.) Ker odpotuje ministristki predsednik Ljubo Davidović zvečer v Surdulico, da je danes tekom dopoldneva posetilo več ministrov. Zlasti dolgo časa se je mudil pri njem notranji minister Nastas Petrović, ki je pozneje izjavil novinarjem, da bodo v kratkem sledili nadaljnji ukazi o imenovanju velikih županov, kakor tudi obširnejši ukaz o imenovanju srezkih in okrožnih načelnikov, tako v Srbiji, kakor tudi v drugih delih države.

Podpredsednik HRSS dr. Maček, ki je dopoldne posetil ministristkega predsednika Davidovića in tudi nekatere druge ministre, se vrne zvečer v Zagreb, namesto njega pa pride v Beograd posl. Predavec, da zavzame njegovo mesto in nadaljuje kontrolo nad delom vlade, predvsem radi uradniških izprememb v Hrvatski.

Zunanje ministra dr. Marinkovića so tekom dopoldneva posetili razni diplomatski zastopniki, med njimi angleški poslanik Young in belgijski poslanik. V diplomatskih krogih vlada veliko zanimanje za prihodnji sestanek zunanjih ministrov Male antante in sploh za smerice naše bodoče politike.

Sprejem Herriotove izjave v senatu.

— Pariz, 22. avg. (Izv.) V senatu je levica sprejela Herriotovo izjavo, s burnim odobravanjem. Ko je bila izjava prečitana, je naznanil predsednik, da je prejel od levice predlog, ki vsebuje votum zaupanja za vlado in ki se mora po poslovniku izročiti pristojnemu odboru. Senat je odobril to postopanje s 177 glasovi proti 109 glasovom. Odbor za zunanje stvari je sklenil, da stavi na ministristkega predsednika nekatera vprašanja. Debata senata o londonski konferenci je odgojena za čas razprav v zbornici.

SPOPADI NA GRŠKO-BOLGARSKI MEJI.

— Rim, 22. avgusta. (Izv.) Iz Soluna poročajo, da so grške obmejne čete prijele pri zadnjih bolgarskih vpadih več bolgarskih komitašev, ki so jih pripeljali v Solun. Prijeti komitaši so izjavili, da bo koncem jeseni izbruhnila revolucija v Makedoniji. Značilna je tudi njihova izjava, da se nahajajo v vrstah bolgarskih komitašev tudi mnogi častniki bolgarske redne vojske. Ujeti komitaši bodo v Solunu ustreljeni na javnem kraju.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. ZAGREBSKA BORZA. Dne 23. avgusta. Prosti promet. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Currih 15.22, Milan 357.75, London 364.75, Newyork 80¹/₂, Pariz 4.39, Praga 242.25. (Vse blago.)

INOZEMSKJE BORZE.

— Currih, 23. avgusta. Današnja borza: Beograd 6.60, Praga 16.—, Newyork 533.625, Pariz 28.60, London 23.97, Milan 23.55, Berlin 1.27. — Trst, 23. avgusta. Predborza: Beograd 27.80—27.85, London 101.70—101.75, Pariz 121.75—122.25, Newyork 22.575—22.625, Currih 423—425, Dunaj 0.0314—0.0316, Praga 67¹/₂—68.25.

Volna, trikotaža
Ljubljanski velesejem
paviljon H 320-321
Gaspari & Faninger
Maribor.

Obstrukcija v nemškem državnem zboru.

— Berlin, 23. avg. (Izv.) Nemški državni zbor je imel danes tri seje, vendar pa vlada ni mogla podati nameravane izjave o uspehih londonske konference, ker so komunistični poslanci pričeli obstruirati. Takoj početkom se je komunistični poslanec dr. Schwarz stavil razne predloge o poslovanju in dnevnem redu. Šele ob 16. je predsednik Wallraff podelil besedo državnemu kancelarju dr. Marxu, ob čigar nastopu so komunisti pričeli kričati: »Amnestija, amnestija!« Radi silnega hrupa in žaljivih medključev je moral predsednik Wallraff prekiniti ob 17. sejo, nakar je bil sklican parlamentarni odbor, ki je sklenil, da se ima poslanec dr. Schwarz odstraniti s poljičjo, ker se ni vdal odredbi predsednika, da se izključi od več seji. Kljub temu, da je parlamentarni odbor sklenil, da se dr. Schwarz odstrani, se to ni zgodilo. Ob 19. je z ozirom na to predsednik Wallraff zaključil sejo ter napovedal prihodnjo za danes ob 10. dopoldne s istim dnevnim redom.

Italijanski ministrski svet o londonski konferenci.

— Rim, 23. avgusta. (Izv.) Na večerajšnji seji ministrskega sveta je finančni minister De Stefani poročal o londonski konferenci in delu italijanske delegacije. Naglašal je, da je eden največjih uspehov konference, da bo odstopil v odškodninski komisiji zastopnik tudi Amerika. V londonskem dogovoru je sicer rečeno, da se pritegne ameriški zastopnik v komisijo samo v slučajih, ki se tičejo izvedbe Dawesovega načrta, ker pa obsega Dawesov načrt vse odškodninske vprašanje, bo pri sejah odškodninske komisije navzoč vedno tudi ameriški zastopnik. Na ta način se bo zvišalo število članov komisije na 5, kar je za Italijo velikega pomena, ker je doslej pri sejah odškodninske komisije odločeval vedno glas francoskega zastopnika, ki je bil obenem tudi predsednik. Vsled ugodnega poročila o londonski konferenci je vlada sklenila na Mussolinijev predlog, da se odlikujejo italijanski zastopniki na konferenci.

Zaupnica Herriotu.

— Pariz, 22. avgusta. (Izv.) Včeraj sta pričela razpravljati zbornica in senat o londonskih sklepih. Najprej je Herriot podal kratko izjavo o poteku londonske konference v parlamentu, nato pa v senatu, na kar se je senat odzval z 24 ur. Parlament je takoj začel razpravljati o Herriotovi izjavi in o interpelacijah, ki so bile vlozene zaradi sklepov londonske konference. Predloga komunistov in desnih čarjev, da naj se debata odgodi, sta bila odklonjena s 359 proti 126 oziroma s 320 proti 309 glasovom, kar se smatra kot prva zaupnica Herriotu ter se na podlagi tega sodi, da bo dobil Herriot pri končnem glasovanju večino. — Seja zbornice je trajala pozno v noč. Izjave Herriota so bile v splošnem sprejete ugodno tako v parlamentu kakor tudi v javnosti. Herriot je v zbornici izjavil, da ni mislil na izpraznitev kolinske cone, dokler ne izpolni Nemčija pogodbenih obveznosti. Naglašal je tudi, da so se v Londonu pripravila sredstva za mednarodno varnost.

IZPRAZNITEV PORUHRJA.

— London, 23. avg. (Izv.) Macdonald je ponovno poslal Herriotu pismo, v katerem priporoča skorajšnjo izpraznitev Poruhrja. Besedilo tega pisma se ne objavi, ker je nemški zunanji minister dr. Stresemann naprosil angleškega poslanika v Berlinu Aberona, naj se ne objavi, da se na ta način ne nudi nemškim komunistom novega orožja proti Dawesovemu načrtu.

POGODBA MED RUSIJO IN ANGLIJO.

— Moskva, 22. avgusta. (Izv.) Na seji moskovskih sovjetov so poročali Rakovskij, Čičerin in Kamenjev o pogajanjih za zaključitev angleško-ruske trgovinske pogodbe. Čičerin je označil to pogodbo kot uspeh petletnega boja sovjetske vlade s kapitalističnimi državami ter je naglašal, da pomenja ta pogodba obnovo ruskega gospodarstva ter ojačanje politične moči sovjetske zveze. Moskovski sovjeti so soglasno odobrili angleško rusko pogodbo z utemeljitvijo, da pomenja sodelovanje angleške delavske stranke pri zaključitvi te pogodbe pričetek praktičnega sodelovanja med angleškim in ruskim delavstvom.

NOVA RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

— Tokio, 22. avgusta. (Izv.) Izjava predsednika Coolidge povodom prevzeta kandidature za predsednika se smatra kot poskus prepričati Japonsko o prijateljstvu Zedinjenih držav kakor tudi kot poskus, ugotoviti japonsko stališče zaradi sklicanja druge razorožitvene konference. Japonska bo pred vsem vložila ponoven protest proti prepovedi naseljevanja Japoncev v Ameriki.

Politične vesti.

— Velikosrbska akcija na Hrvatskem. O tej akciji pod sedanjostjo (!) vlado piše z debelimi črkami zagrebški »Hrvat« in pravi, da pozivajo vladni listi v Beogradu g. Radića v Canosso! Človek se nampram takih »Hrvatov« pisavi po pravici vprašuje, kdo in kdaj se je izvrševala velikosrbska akcija na Hrvatskem? Ali morebiti tedaj, ko je o taki akciji lažljivo pisarili ljubljanski »Slovenec« in s takimi lažmi pobijal prejšnjo vlado, ali pa morebiti sedaj, ko o tej akciji in o novi vladi piše zagrebški »Hrvat«, tovariš in podpornik sedanje vlade. Tudi tu se vidi, kolike vrednosti so bile nekdanje psovke ljubljanskega »Slovenca« o velikosrbski hegemoniji v Jugoslaviji!

— Pretne beogradskih listov Stjepanu Radiću. Beogradski listi, ki so naklonjeni novi vladi, so kar na komando začeli pisati proti Stjepanu Radiću in mu pretiti z zakonskimi merami. Tako pišejo zemljoradniške »Novosti«: »Mi v Beogradu smo storiili svojo sveto dolžnost. Sedaj je naše srce čisto, naša vest bo tudi jutri čista, ako nastopijo nezaželeni dogodki. Sedaj naj storijo Hrvati z Radićem ali brez njega svojo dolžnost. Tako ugodna situacija za Hrvate se bo težko ponovila. Ako se pa situacija pokvari, tedaj nastopi radi višjih državnih interesov nova situacija in tudi psihološko bo nemogoče, da odklonimo usodne odločitve. Teh dogodkov ne bomo mogli zadržati. G. Radić morate biti pripravljeni, da podjete za vzhodno Matije Gubca! Pazite g. Radić, pazite...« Drugi beogradski list, službeni »Pravda«, pa nasvetuje Radiću, naj zna, da je »sam položal glavo pod zakon o zaščiti države«. Ta nasvet je podal Radiću sedanjí zunanji minister g. Voja Marinković. Na take očitke in pretne odgovarja »Hrvat«, zaveznik ljubljanskega »Slovenca«, sledeče: »Takšna je ta atmosfera »skrenege« in »bratskega« sporazuma v Beogradu in to pri ljudeh, ki so začeli — novo politiko! Jasnó je, da to ne more biti politika sporazuma. To je politika, ki se nastanja na silo, in da v tem slučaju ni razlike med to in Pašić-Pribičevićovo vlado. V slučaju, da se s pisavo vladnega tiska identitira tudi vlada g. Davidovića, je slabša kakor je bila Pašić-Pribičevićeva vlada. Kajti iskreno in odkrito zagovarjanje principa sile je bolj simpatično kot pa zahrbtnost, odkrit sovražnik manj nevaren kot hinavec. Sporazum o sodelovanju v parlamentu in o pod-

piranju vlade se je storil na principu, da vsaka stranka ostane pri svojem programu. To velja tudi za republikansko in federalistično HRSS. Sedaj bi oni hoteli, da njihove stranke svobodno propagirajo jugoslovenstvo, narodno in državno edinstvo ter monarhizem, dočim HRSS ne bi smela govoriti o republikantizmu niti o federalizmu. Tako so se začeli medsebojno obdelavati zagovorniki »bratskega« sporazuma. To bo »Slovenec« doživel še bridka razočaranja.

— Radićevci vstopijo v vlado. Vlada se nahaja v zelo težkem položaju, ker je popolnoma odvisna od milosti Radićevce stranke, ki pa na drugi strani noče prevzeti nobene odgovornosti za delo vlade. Vodilni vladni politiki skušajo prepričati radićevce o potrebi njihovega vstopa v vlado, vendar se jim to doslej še ni posrečilo. Ko je včeraj podpredsednik HRSS dr. Maček posestil Davidovića, je ob tej priliki skušal pregovoriti dr. Mačka v tem smislu, da naj bi radićevci vstopili v vlado. Dr. Maček je ponudbo Ljube Davidovića odklonil v Radićevem imenu. Vodstvo Radićevce stranke izjavlja namreč ponovno, da bo podpiralo vlado, ako bo ustrezala željam stranke, v ostalem pa si hoče pridržati popolnoma proste roke. S tem svojim stališčem hoče Radićeva stranka pred vsem doseči, da se izvede v Hrvatski in Slavoniji imenovanje in premeščenje uradnikov popolnoma po njenih željah. Jasno je, da je v teh razmerah obstoj sedanje vlade odvisen izključno od tega, v koliko bo zadoščala zahtevam in željam Radića in njegovih pristašev.

Angleško - sovjetska pogodba.

Te dni je bil podpisan v Londonu protokol o angleško-sovjetski pogodbi, ki je naravna posledica politike Macdonaldove delavske vlade. Angleška delavska vlada hoče na vsak način normalizirati mednarodne odnose in obnoviti v Evropi mir in pravilni gospodarski razvoj narodov. Da doseže ta cilj, je sklenila sporazum s sovjetsko Rusijo. Za sovjetsko vlado je ta pogodba izraz neobhodnosti, da pride do rednih trgovskih stikov z zapadnimi državami in da dobi od njih finančno pomoč. Navzlic temu, da pomeni važen korak naprej, pa angleško-ruska pogodba še ni rešila vseh spornih in perečih mednarodnih problemov.

Iz komunikacije, ki ga je dala Macdonaldova vlada o pogodbi v parlamentu, sledi, da priznava Rusija Angleški vse privilegije glede angleške trgovine in industrije na svojem ozemlju, kot kompenzacijo za te ugodnosti da Angleška Rusiji trgovski kredit za blago, ki ga bo izvažala. Za to posojilo jamči ruska država. Angleška prizna eksteritorialnost ruske trgovske delegacije v Londonu. Glede predvojnih dolgov je razlikovati tri vrste upnikov: lastnike vrednostnih papirjev ruskega zunanjeja posojila, mešane slučaje in zahteve Angležev glede odškodnine za razlastitev njihovih podjetij v Rusiji. Rusija načeloma priznava predvojne dolgov in je pripravljena začeti direktna pogajanja s svojimi upniki, ki so privatne osebe. Medsebojne terjatve obeh držav v pogodbi niso omenjene. Mešani slučajji pridejo na dnevni red posebne komisije. Naj-

bolji kočljivo pa je vprašanje razlastitve angleškega imetja v Rusiji. V svrhu rešitve tega problema bo sestavljena mešana paritetna komisija, ki prouči posamezne terjatve in odredi zadavno vzpostavitev v prejšnje stanje. Čim bo nad polovico lastnikov ruskih obilicij zadovoljna s tem predloženim načinom rešitve tega problema in ko bo dosežen sporazum glede razlastitve angleškega imetja, bodo sprejeti zadavni sklepi in pogodba. Šele po tem stopi Macdonaldova vlada pred parlament s predlogom, naj odobri zunanje posojilo Rusiji.

V zvezi s tem je angleška vlada izjavila, da ne misli predložiti pogodbe parlamentu kot akta, ki mora biti kot tak sprejet ali odklonjen, nego kot dokument, čigar posamezne odstavke lahko parlament odobri ali odkloni, ne da bi sledila iz tega formalna odgovornost vlade. To vodi praktično k obnovitvi pogajanj s sovjetsko delegacijo, ki v zvezi z nastopom angleške opozicije ne pride tako naglo in lahko do objubljenega posojila, dasiravno predstavlja baš posojilo za sovjetsko vlado glavno privlačnost. Stališče angleške opozicije napram sklenjeni pogodbi ni posebno ugodno za Macdonaldovo vlado. Lord Curzon, konservativni in bivši zunanji minister v Lloyd Georgevem in Baldwinovem kabinetu, je karakteriziral pogodbo kot brezprimerno v zgodovini Angleške. Nič manj ostro ni nastopil proti pogodbi tudi Lloyd George. V teh razmerah in vsled številčnega razmerja med opozicijo in vladno stranko so težkoče v zvezi s to pogodbo velike. Tudi čas, ko bodo likvidirana vsa sporna vprašanja med obema državama, je še daleč. Pomen sklenjene pogodbe je torej bolj moralnega kakor materialnega pomena. Pogodba je v prvi vrsti izraz želje obeh držav, da napravita na zunanji svet vtis, da sta srečno končali pogajanja, ki so se vršila tako dolgo in s tolikim naporom iz obeh strani.

S sigurnostjo lahko trdimo, da je ta pomen angleško-ruske pogodbe veljaven za vse evropske državce. Tu treba omeniti dve okoliščini, da je bila pogodba podpisana skoraj istočasno, ko je bil že na vidiku uspešen izid londonske konference, in da je francoski min. predsednik Herriot izjavil, da je pripravljen priznati sovjetsko vlado ter začeti z njo pogajanja glede istih problemov, ki so bili predmet angleško-ruske pogodbe. Države Male antante; izvenzmi Romunijo, slede vzhodu svojih velikih zaveznikov. Češkoslovaška je že davno v oficijelnih stikih z Rusijo, naš min. predsednik Ljuba Davidovič je pa v narodni skupščini izjavil, da je pripravljen začeti pogajanja glede normalnih stikov z bratskim ruskim narodom.

Če se ozremo nazaj na frnjevo poč od konference v Genovi do pogodbe v Londonu in primerjamo takratno stališče raznih držav, včevši tudi Rusijo, moramo z zadovoljstvom konstatirati, da veje nad Evropo novi duh mira in sprave. Verjetno je, da se bo ta nova politična orientacija še dalje bolj uveljavljala, ker je posledica trpljenja evropskih narodov v prošlosti in globoke zavesti, da smo vsi medsebojno odvisni. Če upoštevamo ta duh in velike težkoče, s katerimi se mora

boriti sovjetska vlada, smemo verjeti, da pride med Rusijo in kapitalističnimi državami končno vendarle do sporazuma, dasi se sovjeti še vedno energično branijo priznati obstoječi družabni red na zapadu. Od tega sporazuma bi imel veliko korist ves svet, največ pa oni narodi, ki jih razjeda strup socialne borbe in ki ne morejo več dolgo prenašati posledice te borbe.

Colombo Ceylon Tea

„ADRIA“ pecivni prašek
„ADRIA“ vanilin sladkor

VAN KASTER kakao

Paviljon E-39

5507

Izpred sodišča.

— Težko je stanovati v hiši, kjer je polno malih strank, posebno če je še vmes par prepirljivcev. Podobna slika se je razvila pred prizivnim senatom ob priliki vklone obravnave zakonskih Ivanov in Marije Kegu, ki stanujeta v hiši dr. Počeka na Selu, o kateri je rekel sam državni pravdnik, v utemeljitvi svoje obtožbe, da je sodišču slavno znana, kjer se ženske prepirajo, moški pa po svoje zraven sekundirajo. Omenjena sta bila obsojena tu. di zaradi žaljenja časti in sicer on na 10 dni ona pa na 1 dan zapora in je vzklicel senat njihovo pritožbo radi krivde in kazni zavrniti.

— Iz »pravnotečaja« je prišla Katarina Hrovatova. Dne 13. marca je bila s svojim možem v vesel družbi v gostilni pri Semraku v Tomačevem. Ko je prišla policijska ura je odklonil gostilničar vsako plačilo. Katarina se je vsled tega precej raztogotila in se je posebno sprla s sinom gostilničarja Ivanom, ki je tudi brnil očetu, da bi se dal kaj plačati. Naenkrat se je znašla senu na tleh, okrvavljena po glavi. In obdolžila je Ivana Semraka, da jo je on poškodoval. Pri prvi obravnavi je bil obsojen fant radi lahke telesne poškodbe na 3 dni zapora in 250 Din odškodnine. Na njegovo pritožbo je vrnilo vzklikno sodišče zopet celo zadevo prvemu sodniku v ponovno postopanje. Pri drugi obravnavi je zmigalo so. dišče prvo kazen na 2 dni zapora in plačilo 150 Din. Na ponovno pritožbo pa je ugotovilo prizivno sodišče z novimi pričami, da se ne da ugotoviti, ali je padla obtoženka in se poškodovala, ker jo je zmagala sama plačala, ali ker je zgubila ravnotežje, vsled sunka. Vseled tega je bil Ivan Semrakov oproščen in so ga odvezali tudi plačila stroškov.

DRUŠTVENE VESTI.

— Udrugišnje vojnih invalidov, podružnica v Ljubljani, javlja vsem članom in članicam, da se oddajajo pri tajništvo podružnice čevlji vseh vrst in velikosti po znižanih cenah. Podružnice jih lahko naroče za svoje članstvo.

— Podružnica Jugoslovenske Matice v Zagorju o. S. priredi dne 8. septembra 1924 tombolo spojeno z vrtno veselico. Bratje in sestre, posetite to prireditel! Po kažimo v združenih močeh, da se v polni meri zavedamo besed: »Odpiri srce, odpiri roke, otiraj bratovske solze!«

— Prostovoljno gasilno društvo v Sp. šiški priredi dne 24. avg. to je na Komarjevo nedeljo vrtno veselico v gostilni g. Petra Šteplca. Upamo, da poseti obdinstvo v obilnem številu to veselico in s tem podpre to jako koristno društvo, ki deluje v prid obdinstva. Posetnikom se bo nudilo mnogo zabave. Za jed in dobro kapljico je preskrbljeno. — Odbor.

Pravo Schichtovo milo z znamko „Jelen“

varuje Vaše drago perilo.

3187/c

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znanko „Jelen“!

B. Grimshaw-G. Clavigny:

Gospodična kapetan.

Ni je dal izpostaviti na Bilbau, otoku iz ptičjih odpadkov, tudi ne na Ingamaru, kjer prebivajo ljudje zrci, ne! ... To je bil otok Vaka, otok gobavih, strah Pacifikal

Strašne pripovedke, ki jih je nekčaj čula na krovu »Sibile«, so ji vse prišle v spomin. Vedela je, da je nek red postal gobav in da so ga s silo prepehali na ta oddaljeni otok, da bi ne okužil drugih ljudi. Kar je preostalo od tega bolnega rodu, je počasi izumiralo na tem samotnem otočju.

Nikdar se ni nikaka ladja približala temu pokopališču živih. Nihče se ni zanimal za to, kako so mogli gobavci naprej živeti v kljub strašni bolezní, ki je razjedala njih telesa. Mornarji so bili mnenja, da so kokosovci na tem otoku in morske ribe nudile tem revežem hrano, dokler ni razpad njih telesa dosegl enega glavnih življenjskih organov in jih tako usmrtil.

Kdo bi se pač zanimal za tak otok in hotel odrediti te nesrečneže?

Kateri zdravi človek bi si upal dotakniti se jih in kaj naj bi prišel iskat v ta prokleti lazaret, kjer je bil celo zrak okužen?

Donahue je le predobro vedel, kaj je storil, ko je izpostavil svojo žrtvo na robu tega pekla, kjer so se sprehajala okužena živa bitja in kazala pri belem dnevu vso grobno grozo razpada človeškega trupla ... Nekaj dni je moralo zadostovati, da se nalezlo ... In če bi bila slučajno kaka ladja, ki bi jo prignala nevihta, zapazila znake za pomoč in jo vzela seboj, bi je ta srečni slučaj tudi ne rešil pred strašno kapetanovo osveto, kajti odnesla bi seboj kal bolezní, ki se ne da ozdraviti.

Vajiti je ležala na zeleni trati, kamor se je bila vrgla in premišljevala usodo, ki ji je bila določena. Kaj, tako mlada in lepa naj bi postala enaka nestvoru, ki mu je ravnokar ušla?

Ne, ne! ... Tako ne sme končati!

Gotovo so se nahajali somi v tem morju, saj se jih dobi po vsem Tihem oceanu. Kadar bo imela dovolj življenja, jam bo plavala nasproč ... Če pa ne bi bilo somov, se bo vrnila na otok in vzela dinamično patrono, ki jo je vzela na krovu »Ikurangija«. Patrono v usta, prižgati vrvice in — konec! Vse skrbi se nato nehajo. ... Če je človek mrtev, ne čuti več muhi.

In vendar Vajiti ni še hotela umreti! ... Ni hotela umreti, predno ni storila vse, da se osveti in se reši.

Sedaj ji je srce že manj utripalo, njeno neena-komerno dihanje se je umirilo. Z divjo energijo se je dvignila in pogledala okoli sebe.

Obala je bila prazna, kakor daleč je segal njen pogled. Morje je poleg nje lahko udarjalo na splino, v samotni in miru, kot se je to vršilo že stoletja brez prestanka. ... Ne enega jadra ni bilo na obzorju.

Kje je bil »Ikurangij«? Ali je že zapustil te kraje? Takoj si je hotela to zagotoviti.

Bila je lačna; stresla je kokosovec, padlo je par orehov na tla in njih hladna voda in okusno meso so jo pokrepile in poživile.

Ko se je nasitila, je poskakala najvišjo palmo v bližini, odrezala ljanjo in se je poslužila, kot delajo to domačini pri plezanju v vrh drevesa. Tu se je udobno usedla in si ogledovala okolico otoka.

Bil je atol, ki ga je tvoril koralni obod in v sredi katerega se je razprostiral neke vrste jezero, v katero se je stekala morska voda. To jezero je bilo zelo široko, toda skalni obod, ki ga je obdajal, je imel komaj par sto metrov. Na njem so rastle pandani, palmovci in plazeče rastline. Tla so bila tako nizka, da je bilo videti kakor bi se drevesa držala na laguni kot plavajoči venec zelenja. Beli obalni pesek je obdajal otok kot okvir iz finih biservov.

Vajiti se prav nič ni brigala za barve te pokrajine, za sinje morje in zelenkasto bleščanje lagune. Zapazila je s strahom nerodovitnost kras-

e) neke vrste smolci

nega otočja. ... Ni bilo sadežev, pa tudi korenin ne ... Otok je imel le orehe kokosovce in pandanove mandlje. ... Razen tega sadja je samo ribolov mogel dati človeku hrano. ... Gobavci so pogosto morali biti lačni.

Vajiti se je z grozo spomnila strašnih okrnjenih rok, ki so tipale za njo in ki so jo bile skoraj zagrabile ... Ti divjaki so bili ljudozrci.

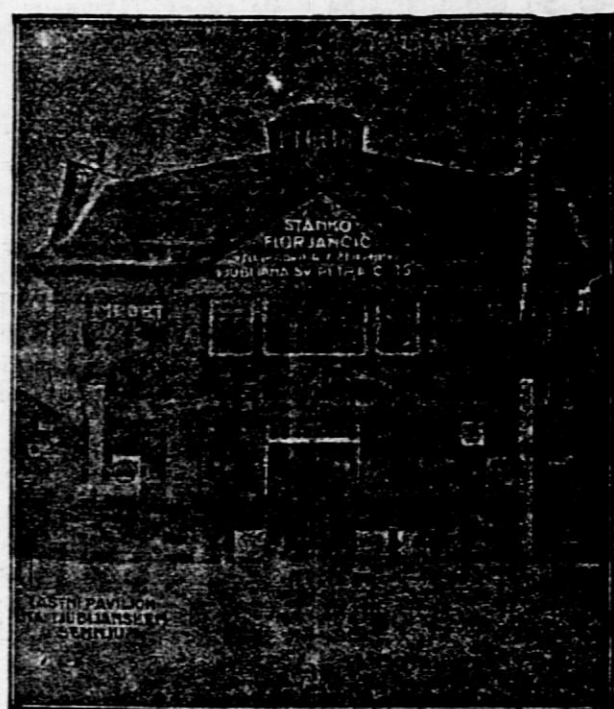
Kaj bi se bilo dogodilo z njo, ako bi se ne bila zbudila o pravem času? In kaj se bo zgodilo naslednjo noč, če bo utrjena, kakor je bila, zaspala pretrdno?

Toda kje so živeli ti reveži?

Njen pogled je iskal po otoku, a ni našel ničesar. Slednjč je zapazila nekaj milji daleč proč od mesta, kjer se je nahajala, par žalostnih koč, ki so bile naslonjene ob skupino kokosovcev. To je bilo selo.

Po njenem mnenju je bilo komaj petsto metrov oddaljeno od mesta, kjer jo je dal Donahue postaviti na suho ... Brez dvoma je upal, da jo bodo ujele v trenutku, ko stopi na otok. Edino slučaj se je imela zahvaliti, da se to ni zgodilo! ... Toda kje je bila ladja?

Vajiti je slednjč zapazila jadnico na svoji desni. Med tem ko je bežala pred gobavcem, se je oddaljila od ladje. Ležala je zasidrana na istem mestu, tik otočja, ki ga je bila zapazila prejšnj dan.

Stanko Florjančič

Lastni paviljon na sejmu. — Oglejte si bogato zalogo po sejmu na Sv. Petra cesti šte. 35.

Prosveta.

— *Nova Evropa* od 21. avgusta prinaša tole vsebino: Jugoslovenski človek (J. Zubović). — Opasnost od komunizma? (I. Kolbe). — Društvo i moral (A. Gavella). — Politični portreti. — Politični pregled. — Ekonomski pregled. — Mesto književnega pregleda.

— *Srpski književni glasnik* od 16. avgusta prinaša tole vsebino: Belci karinfil na kamenj vasi, u grečnikovem srcu (Branimir Cusić). — Bakuč ulija (Dragiša Vasić). — Vagon druge klase dnevnega putniškega voza Niš-Beograd. (B. Bivč). — Pesma (Gustav Krklec). — Pokušaj poslednjega Habsburga za povratak na presto (Jovan M. Jovanović). — Iz »Prolegomena na jednu teoriju estetike« (Branko Lazarević). — Književni pregled. — Pozorišni pregled. — Politični pregled. — Ocene i prikazi. — Beležke.

— Hranilovičeva spomenica. Neumitna ruka kruter sudbine nije dovoljila, da mnogoslavljani pjesnik »Zumberačkih elegija« doživi izdanje Spomenik- knjige u slavu svoga 50 godišnjeg pjesničkog i književničkog rada. Taj akt iskrenog priznanja pjesnikovih štovalaca i prijatelja bio bi donekle barem ublažio bol njegove teško ranjene duše, koja je sve do posljednjeg trenutka zemaljskog života svoga stenjala s nepravde, što mu je nanašeno gotovo celog njegovoga zaslužnjim radom bogatog života. A sve njegove duševne patnje skrivili su... ali, da krivice ne imenujemo, reči čemo: skrivili su ljudi, onakvi ljudi, na kakove je pjesnik nanišan u svojoj pesmi: »Noli timere:« Sve što više živim sludma, Sve se više ljudi bolim, Sve se više sebi vracam, I mislima bavim svojim. Viera, ljubav, poštivnost Retke li su danas stvari, Na tom svetu bolje prodje, Ko se bolje propazari. Kako se iz materialnih razloga »Hranilovičeva spomenica« nije mogla štampati za njegova života, želja je »Novosadske sekcije Jugsl. novinarskog udruženja« i svih pravih prijatelja i poštovalaca pokojnikovih, da se spomenica izda sada, a od dohodka da se podigne neumitnom pjesniku Jovanu Hraniloviću ma i skroman nadgrobni spomenik na skromnašom i zapuštenom grkokatoličkom groblju novosadskom. Pozivalu se svi rodoljublji, prijatelji i poštovalci pokojnog Jovana Hranilovića, da ovu akciju potpomognu preplatom na »Spomenicu« i eventualnim prilozima, preplata iznos 60 Din, a šalje se na »Uredništvo Hranilovičeve spomenice. Novi Sad, apteka kod »Zdravilja«, Jevrejska ul. 6.

— V razstavi češke moderne umetnosti je vodstvo v soboto ob štirih popoldne in v nedeljo ob enajstih popoldne. Vodita gg. dr. Mesesnel in dr. Stelč. V Ljubljani muzejem se obiskovalcem vselejema je dana na najlepša prilika, seznaniti se potom predavanja in ogleda razstavljenih del iz slikarstva, kiparstva, grafike in arhitekture z umetnostjo bratskega naroda.

POSETITE

pod protektoratom Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

Razstavo

česke moderne umetnosti

društva upod. umetnikov

»Manes« iz Prage — Jako-

pičev paviljon — od 9. do 17. 7.

— Veliki ruski balet Djalileva bo nastopal v oktobru na veliki ljudski operi v Berlinu. Izvajal bo skladbe Borodina, Rimski-Korzakova, Scarlattija in Stravinskega.

Glasbeni vestnik.

— Šaljapin se vrača v Rusijo. Po dveh letih bivanja na zapadu je sklenil šaljapin, da se to zmno vrne v Moskvo, kjer bo nastopal v veliki operi. S šaljapinom se vrača v Rusijo tudi njegova 17-letna hčerka.

— Leon Janaček, komponist Jenufe je pravkar dogotovil sultu »Mladost« za pihala. V jeseni bodo izvajali tudi njegov najnovejši kvartet.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v ponedeljek, dne 25. tm. točno ob polnoči zvečer vaja mešanega zbora. Polno. številna udeležba nujno potrebna. Odbor.

— Gorenjski slavček. Danes v nedeljo ob 1/2 8. zvečer poje se v Narodnem gledališču v Ljubljani priljubljena Foerster-

jeva narodna opera »Gorenjski slavček«. O veliki priljubljenosti te opere naj pričamo dejstvo, da je bila v teku dveh let vpriporjena na našem gledališču že 33 krat. Glavno vlogo Minke poje ga Lovšetova kot gost, Franjota pa g. Banovec. Vse ostale vloge so v navadni in resnici dobri zasedbi. Drama pa vpripori danes zvečer vlezabav. no ameriško veselolgo »Firma P. B.« v režiji g. Putjate. Igra ima toliko komike, da poslušalec ne pride skoro iz smeha. Pred. prodaja vstopnic za obe nedeljski predstavi se vrši v opernem gledališču in sicer od 10.—1/2 1. in od 3.—5. popoldne ter od 7. naprej pri večerni blagajni in opernem, v dramskem gledališču pa od 1/2 8. dalje.

— Študija o B. Smetani. Širši krogi morda niti ne vedo, da je bila edina izmed najboljših Smetanovih biografij objavljena v slovenskem jeziku ter izšla pred nedavnim v 3. št. »Dom in Sveta« Napisal jo je prof. Dr. Jos. Matanovič kot predavanje za učence ljubljanskega konservatorija ob priliki stoletnice Smetanovega rojstva in sicer tako stvarno, lepo in izporno, da je čisto prav, ako je ponatisnjena. Vsak, kdor se za Smetano zanima, najde v njej vse važnejše podatke, tikajoče se mojstrovega življenja, stremjenja in delovanja, in — kar je posebno dobra lastnost omenjene študije — najde v njej tudi popisano česko muzikalno življenje, kakršno je bilo v dobi pred Smetanom. S tem je študija na vrednosti le pridobila, ker čitatelj tako tem bolje spozna pomen in velike zasluge Smetane za razvoj češke glasbene umetnosti. Poleg tega je študija pisana v tako jasnem in jedrnatem slogu, da jo to, kar bi drugace zahtevalo cele knjige, napisano na par straneh, v tem oziru je Mantuanjeva študija naravnost vzorna. Vrh tega pa je pisana s tako ljubezno do stvari, da bi niti v češki literaturi ne našli druge boljše. Vsak slovenski glasbenik bo gotovo le profitiral, ako jo pazljivo prečita. J. M.—I.

.. Ideal ..

tvorniško nov najnovejši model

dinarjev 5500.—

pri tvrdki 5486

Franz Bar, Ljubljana.

Oglejte si paviljon N 285

Sokolstvo.

— Sokol Ljubljana II pozivlja celokupno svoje članstvo ter naraščaj na kratke a važne sestanke v ponedeljek dne 25. tm. ob pol 7. uri zvečer na realni. — Za tombolo vlada velika zanimanja, kajti za 2 D se res izplača poskusiti srečo. Prvi glavni dobiček je krasna spalnica za 2 osebe. Naj si vsak nabavi vsaj eno tablico.

Šolstvo.

— Š Naval na srednje šole je letos izredno velik. Za prve razrede se je že v poletnem terminu prijavilo več kot dovolj učencev, sedaj pa še pridejo jesenske prijave. Nekaj posebnega je, da se je letos tudi za moško učiteljsko število reflektantov, namreč nad 70, med temi 64 takih z malo maturo, ki bi se morali sprejeti brez sprejemnega izpita. Ker pa je za prvi letnik določeno število le 40 gojencev, jih bo treba nad 30 odkloniti, ako ministrstvo ne dovoli paralelke. Tako številna prijava je vse-kakor posledica svoječasnega poziva v časopisih. Ali je pa tudi večji obisk potreben? Naučna uprava bi morala voditi statistiko o potrebah in sedanjosti in bližnji bodočnosti. Dejstvo pa je, da je še dosti lanskih abiturientov in abiturientk, ki še vedno čakajo na nameščenje, tem manj pa ve letošnji učiteljski naraščaj, ali dobi službo. Otvoritev šol je pred vratmi, toda prošnje novih učiteljev in učiteljic baje še vedno leže v Ljubljani. Dokler imamo v Sloveniji poleg štirih državnih učiteljskih še tri samostanske, je celo število 40 gojencev v prvih letnikih previsoko. — Manj zanimanja, kot za srednje šole, pa je za različne strokovne šole. Na srednji tehniški šoli v Ljubljani in na trgovskih šolah v Celju, Mariboru, Novem

mestu in Ljubljani je še dovolj prostora.

— *Pričetek šolskega leta 1924/25 na drž. moškem učiteljsku v Ljubljani.* Dne 3. septembra prigas za sprejemni izpit v II.—IV. letnik, 4.—6. septembra ponavljalni in sprejemni izpiti v višje letnike; 6. septembra pismeni; 9.—11. sept. ustni; 13. sept. od 8.—10. vpisovanje učencev v vadnico, od 10.—12. pa vpisovanje gojencev v letnike, 14. sept. otvoritvena služba božja; 15. sept. redni pouk ob 8. uri, podrobnosti na črni deski zavoda.

— *Na državni realni v Ljubljani bo vpisovanje učencev v I. razred v petek 12. sept. od 8. do 9.; istega dne ob 9. se bodo vršili sprejemni izpiti za ta razred. Razredni (ponavljalni) izpiti se bodo pričeli v ponedeljek, 1. sept. Učeni iz drugih zavodov, ki žele delati sprejemni izpit, odnos. no sprejem v razrede od drugega dalje, in pa učenci, katerim je dovoljen naknadni ali dodatni izpit, naj se zgledajo v sredo, 3. sept. ob 11. uri. Nižji in višji tečajni izpiti se bodo pričeli v sredo, 3. sept. ob 8. Vpisovanje učencev, ki so že obiskovali zavod in pa novo sprejeti, bo v soboto, 13. sept. ob osmih v razredih, v katere spadajo. 14. sept. bo ob 8. sv. masa; v ponedeljek 15. sept. pa se prične redni pouk. — Ravnateljstvo.*

— *Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani.* Osnovna šola: Vpisovanje: 13. sept. od 9.—11. Gimnazija: Ponavljalni (razredni) in dodatni izpiti 4. 5. sept. ob 8. Pismeni višji izpiti 5. in 6. sept. ob 8. Nižji tečajni izpiti 5. in 6. sept. ob 8. Ustmeni višji tečajni izpiti 9. in 10. sept. ob 8. Vpisovanje novih gojencev za II. do VI. razr. gimn. 12. sept. od 8.—9. Sprejemni izpiti za te gojence 12. sept. od 9. do 11. — Otvoritvena služba božja 14. sept. ob 9. v nunski cerkvi. Pouk se prične 15. septembra ob 8. zjutraj.

— *Na deški meščanski šoli v Mariboru se pričena šolsko leto 1924/25 v sle. dečem redu:* Dne 9. in 10. sept. so razredni in drugi izpiti, dne 11. septembra naknadno vpisovanje domačih in zunanjih učencev. Ta dan naj se zgledajo tudi oni učenci, ki so se vpisali koncem prejš. šol. leta v 2., 3. in 4. razred, da bo možno določiti točno število učencev. V nedeljo, dne 14. sept. je ob 1/2 8. uri šolska masa v stol. nič. Učenci se zberejo do 7. na šol. dvor. šču. V ponedeljek, dne 15. sept. je ob 8. pričetek rednega pouka. Ravnatelj.

— *III. drž. realna gimnazija v Ljubljani (Beethovnova ulica).* Učenci, ki žele na novo vstopiti v prvi razred, naj se zgledajo z obiskovalnim spricvalom in krstnim (rojstnim) listom v petek dne 12. septembra od osmih do devetih. Ob devetih se zanje prične sprejemni izpit. — Učenci, ki so lani študirali drugje, pa bi radi vstopili na tem zavodu, naj se z letnim izpisevalom zavoda, s katerega prihajajo, in s krstnim (rojstnim) listom zgledajo istega dne od 9.—12. Prav tako tu di privatisti. — Učenci, ki so ta zavod že obiskovali, se bodo vpisovali v soboto dne 13. septembra od 8. — 12. ure. Prav tako učenci, ki so došli z drugega zavoda, se prejšnji dan zgledajo in nato morebiti opravili sprejemni izpit. — Učenci, katerim je dovoljen razredni (ponavljalni), naknadni ali dodatni izpit, se morajo zgledati v ponedeljek dne 1. septembra točno ob osmih. Vse drugo na oznanilni deski v veži. — Ravnateljstvo.

— *Začetek šolskega leta 1924/25 na drž. ženskem učiteljsku v Ljubljani.* Od 1. do 3. septembra se vrše ponavljalni in dopolnilni izpiti, tudi oni iz pedagogike za sprejem v IV. letnik (licejke), od 4. do 6. septembra pismeni zrelostni izpiti, 12. in 13. septembra ustni zrelostni izpiti. Vpisovanje v otroški vrtec, v I.—4. razred dekliške vade nice in II.—IV. letnik učiteljske je 13. septembra od 8. do 10. ure, 14. septembra ob 8. uri otvoritvena služba božja v cerkvi Srca Jezusovega. Redni pouk se prične dne 15. septembra ob osmih zjutraj. — Podrobnosti so razvidne na deski v veži šolskega poslopja.

Julijska Krajina.

— *Renegat v frančiškanski suknji.* Krščansko-socialni »Pučki Prijatelj« se je zlagal, da je imenovan za generala frančiškanskega reda Hrvat iz Istre, dr. Alfonz Orlič, rojen na Cresu. Resnica pa je ta, da je imenovan za generala frančiškanov Alfonz Orlich, ki je res rojen na Cresu, ali je renegat in danes zagrizen italijanec. On je izrod naš slovenske krvi. On je vpriporil gonjo proti creskim frančiškanom 1. 1919., da so morali oditi iz srede hrvatskega ljudstva, se vkrcati na parobrod in odpeljati v Jugoslavijo. Ko se je g. Orlich kasneje povrnil na Cres, je v samostanu ob rujnem vinu po italijansko naglašal, da ima danes Cres italijansko-benečansko lice. Klerikalni list pa laže, da je Orlich Hrvat in bog zna kak dobitnik nesrečnega hrvatskega ljudstva v Istri. Klerikalcev in njihovih listov se ne drži drugega kot laž in prevara ljudstva.

— *Italijanska šolska reforma s ciljem raznarodovanja narodnih manjšin.* Jugoslovenci in nemški poslanci so se zgledali pri naučenem ministru senatorju Casatiu, da mu potožijo, kakne neuspehe je rodila Gentilejeva šolska reforma. On pa je odgovoril, da je do bil poročilo, da se je Gentilejev sistem v slovenskih in nemških šolah izbornost obnesel. Poslanci so prosili z dobro podprtimi razlogi, da naj bo pouk vsaj v prvih letih ljudske šole v materinščini. Minister je poslušal, končno pa izjavil: Nova šolska reforma ima določene politične cilje. Učni načrt stremi po tem, da napravi iz učencev narodno-zavedne Italijane. Govoril je odkritosrčno in slovensko ljudstvo ve, ka-

ko se ima ravnati napram rimskim namenom.

— *Fašistovski list proti razlastitvenemu zakonu.* Tržaški »Il Popolo di Trieste« je napisal članek proti razlastitvenemu zakonu. Mussolini je rekel, da sta mu najbolj pri srcu Istra in Kallabija. Sedaj je udaril Istro razlastitveni zakon, ki napravlja vtisk, da je izdan iz političnih ozirov in ne iz vojaških. Vidi se nezaupanje novim italijanskim državljanom. Prebivalstvo se čuti postavljeno izven zakona in vprašuje, zakaj. Na prizadetem teritoriju prebivajo drugorodci in Italijani. Nova drugorodska generacija se prilagodi razmeram. Razlastitveni zakon ruši vse, kar se je doslej doseglo. Iz zakona treba vzeti vse, kar ni strogo vojaško. Obmejna pokrajina potrebuje bratske pomoči, da se dvigne do novega življenja, potrebna je zaupanja in ljubezni. V trenutku nevarnosti je lahko usodepolno sovraštvo drugorodnega prebivalstva, prepričanega, da je po krivici zatirano. Fašistovski list pričakuje od fašistovske vlade, da bo vpoštevala vse njegove razloge proti razlastitvenemu zakonu ter ga odpravi. Težko bo kaj!

Najinteresantnejši objekt

je na velesejmu svetilnik Mirim čokolade.

Paviljon K.

3327

Turistika in sport.

TRENING ZA GORSKO DIRKO

nad Vrhniko je nadvse živahan in zanimiv. Vrhniko, ta prijazni trg ob zapadnem koncu ljubljanskega barja, znan iz davnih dob kot rimski Nauportus odmeva motorskih eksplozij. Jek gozdnatih pobojšč pošilja glasove in šume dalje, da se ponekod združujejo v veličastno fantastično simfonijo. Kakor prošlava človeškemu umu se ti zdi ta simfonija, umu, ki si je ukrotiti silo narave ter jo obvladal. Mali motorji s tihih šelestom odbrže, selest se stopnjuje v šum in brnenje in že ga vidiš na vrhu prve serpentine.

Zato pa avtomobili zabuč kot mogočne orglje. Ne slišiš posamičnih eksplozij, le globok, zdaj dvigajoč se, zdaj zopet padajoč mogočen glas doni od stroja. So sebnokadar nastopajo kategorije dirkalnih voz, ki pričenjajo z mogočnimi pokli, da se dobesedno strese zemlja, se ti zdi, da nosi stroj v sebi neugnano besno silo.

Najbolj znani sportniki: Ing. Djokić, Vasić, Baumann, Čaban, Ghyzy, Šterban, Radics. Boro Mičič se zbira na progi poleg naših domačih najboljših sportnih borcev kakor: Hribar, Barešič, Jurca, Treo, Accetto, Kleib, Sotler, Gavrilović in dr. Med tekmečji za prva mesta pride do ostrega boja, pri treningu so se pokazale do danes le malenkostne sekundne difference. Oficijelni program dirke je danes izšel. Dobiti ga je v trafikah in pri kolporterjih ter strokovnih trgovinah. Program vsebuje tudi vse važne opozoritve za občinstvo, da se tako izogne vsaki najmanjši nezgodli. Železniška zveza je ugodna ter občinstvo, ki se odpelje z vrhniškim vlakom ob 13. uri iz glav. kolodvoza, dospe povsem pravočasno naproter ima dovolj časa, da pohiti na glavne razgledne točke pri km 23 in km 25. Ob progi od starta do cilja je napeljan telefon. Rezultati posamičnih tekem se razglašajo z megafonom. Buffet pri km 23 in na cilju Darila so razstavljeni v izložbi trgovine P. Magdič. Občinstvo se opozarja, da je točno na mestu ter v vseh podrobnostih natanko sluša in izpolnjuje odredbe rediteljev. Ob 15. uri se tekmovalna proga brez izjeme za vsakega zapre, vsled česar naj avtomobilisti, ki žele na vozovih pristavstoviti teknam, pravočasno pridejo na lice mesta.

Autoklub Kr. SHS, sekcija Ljubljana. Motoklub »Slovenija« Ljubljana

— *VSI KOLESARJI IN MOTOCIKLISTI* ljubljanskega in vrhniškega okrožja se vlijudno naprošajo, da se zberejo v nedeljo dne 24. t. m. do 13. ure na vrtu gostilne »Mantua« na Vrhniku. Kolesarji in motociklisti logaškega in ceriškega okraja naj se blagovoljno zbrati istotako do 13. ure pri čuvajnici v bližini km 26 državne ceste Vrhnika-Logatec. Na zbirališču se jim bo odredila točno varnostna služba. Kluba prireditelja vabita k največji udeležbi.

Autoklub sekcija Ljubljana. Motoklub »Slovenija« Ljubljana

— *Admiral (Dunaj) : Ilirija.* Danes, v soboto ob 17.30 ter jutri ob 17. se vršita na Sportnem prostoru nad velesejmiščem mednarodni nogometni tekmi med prvorazrednim moštvom dunajske Admirle in najmočnejšim domačim moštvom S. K. Ilirija. Obe prireditelji spadata med redke velkopotne sportne prireditve v Ljubljani ter zaslužita, da jima posveti javnost največji interes, ker pričakuje se lahko s gotovostjo prvorazreden sport. Admirla nastopi proti Iliriji s kompletnim I. moštvom, ki se glasi: Wieser-Votl, Neldinger-Schnaubelt, Koch, Füllinger-Siegl, Runge, Klima, Schlerl, Janda, Wieser, Koch, Schlerl in Klima so nastopili že opetovano reprezentativno za Avstrijo. O odlični kvaliteti Admirle pričajo rezultati: 6:2 proti beogr. Jugoslaviji, 5:0 proti graškemu Sturmju, 2:0 proti Iovskemu Pogonu, 7:3 proti Niž. jeavstr. reprezentanci, 1:2 proti Rapidu, 0:1 proti Vienni, 1:0 proti Slovanu, 2:0 proti Wt. Sportklubu itd. Za Ilirijo sta obe tekmi posebnega pomena kot priprava za državne prvenstvene tekme, ki se prično 7. septembra. Predprodaja kart se vrši v trg. J. Gorec, Dunajska cesta; znižane karte za mladino do 14 let se izdajajo samo pri dnevnih blagajnah. Današnja sestava Ilirije: Miklavčič-Dollnar (Pogačar), Belt-

ram-Tavčar, Zupančič II, Lado-Zupančič I, Bregar, Učak, Oman, Pevalek.

— S. K. Hermes prireditelj v nedeljo 24. tm. svetilni dan.

— S. K. Ilirija objavlja v informacijo članstvu in sportni publikli: Z ozirom na velik finančni riziko, s katerim sta zvezani tekmi z dunajsko Admirlo dne 23. in 24. tm., je odbor primoran ukiniti za ta slučaji vse proste vstopnice izzemski novinarskih ter nekoliko zvišati običajno vstopnino. Uporaba sedežev je dopustna seveda le proti vstopnici za sedež, dijaške in članške karte so podvržene kontroli pri vrodu. Odbor je uverjen, da bodo našli ti ukrepi pravilno razumevanje in podporo tako pri članstvu kakor pri publikli.

— *Avtomobilna gorska tekma, ki se vrši v nedeljo dne 24. tm. na serpentinah med Vrhniko in Logatecem* so predpriprave in tehnične dispozicije dokončane. Trenaja motociklov in avtomobilov se vrši pridno in je pričakovati, da se dosežejo velike uspehi in mnogoštevilnim ovinkom zelo ugodni časi. Pri motociklistični tekmi ima naš znan dirkač g. Barešič največ šanc. Nevaren konkurent mu je znani sportnik Rado Hribar. Iz Beograda je prevozil na lastnem motociklu sportnik Mišić na D K W vozu in pridno trenira na tekmovalni progi. Za najboljši čas dneva je razpisal avtomobil klub lepo umet. darilo predstavljajoč avtomobil iz brona v polnem diru, prva cena športnega voza in prva cena potniškega voza umetniške statuete iz brona. Dalje podaril avtomobilni klub motociklističnem klubu srebrni pokal za najboljšega vozača. Darila so razstavljeni v izložbah trdke Magdič v Ljubljani. Razdelitev daril se vrši v hotelu Kramar v Logatcu ta. koj po končani tekmi.

— *Brezsrčnost.* Pišejo nam: v bližini izliva Tržiške Bistrice v Savo so gnedile divje rase in prav prijetno je bilo videti samice plavati po savski gladini. Nekemu brezsrčnežu pa žilica ni dala miru in je to. lko časa stikal po gozdu in progu, da je končno le izstaknil gnezdo, kjer bi se imele zvaliti mlade račke. Brezsrčnež, ki je baje lovec, je v poljeju, v prepovedanem času, ko je samica baš valila, streljal nanjo in jo obstrlel. Takoj po strelu se je dvignila raka, kateri se je pridružil samec. Ne. koliko časa je precej mirno frčala, nato pa je pričela omahovati in se spuščala vedno nižje in nižje proti Savl. Samec je krožil krog nje, kakor bi ji hotel nuditi pomoč in jo se plavajočo po Savl spremljal, dokler obstrljena raka končno niso premagali valovi in jo odnesel. Vprašamo se, kaj je imel ta brezsrčnež od tega, da je ustrelil rako v času, ko je valila?

Priporočila se!

Parno in kadno kopališče v hotelu »SLON« — edino v Ljubljani.

5450

Matteottijev pogreb in rimska vlada.

V Rimu, 21. avgusta.

»Il Giornale d' Italia« je te dni pisal, da se je Mussolini popolnoma vrgel v roke »rasove«, to se pravi najintenzivnejšega fašistovskega krila s Farinaccijem na čelu. Fašizem si je pač s pomočjo vladnega aparata zopet opomogel po težkem udarcu, ki ga mu je zadal umor poslanca Matteottija, in se zopet čuti kot neomejen gospodar položaja. V teh razmerah, ko se je že kolikortoliko poleglo razburjenje zaradi fašistovskega zločina, je bila najdba umorjenčevega trupla dogodek, kar je bilo pričakovati, da bo ta dogodek v že kolikortoliko pomirjenem ljudstvu ponovno vzbudil vihar ogorčenja, ki je bruhnil na dan ob razkritju tega strahovitega zločina. In to se je tudi v resnici zgodilo in ogorčenje, ali bolje rečeno gnus, vse neokužene italijanske javnosti — 39 milijonov jo je, kakor je dejal sam Mussolini, je splošen.

Vlada je napela vse svoje sile, da bi se te grozote prikazale javnosti v čim milejši obliki. Fašistovski časopisje prehaja preko njih z molkom ali pa jih skuša omiliti, obenem pa na naravnost neverjetno srdit način napada opozicijskega tisk, češ da hoče zlorabljati stvar v protifašistovske, protivladne, protidržavne namene, hoteč s temi srditimi polemikami odvrtiti javnost od razmatranja dejstva samega.

Vladni tisk je razglasil na ves glas, da vlada prepušča Matteottijevi rodbini popolno svobodo glede pogreba. Toda kaj se je zgodilo!

Matteotti je stanoval v Rimu in je bil v Rimu izvoljen za poslanca. Umiljivo je bilo, da se bo po vsem tem vršil pogreb v Rimu, oziroma iz Rima, ker je želela rodbina, da bodi pokopan v njegovem domačem kraju, Frata Polesine (mestece ob železniški progi Rovizo - Verona, v severni Italiji). Toda zgodilo se je vse drugače. Dejstvo je namreč, da je Matteottijeva vdova na priporočanje ministra notr. del Federzonija pristala na to, da se truplo iz Riana, kjer je bilo agnosirano, ne prepele v Rim, temveč na malo železniško postajo Monterotondo, 26 km od Rima in sicer pod večer, strogo zastraženo po orožnikih. Izvzemi člane rodbine ter oficijelni zastopniki senata, zbornice ter stran-

ke, kateri je pripadal umorjenec, ni bil pripuščeno njih k pogrebu. Mrtvaški voz se je na omenjeni postaji priklopil večernemu vlakom. Ves prevoz od postaje Monterotondo do Fratta Polessina, kamor je dospelo truplo ob 6. zjutraj, se je vršil ponoči. Vse postaje na tej 500 km dolgi progi so bile močno zastražene, dostop občinstvu zabranjen. V sami Fratti je bilo popolnoma neznano, kdaj dospe truplo, in Matteottijeva mati je izvedela, da ji prinašajo sinove ostanke, ko so krsto že postavili na tla pred hišnimi vrati. Matere niso obvestili, ali na postaji je sprejel po nalogu vlade mrtvaški voz občinski komisar, fašist. Njega so seveda obvestili, da je pripravil vse za neopažen prenos, ki pa se ni posrečil, kakor je bilo v namenu vlade, ker je ljudstvo takoj spoznalo, za kaj gre, in hitelo pozdravljati mrtve ostanke svojega rojaka. Nihče ni šel na delo, dasi je vse tamošnje delavstvo organizirano v fašistovski strokovnih organizacijah, seveda na prostovoljno, kmalov pristljeno.

Pogreb se je vršil danes dopoldne ob 10. Vlada je odredila, da se krajevne oblasti službeno udeležijo pogreba, kar je dalo povod pokojnikovim prijateljem, opozicijskim poslancem, ki so spremljali truplo od Riana do Fratte, da so v znamenju protesta odstopovali iz Fratte pred pogrebom. Vlada je poslala tudi bataljon vojaštva za »počastno spremstvo« pokojniku na njegovi zadnji poti. Od Riana do Fratte ga je spremljalo 30 orožnikov.

Ko je 74-letna Matteottijeva mati včeraj zjutraj zagledala pred vrati svojega doma krsto z ostanke svojega sina, se je zgrudla nanjo in iz prsi se ji je izvil strahovit krik: — »Assassini! Moricelli! Ta krik odjekuje po vsej Italiji in daleč preko njenih meja tudi danes, ko se je položilo Matteottijevo truplo k večnemu počitku.

Bernh. Stoeber-Werke - Razstava v paviljonu F 148
Stettin 5293
Zastopnik L. Baraga
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. C/I
slovitih pisalnih in
Stoeber šivalnih strojev

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 23. avgusta 1924.

Klerikalno lopovstvo.

Krščansko - socialna »Goriška Straža« se je zlagala, da se nahajajo v fašistovskem odboru v Renčah gospodje Stepančič, Duršot in Črnigoj. Dostavila je: »Sokolska zveza žaluje za zvestimi člani.« »Slovenec« je blazno pograbil goriško laž in je priobčil z opazko: »Komentarja menda ne bo treba.« — Na to pravimo, da je komentar nujen potreben. Resnica je ta: V Renčah so v fašistovskem odboru res tuji ljudje, ki se imenujejo: Stepančič, Durisotti in Črnigoj. Ti ljudje pa niso nikdar čutili slovensko, ker so že od mladih nog vzgojeni italijansko in je Durisotti čist Italijan. Stepančič vodi stavbeno zadrugo v Vrtojbi in stanuje v Volčji dragi, Durisotti je nečak italijanskega opekarnarja v Bukovici, Črnigoj Silvio je mehanik v Volčji dragi. Umevno je, da od vseh treh ni bil nobeden nikdar Sokol. Renče so tako blizu Gorice, da ni težko dobiti točno informacijo o sestavi tamošnjega fašistovskega odbora! Pri »Goriški Straži« najbrže gotovo vedo natančno, kako je z renčskimi fašisti, ali prilika je bila, udariti po osebah, ki morda niso baš ljube gospodi okoli »Goriške Straže«, zato se niso mogli adrižati prilike, da bi ne lopnili po njih. Strankarska strast nad vse!

V »Slovenec« se zbirajo najraznovrstnejše laži iz domačih pokrajin in tudi iz inozemstva. Zadnje čase ima »Slovenec« v svojem žledcu posebno Sokole, zato je z veseljem zamahnil po odličnih možeh v Renčah. Ena laž več ali manj, kaj je to njemu, ki je tako bogat na lažeh in obrekovanjih. Preklicala ne bosta nič ne »Goriška Straža« in ne »Slovenec«, ker preklicavati laži in obrekovanja, ni krščansko, in namen posvečuje sredstva!

Po sokolskem zletu v Zagrebu je »Slovenec«, ki mu je zlet prav tako v žledcu, kakor njegovim vrednim frankovskim bratcem, prinesel vest, da je eden izmed jugosl. Sokolov v polnem kroju hodil po Zagrebu od hiše do hiše in kradel kakor sraka. Navedel ni nobenega imena, ne tatu, ne okradencev, imenoval ni nobenih svedokov, izrekel je samo pavšalno obdolžitve in hinavsko zavil očli, čeč, vidite, kakšni so Sokoli, sami tatovi in zločinci najnižje vrste. In stavimo, da ve »Slovenec« prav dobro, da ni na vesti pitice resnice, a priobčil jo je vse eno, samo da bi oblatil pred nerazsodnim občinstvom omarženo sokolsko organizacijo ter s tem škodoval njenemu ugledu v javnosti.

In takšne lopovščine »Slovenec« lahko uganja, ker ga nihče ne more pozvati na odgovornost, saj ščiti njegovega odgovornega urednika poslaniška imuneteta.

Laže, obrekuje in natolcuje toraj zavestno, ker pač računa, da si kličče izmed obrekovancev ne more polekati zadoščenja sodnim potom, posebno razračunavanje s takšno banditsko sodrogo pa dotičnikom brani čast in poštenje.

Toda so je gotovo mela, do katerih dostojen človek prenaša lopovščino, ake pa so te infamnosti takšne, da insultrancu zavre kri, potem si našde zadoščenje tudi — mimo zakona, ako mu je pot do zadoščenja po zakonu onemogočena.

In adi se nam, da je kupa angel-skega potrpljenja že nad mero polna. Ako prekopi, naj krivci potem ne zavijajo očli in naj ne tožijo o nasilstvu, ako si kdo poišče pravico v svoji pesti, ker pravico vabljuje ima končno tudi črv na sestli.

— **Odlični gosti na velesojmu.** Velesojm je danes posetil g. Ilija Novakovič, sekretar ministrstva zunanjih del, ki je prišel danes v Ljubljano, da izvrši vse potrebne priprave za konferenco Male antante, ki se bo, kakor znano, vršila prihodnji teden v Ljubljani. Velesojm je danes posetil tudi vodja naše trgovske delegacije v Lyonu g. Andrič.

— **Naša sramota iz Kranjske gore** nam poročajo: Dne 20. t. m. je prišla k oskrbnici Erjavčeve koče na Vršiču italijanska komisija Rdečega križa, obstoječa iz dveh kapetanov, enega vojaškega kurata in enega civilista, ter jo prosila, da jih pella oskrbnica koče, ga Zmitkova, na mesto, kjer je pokopanih 18 vojnih ujetnikov. Komisija je izjavila, da prihaja službeno na željo avstrijskega Rdečega križa, ki se je obrnil na italijanski Rdeči križ s prošnjo, naj ekshumira na jugoslov. vojniški stranki pokopane vojne žrtve ter prenese na italijansko ozemlje na skupno pokopališče, češ da to zahteva čut pietete. Komisija je imela natančno skico vseh grobov z imeni vseh na Vršiču pokopanih vojnih ujetnikov. Izjavila je, da jim je te podatke poslal avstrijski Rdeči križ in da bo ekshumiranje in prenos smrtnih ostan- kov vojnih žrtev izvršila, čim dobi dovoljenje naše vlade. Na vprašanje, kako da se avstrijski Rdeči križ ni obrnil na naše oblasti, ni komisija znala dati točnega odgovora. Izrekla pa je svoje za- čudenje, da se jugoslovanske oblasti prav nič ne zanimajo za grobove vojnih žrtev, zlasti na Vršiču, ko je vendar znano, da so te žrtve tu po večini Slo- vanci, med njimi celo Srbi. — Notorično znano je, da počiva na Vršiču na stotine in stotine ruskih, pa tudi srbskih bivših avstrijskih vojnih ujetnikov, ki so delali med vojno cesto iz Kranjske gore na Vršič in ki so jih tu podsulj snežni plazovi ali so se sicer ponesre- čili. Zlasti okoli Erjavčeve koče je posejana od teh grobov; pod Kočo v Gvozdu se nahaja celo večje pokopališče z znano rusko žrelo, kjer spi smrtni sen na stotine bednih ruskih vojakov. Prav v našem listu smo že opetovano opozarjali na te grobove z željo da bi naše oblasti storile glede njih svoj dolžnost, ki vralaga čut pietete. Storiilo se je v tem, čez ni mika- sar samo na Triglavskih jezerih se je postavil, po privatni inčiativni, skro- men spomenik onih pokopanih ruskim žrtvam, a še pri odkritju tega naše ob- lasti niso smatrala za potrebno, da bi bile zastopane, dasi se jih je izrecno povabilo. Takšni pač smo! V spričo te neverjetne malomarnosti naših oblasti se ni čuditi, ako se dogodi sramota, da po avstrijski inčiativni izkopljajo iz slovenske zemlje slovenske žrtve Ital- jani ter jih prenese na italijansko ozem- lje, ker jugoslovanske oblasti ne sma- trajo za potrebno, da bi prisredile ko- stem svojih lastnih rojakov vsaj do- stojne grobove. Zares, sram je nas!

— **Kakor pri nast Čekoslovaški** legionari se že dle časa energično bore proti klerikalizmu. Vse krajevne organizacije odločno protestirajo proti klerikalnim hujšakem, ki zadnje čase nesramno napadajo prezidenta Masar- yka in legionarje. Legionarji poziva- jo vse napredno častopisje, naj nastopi proti naraščajočemu razmahu klerika- lizma. Rimovci so torej tudi na Čeko- slovaškem dvignili glavo. Razlika je sa- mo ta, da tamkajšnje ljudstvo ni tako politično kratkovidno, kakor pri nas. V nem pa so si našli in čekoslovaški klerikalci popolnoma enaki. Gonja pro- ti nacionalizmu in svobodni državi in je skupna.

— **Zbor pravnikov krajevine Sr- bov, Hrvatov in Slovencev** se bo vršil, kakor je bilo že javljeno, 19. 20. in 21. septembra t. l. v Zagrebu. Svaha zbora je na eni strani spoznanje in zblizanje pravnikov med seboj, na drugi strani pa razpravljanje o teoretično in prak- tično perečih pravnih vprašanjih, ki so ravno sedaj velike važnosti. Razprav- ljalo se bo na zboru o naslednjih pred- metih: osnivanje stalnih pravnih kongresov, zakonodavna tehnika, pravna pomoč v državi, pristilna po- ravnavna izven konkursa, odvetniški red. O vsakem predmetu bo govoril en referent in dva koreferenta. Natančen spored bo še objavljen. Pozivamo pravnike, da se prvega zbora udeleže- jo v čim večjem številu. Za znatno zni- žano vožnjo je skrbnjeno. Udeležniki naj se prijavijo pri odboru društva »Pravnika« v Ljubljani oziroma naravnost pri tajniku dr. Rudolfu Sajovicu. Prijavi naj se priloži znesek 25 Din za stroške sabora. Obenem naj vsak ude- leženec točno navede, ali želi stanovati v hotelu ali Dijaškem domu. Zagrebško društvo je namreč preskrbelo v Dija- škem domu za 100 udeležnikov brezplačno stanovanje. Prijave naj se pošljejo, brez odloga, najkasneje do 30. avgusta t. l., in sicer za več udele- žnikov iz enega kraja skupaj, če le mo- goče. — Odbor društva »Pravnika«.

— **Ustoličenje patrijarha v Peči.** K ustoličenju je po ministru ver povab- ljena tudi mestna občina Ljubljanska. Na vabilo je vladni komisar dr. Perič odgovoril z naslednjo brzojavko: »Za- hvaljujoč se za čast povabila sporočam v imenu mestne občine Ljubljane naj- iskrenejšo častitko vsemu pravoslav- nemu svetu naše države k zgodovin- skemu delstvu ustoličenja srbskega pravoslavnega patrijarha po prekinje- nju več nego 150 let. Ker mi radi urad- nih posolov ni mogoče osebno pris- tovoriti velikemu in ponosnemu mo- mentu ustoličenja Njegove Svetosti pa- trijarha Dimitrija v Peči, Vas, gospod minister, prosim biti moj posrednik in sporočite Njegovi Svetosti g. patrijar- hu, da se njegovi častitljivi osebi klan- ja slovensko glavno mesto Ljubljana, radujoč se, da so naši pravoslavni bratje in sestre doživeli dan zopetnega ustoličenja lastnega vrhovnega pogla- varja svoje cerkve in da je ta njih naj- višji cerkveni knez sin lastnega na- roda«.

— **Dvojno razočaranje.** Predstojnik tu- kajšnjeje jezuitske kolegije je dal te dni nujno k sebi povzati obrtnika K. s Po- ljan. Moš je podjeten in rad kaj zasluži, zato se je nemudoma odvalil vabilu ter je odšel v samostan, kjer pravkar gradijo ob- širen prizidek, menda za duhovne vaje. Mo- ral je dolgo čakati, no končno pa se je vendarle pojavil g. rektor, na kar se je razvil sledeči razgovor: »Vi prevažate tu- di premog?« Da, gospod; vozim ga tudi raznim savodam tu v obližju. »Dobro. Pa bi ga še nam odpeljal s kolodvor?« Dobili smo ga 15 ton. »Zakaj pa ne, če se sme- nim?« Veste, premog smo dobili popolno- ma sastonj, pa bi ga Vi tudi speljali sastonj?« Da bi Vam premog domov svoril in naredil sedem vožen s kolodvor- semkaj sastonj, nak, tega pa ne. Meni kovač še enega cveka ne pribije na podkev sastonj. Pa zbogom, gospod. Moš se je ne- jevojen obrnil in pustil razočaranega rek- torja samega. — Silidica izborna karakteri- stika nikdar sita blago!

— **Proslava dvajsetletnice.** V sredo, dne 20. tm. se je vršila na verandi hotela Union dvajsetletnica mature I. drž. gimn. v Ljubljani. Razen 29 tovarišev sošolcev so se udeležili proslave tudi njih trije učitelji, namreč: vlad svetnik A. Senekovič, prof. Bartel in Wester. Navzoč je bil tudi šolski sluga Vokum, ki službuje že 30 let na istem savodu. Pri otvoritvi slav- večera se je spomnil tov. prof. Prebil umr- lih tovarišev; med banketom se je zahvalil tov. dr. Karun navzočima gg. profesorjem, tov. kan. dr. Klinar pa je opozoril na lepo, občutsko prijazno razmerje, ki je tedaj družilo učence in njih učitelje, katerim nikdar ne pozabimo dolžne hvalečnosti. S popenjanjem narodnih popevk, katere sta improvizirala slasti tov. Janko Badura in Ljotje Hoderar, ter s obiljnim dijaškim spominom smo se htp pozabili na vsake- nje stanovske dolžnosti in skrbli in se bra- tovske odkrito porazveselili. Le žal, da nam je večer tako hitro potekel! Drugo jutro smo se udeležili vel s gg. profesorji vred zadušnice za tovariše, ki jo je opravil v alojstjeviški kapeli tov. prof. dr. Trdan. Po fotografiranju na alojstjeviškem vrtu smo se razšli s željo, da se snidemo ob srebnem jubileju z navzočimi gg. profe- sorji in tudi tistimi tovariši, ki so bili to pot sdržani.

— **Palata poslanstva CSR v Beogra- du.** Čekoslovaško ministrstvo za javna de- la je razpisalo natečaj za najboljšo načrte za projektirano sgrado poslanstva po- slojpa v Beogradu. Konkurali so lahko čekoslovaški in jugoslovanski arhitekti. Razpisana so bila 3 darila. 1. in 2. darilo se je zadržalo ter potrdilo po odločitvi mi- nistrstva dvema najboljšima projektoma, ki sta enakovredna, in sicer arhit. Karlu Brinlerju v Ljubljani in arhitektoma A. Masari in Pečanečku v Pragi. 3. darilo je dobil arhit. F. Šramek v Pragi.

— **Iz carinske službe.** Premješčen je iz Karlova v Maribor glavni revizor II. kat. Petar Uba v a t e.

— **Krapinske toplice.** Kupališna upra- va soglašuje, da s danom 1. septembra stopajo na snagu 25% popusti i to kod el- jene stanova i kupelji. Državni i općinski činovnici, častnici, invalidi, siromašni čla- novi okružnih blagajna itd. uživajo od- toga dana 50% popust kod eljene stanova

i kupelji. Pension (dnevno 4 obroke) do- blje se od Dinara 40—60 po osobi. Stalna kupališna vojna glasba koncertira do 10. septembra dnevno 3 puta. Radi sve večeg posjeta kupališta preporoča se stan kao i sjedalo u autobusu sa stanicama Zabok pravo- dobnou naručiti. Na sve upite odgovara i upute daje kupališna uprava Krapinske- Toplice.

— **Ubog vojni slepec** se obrača na us- miljena srca, da bi mu s malimi darovi pri- pomogli priti do slepečeve ure, katere si siro- mak zelo želi. Darovi naj se pošljejo na upravo lista.

— **Vojska godba** na Sušaku potrebuje nujno 24 godbenikov za različne instru- mente. Prošnje je vlagati do 1. septembra na komando mesta na Sušaku. Natančnej- ši pogoji so razvidni iz oglasa, ki je nabit na mestni deski.

— **Na železniški progi Ormož-Murska Soba** se prične s 1. septembrom nadalje- vanje dela. Proga je dokončana do Ljuto- mera, sedaj se raztegne dle do Ljutomeru do Veržaje.

— **Zamenjava češkoslov. 500 Kš ban- kovcev.** Dne 31. avgusta t. m. konča rok za izmenjo 500 Kš bankovcev I. izdaje (rdeče) s datumom 19. IV. 1919. Do tega termina izvršuje izmenjavo bančni urad ministr- stva financ v Pragi. Po končanem roku se bodo ti bankovci izmenjavali le v izrednih slučajih.

— **Predavanje v higijenski razstavi.** V nedeljo dne 24. t. m. predava ob 16. uri oficalni higijenski zavod v Ljubljani »O alkoholizmu v Sloveniji«.

— **Smrtina kosa.** Danes zjutraj je umrla gđ. Krista Ferula, uradnica Državnih že- leznice. Bila je vestna in marljiva uradnica, prikljubljena pri tovariših in predstojnikih. Pogreb bo v ponedeljek dne 25. t. m. ob 15. z Dunajake ceste 47 k Sv. Križu. Blag ji spomin!

— **Volkov v Dalmaciji.** Te dni so se pojavili v okolici Slanega v Dalmaciji vol- kovi. Prebivalstvo je s pomočjo oblasti ta- koj vzprijelo lov na volkove.

— **Številne tatvine** na velesojmu. Dne 21. tm. med 13. in pol 14. je bilo v lomljeni v klobči trdke Remec & Komp. v pisalno mislico, dije predali pa so bili še preje iz- praznjeni škoda, ki jo je tat povzročil s nasilnim vlomom, znaša okoli 300 Din. — Kontoristinja Franja Knez je bila 21. tm. ukradena listnica s 170 Din in raznimi li- stinami. Tatvine je osumljena neka 16. letna Ana F. — V noči od 21. na 22. tm. so bile Franu Pernarču, zastopniku trdke »Petovica« v paviljonu »I« ukradene štiri usnjate listnice, vredne 250 Din. — Tudi šeparji so pridno na postu in israli so si predvsem higijenski paviljon za centrum svojega delovanja. Dosedaj še ni minil dan, da se ne bi javile okradene širve. Včeraj so trgovcu Matevžu Turnarju ukradli sre- brno doko, vredno 200 Din, Minke Zupančič, čer pa je bila iz ročne torbice ukradena listnica s 450 Din. Listnica se je kasneje našla — ali prazna.

— **Smrt pod avtomobilom.** V Zagrebu je avtomobil, ki ga je vozil šofer Sergej Filipov, na Wilsonovem trgu povozil 62- letnega cestnega prometca Marka Stiploška, rodom iz Brežice. Starček je podlegel v bol- nični poškodbam.

— **Polijske prijave.** Tekom sadnjih 24 ur so prišle na polico sledeče prijave: radi tatvine 4, cestno-polijskega reda 6, pasjega kontumaca 5, nezgode 1, prete- pa 1, radi lovenja rib brez dovoljenja 1, zgluševalnih predpisov 2, postopanja in javnega nasilstva 1. Radi berachenja je bi- la izvršena 1 aretacija.

— **Christof ujni zavod,** edino držav. no koncesionirano in najceneje zasebno učilišče te vrste v Ljubljani, vpisuje ves avgust in september na Domobranski ce- sti 7. Začetek tečajev 1. oktobra. Izobrazba v perfekte stenografije — strojeplisce.

— **Zahtevajte povsod** le prvotne in preizkušene čajne mešanice znamke »Bud- dha«!

— **Čevljarna Maher & drug Ljubljana** razprodaja v nedeljo in ponedeljek na Ljub- ljanskem velesojmu Paviljon »I« svoje raz- stavljene vsestransko priznane najlepše in najsolidnejše ročno izdelane moderne in štrapanse čevlje po smiljenih cenah.

— **Čajne mešanice** v srebrnih zavitkih s znamko »BUDHA« so priznane najboljšie. Dobe se povsod. Zahtevajte navodila.

— **Najcenejša in najnovejša obleke** se dobe samo Šelenburgova ulica št. 3 pri GRICAR & MEJAC.

— **POSETITE GOSTILNO »PRI NE- STILNU« TRZAKA CESTA!**

— **Vremenska napoved.** Vreme ostane sicer nestanovitno in spremenljivo, vendar pa lepo.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vjudno naznanjam, da sem **našeno higijensko preuredila svojo brivnico v Franciškanski ulici 10**, katero bom še nadalje vodila sama in se slav. občinstvu vjudno priporočam za obilen obisk.

Marija Dergano,

5487 vdova po brivskem mojstru.

Tovarna briketov premogovnika »Srpski Balkan«, Zaječar.

Na letošnjem velesojmu je razstavila tudi Tovarna briketov rudnika »Srpski Bal- kan«, Zaječar, svoje prvotne briquete. — Tovarna, katere lastnik je bivši minister Gjeorgije A. Genčič, se je pričela graditi pred dvema letoma. Briketnica je opremlje- na s vsemi modernimi stroji, med drugim ima tudi dve veliki stiskalnici za briquete, katerih delavna zmoglost je dnevno 30 va- gonov briketov. Pogon teh velikih strojev se vrši s parno silo, katero proizvajata dve lokomobili. Poleg tega ima tovarna lastno električno centralo za 180 HP. Potreben premog se dovaža v briketnico potom žižne železnice iz premogokopa, ki je oddaljen ca. pet kilometrov od briketnice. Po vsem rud- niku je izpeljana rudniška železnica, potom katere se dovaža premog na nakladalno po- stajo žižne železnice. Na ta način je mogoče briketnico dovolj hitro in zadostno preskr- beti s potrebnim premogom. Rudnik zapo- sljuje danes okoli 500 delavcev, medtem ko

je v sami briketnici zaposlenih okrog 200 delavcev. Tovarna briketov je potom do- vlatilnice v dolžini kakih 500 m zvezana di- rektno s normalno progo Zaječar-Niš.

Briketi vsebujejo jako malo žvepla in katrana, gore vsled tega popolnoma brez saj in brez duha. Ravno tako je vsečina pepela jako mlenkosta, tako da je ogenj enakomeren in vročina trajna. Kosi so vsi enake velikosti ter omogočujejo kar naj- večjo izrabo gorkote. Oblika briketov je jako priročna. Za hišno vporabo v obrtne in industrijske namene so briketi iz navedenih razlogov najboljši in najstredljivejši gorivo. Prav posebno pa se obnesejo ti briketi pri centralni kurjavi.

Poleg dugh sestavin, ki so se dogajala pri analizi, se nahaja v briketih 80, 10% og- ljika, 3,40% vodik, 3% kisika 2,23% žvepla ter proizvaža toplotni efekt iz elementar- ne analize po formuli nemških inženjerjev 7408 kalorij. Ze iz teh malih podatkov je mogoče posneti prvotnost teh briketov v vsakem oziru.

Tovarna je na letošnjem semnju nara- dila že prav dovoljne kupčije. Vsa potrebna pojasnila daje tukajšnja tvrdka »Transfor- mators«, elektrotehnična tovarna v Ljubljani.

Iz Celja.

— **Iz diplomatske službe.** Celjski ro- jak g. dr. Stanko Erhartič, dosedaj na- mestnik ravnatelja za tisk in propagando v ministrstvu zunanjih del, je imenovan za vice-konzula v Celovcu.

— **Knjigovodski tečaj.** Trgovsko dru- štvo v Celju si je na svoji redni seji dne 23. julija ovojilo sklep, otvoriti začetkom meseca oktobra knjigovodski tečaj. Pri- stop k temu tečaju imajo vsi člani društva, torej trgovci in trgovski nameštenci. Te- čaj se bo otvoril le, če se prikladi sadostno število udeležencev. Zglasiiti se je v sobi tajništva v carinarni soba št. 36. Če se bo izkazalo, da vlada za nameravani tečaj sa- nimanje, po društvo otvorilo še druge ko- ristne tečaje.

— **Nočno lekarniško službo** opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

— **Celjska kronika** od 13. do 19. av- gusta. Aretacij je bilo v Celju izvršenih 9. 4 radi tatvine, 1 radi nevarne grožnje in 4 radi ekscesev v pijanosti. Prijav je bilo vloženih 25. 1 radi sločna tatvine, 1 radi prestopka tatvine, 2 radi ponetverbe, 1 radi lahke telesne poškodbe, 1 radi po- škodbe tujega imetja, ostale pa radi manj- ši kazenskosodnih, odosno policijskih prestopkov.

Iz Maribora.

— **m Ustanovitve policijske direk- cije za mariborsko oblast.** V zadnjem času se bilje boj ne le za ustanovitev samostojne policijske direkcije v Mar- iboru, temveč tudi za popolno reorgani- zacijo tega oddelka državnega apa- rata. Ta boj zadobiva konkretnije for- me, odkar je g. Sporn v centralnem or- ganu policije sprožil za Maribor abso- lutno zgrešen predlog, naj se doseda- nje policijske komisarijate podredi srezkim načelnikom. Za Maribor je ta ideja že iz praktičnega razloga neiz- vedljiva, ker ima Maribor dva srezka načelnika (levi in desni breg Drave). Potemtakem bi se mariborski policijski komisariat še bolj razkosal, kakor je že. Prihaja pa tudi v poštev morebitna premestitev sedeža srezkih načelnikov (eden v Slov. Bistrico, drugi morda v Sv. Lenart v Slov. gor.). Pa ne glede na te morebitnosti in ne glede na vpra- šanje naslova — ali direkcija ali komi- sariat — je sedanja praksa ravno gle- de Maribora pokazala, da je dosedanja organizacija policijske oblasti v Mar- iboru za bodočnost popolnoma zgreše- na. Javnosti ne zanima toliko, kako se bo med velikimi policijskimi glavami končal boj zaradi naslova, pač pa ima v interesu večje javne varnosti pravi- co, zahtevati najprej reorganizacijo de- lokroga orožništva ob periferiji mesta ter državne policije v mestu.

— **Ker ga je ženska pretepla,** Kovač Alojz B., stanujoč na Koroki cesti, ima navado, da razgraja po hiši, kadar pride v ročkah domov. Ko se je v sredo poskušal svojo staro navado, ga je njegova svačinja Terezija F., počeno nabila. To je moža še bolj razburilo ter je demoraliziral skoro vse pohištvo. Pred policojo vprašan po vzrokih, je izjavil, da je bil alno užaljen, da ga je natolkla — ženska.

Opekarniški stroji
in kompletne opreme za op-
tovanje, tiskanje, glasbeni in izobraževni

Kamnelomni stroji
Transportne in razkladalne naprave
za kamne in kamnolomne

Zerhart, Skripel, villi za robnike
(Fürderhaspel)
in
odvodi vode in kovinskega litijskega
materijala

LUDWIG HINTERSCHWEIGER & CO
MASCHINENFABRIK EISENGIESEREI G. M. B. H.
LICHTENEGG & WELS O. O.
Štev. 17.

Zastopnik za Slovenijo, Kranjsko in Jugoslavijo:
AUGUST LECHNER, GRAZ
Rühlgasse 40, I. Stock

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Šolske knjige

za ljudske, osnovne in srednje šole ter učiteljske, licej in tehnično srednjo šolo ima v najnovejših izdajah v zalogi

Narodna knjigarna, Ljubljana
Prešernova ulica št. 7.

Nikdar ni dovolj,

da razstavite svoje blago na vele-sejmu, potrebno je tudi nekaj

reklame

za svoje razstave

v „Slovenskem Narodu.“

Informacije v upravi lista in na vele-sejmu pri našem zastopniku.

Banaško moko Pšenico

In vse vrste deželnih pridelkov
(same na veliko) dobavlja po najnižjih dnevni cenah direktno
iz Banke ali iz skladišča v Ljubljani

A. VOLK, veletrgovina z žitom v Ljubljani

Telefon interurb. št. 449

Zahtevajte ponudbe!

5172

Brzjavljaj Volk Ljubljana

Koruzo Oves Otrobe

Priložnostni nakup!

Prvovrstno double bijuterijsko blago radi opustitve po skrajno nizki ceni na prodaj.
Alois Sautner, Graz,
Herrengasse 19, Avstrija. 5406

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvrtitev točna, cene
zmerne. 2530

Zastopstvo za Zagreb

konkurenčne trdke, pro-vzame agilen trgovec. Večje jamstvo mogoče. Ponudbe se prosijo na: **Fran Vrsič, Zagreb,** prelinac, br. 391. 5488

Kavarna

v večjem kraju v Sloveniji je na prodaj z vso kavar-niško in kuhinjsko opravo vred.
Ponudbe pod „Kavarna“ 5510“ na upravo Sloven. Naroda. 5510

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

irovec, stebni, galanterijski in okrasni
kleper. Instalacije vodovodov,

naprava strojev. Kopelike in klesane naprave
Izdolovanje posod iz pločevine za
firnež, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škafle)
za konzerve. 3245

Kavarna Leon

v Kolodvorski ulici št. 29

vsak dan koncert

Odpri od 4. ure zjutraj dalje.
Se priporoča **L. Pogačnik**
5249

Pile in rašpe

(turplje)
vsakovrstne, porabljene, nasekava
strokovno in po zmeri ceni
Ivan Figar,
pilarski mojster
Ljubljana, Hrenova ulica 19

Priporoča se uradno koncesijonirano podjetje za zgradbo vodo-
vodov, hišne instalacije in centralne kurjave

Anton Koser Ljubljana

Telefon 621.

5520

Telefon 621.

Generalni zastopnik

trgovec se išče za rentabilno
s patentom najavljeno novost s
kavčijo takoj za Jugoslavijo.
Alois Sautner, Graz, Herren-
gasse 13, Avstrija. 5496

Strešno lepenko prvovrstno

Kontinental (Kontinentallederapp)
dobavlja takoj v vsaki množini
najceneje

Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradaška ulica 22. Telefon 513

Velika zaloga klobukov in
slamnikov se dobi pri

Franc Cerar

družba z o. z., tovarna v Stobu,
pošta Domžale

Prevezamo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
154 šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4

Mizarje za na dom!

Kdo rabi spretno in marljivo mi-
zarje za na dom, eno ali več
moči? Izvršuje se pohištvo vseh
vrst, stavbena dela, kakor tudi
vsa mlinška dela, posebno domači
mliini: na pajetine, na roko, za
vitel ali motorje. 5492

Cenjene ponudbe na
Fr. Vrsiča nasledn.
Maribor, Slomškov trg 16

Pozor! Trgovci! Pozor!
Dovoljujem si vas obveščati, da
ne zamudite si ogledati ob pri-
liki poseta **IV. Ljubljanskega**
vzorčnega velesejma

paviljon H 348 trvdke

Miroslav Bivic

Ljubljana, Sv. Petra cesta 29
Zaloga šolskih zvezkov, map,
notesov, blokov in odjemalnih
knjižic.

Cene nizke. Lastni izdelek.
S spoštovanjem se priporoča
5257 **M. Bivic.**

Robert Smielowski,

arhitekt
in mestni stavbenik
Rimska cesta 2.

Izvršuje načrte in proračune, pre-
vzema stavbna dela vseh vrst,
kakor tudi presojevanje in cenitve
pod solidnimi in najugodnejšimi
pogoji.

Zidna opeka
od lastne opekarnice na Viču, pri-
znana kot najboljša kakovost, in
od skladišča, Opekarska cesta 18,
po najnižji dnevni ceni. 50 T

CREPE TRIKOT

je
zadnja
novost

Oglejte si krasno iz-
bire pri trvdki

H. Kenda - Ljubljana

Priznane dobro

zagrebško

pivo

je zopet na velesejmu ve-
selični prostor lasten pa-
viljon in drugih paviljonih.

Vedno sveže!

KURITE

Malenkostna vsebi-
na tera in švepla,
vsled tega izgoreva
brez saj in smradu.
Malenkosten preo-
stanek pepela, nobe-
ne žindre, vsled te-
ga tudi enakomeren
ogelj in dolgotraj-
na žerjavica.

5528

S. B.

BRIKETE

Enakomerna veli-
kost kosov ter naj-
izdatnejša izraba
toplote. Priročna
oblika. Izredno var-
čno kurivo za doma-
čo, obrtniško in indu-
strijsko kurjenje.
Prvovrstno za cen-
tralne kurjave in pe-
karne.

Prodaja „GUMBARNE“

iz konkurzne mase.

V konkurzno maso „BISTRICA“, Prva jugo-
slovska tovarna za gume in kovinske predmete,
družba z o. z., v Slovenski Bistrici, spadajoče in-
dustrijsko podjetje, sestojee iz kompletnih strojev
za izdelavo gumbov in kovinskih predmetov, vodno
silo s turbino in električnim pogonom z vsemi
najemniškimi in družbenimi pravicami, kakor tu-
di z zalogo surovin in polfabrikatov se prodaja iz
proste roke. Cena po dogovoru.

Natančnejša pojasnila daje **dr. Urban**
Lemež, odvetnik v Slovenski Bistrici, kot
upravitelj konkurzne mase. 5499

Zapustila nas je za vedno naša ljubljena

Krista Ferkula

uradnika drž. železnice

danes ob 6. zjutraj v cvetu svoje mladosti.

Pogreb preblage pokojnice se bo vršil
v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 3. popoldne
iz hiše žalosti, Dunajska cesta 47, na poko-
pališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. avgusta 1924.

Globoko žalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, sosedom in ostalim
rojakom, kateri so 21. t. m. moji edini, ne-
pozabni sestri

Anici

s številno udeležbo izkazali poslednjo čast
na potu k večnemu počitku, izrekam v last-
nem ter v imenu svojih staršev iskreno za-
hvalo.

Najlepša hvala sorodnikom in vsem
sosedom za obilni trud ter njim in ostalim
znancem za tolažbo in izraze sožalja.

Metlika, dne 22. avgusta 1924.

Franjo Žarkovič.

Posetnikom velesejma priporočamo naslednje trgovke:

 ALFONZ BREZNIK MESTNI TRG 3 (poleg magistrata). 5107 Največja in najstarejša trgovina klavirjev, pianinov in harmonijev ter vsega glasbenega orodja in strun. Oglejte si to najpopolnejše podjetje Jugoslavije! Paviljon „K“ 549. Paviljon „K“ 549.	M. Bartl 4983 modna trgovina in specijalna parfumerija Stritarjeva ulica št. 2. Paviljon „E“ 75.	Anton Verbič 5049 delikatese, špecerija zaloga vseh vrst sira Stritarjeva ulica št. 2.	Modna trgovina Modna trgovina T. Eger Sv. Petra cesta šte. 2. 4984		
 K. JURMAN KR. DVORNI OPTIK LJUBLJANA.	Tovarna perila „TRIGLAV“ Ljubljana, 5031 Kolodvorska ulica 8.	Filip Bizjak krznar, izdelovatelj čepce 5186 Kolizej, Gosposvet. c.	J. Kostevc manufakturna trgovina in zaloga pirov. preprog Sv. Petra cesta 4. 5032	Iv. Buzzolini trgovina z delikatesami Ljubljana 4999 Lingerjeva ulica 1.	 G. BESEDNIK IN DRUG Ljubljana, Prešernova ulica 5. Izdelovanje kirurškega orodja in obvez. Tovarna ortopedičnih aparatov, umetnih udov, priprav za zdravstvo in strobo bolnikov, vse vrste zdravstveni gumi predmeti, kirurških obvez in predmetov, oprave za ordinacije in operacijske sobe. 5034
Trgovina papirja Ivan Gajšek Ljubljana, Sv. Petra c. 2. 5045	M. Sedej-Strnad modni saloni Prešernova ulica št. 3. 5048	Rudolf Juvan nožar Ljubljana, Prešernova u. 5079	Slaščičarna 5083 H. Treo pecivo, bonboni, med. Selenburgova ulica št. 1.	Foto-atelje 5050 Ant. Uršič (v hiši Trgovske banke) Dunajska cesta.	Ure, zlatnina, srebrnina Ed. Skopek Mestni trg 8. 4985 Popravila točno in solidno.
Delikatesa špecerija A. Stacul Selenburgova ulica. 5046	Franjo Grabjec fotogr. umet. zavod Miklošičeva cesta št. 6. 5044	Papirna trgovina M. Tičar Ljubljana 5047 Selenburgova ulica št. 1.	Velet trgovina žita A. Volk Ljubljana, Resljeva c. 24 5076	Trgovina perila Hed. Šarc pralnica in likalnica Selenburgova ulica 5.	Marija Poznič galanterijsko blago Ljubljana, Sv. Petra c. 11. 5120
Velika zaloga šivalnih, pi- sanih strojev in koles Iv. Jax in sin Gosposvetska cesta 2.	Peter Capuder sokolske in orjunaške potrebščine Dalmatinova ulica. 5109	Elektrotovrdka A. Verbajš Ljubljana 5108 Gosposvetska cesta 13 (Kolizej).	Anton Merhar pletarstvo 5084 Ljubljana, Sv. Petra c. 22 Velesemenj pāv. „E“ 102.	Albina Bogataj izdelovanje perila Židovska ulica. 5005	F. K. Kaiser puškar Selenburgova ulica. 4988
„Slovenski film“ V. Bešter Aleksandrova cesta 5. 5002	Ivan Bogataj elektrotehn. podjetje Kongresni trg 5004	Anton Kane sinova drogerija, fotomanufaktura Židovska ulica št. 1. 5085	L. Mikuš 4986 Mestni trg šte. 15. Tovarna dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.	Lud. Dolenc trgovina z galanterijskim blagom Sv. Petra cesta 8. 4997	Čevlji-čbuče na veliko Aleksa Oblat Sv. Petra cesta 18. 5030
Modna trgovina A. Persche Ljubljana 4987 Pred školijo 21.	AUTO Florjančič Selenburgova ulica 6. 4989	Josip Vitek trgovina s kandi na debelo Ljubljana, Krakov trg 8. 4994	Adrija 5001 drogerija, fotomanufaktura, parfumerija Selenburgova ulica 5. nasproti glavne pošte.		

Opozarjamo gospode trgovce,
da razstavljamo naše
železno pohištvo
na vzorčnem velesejmu v paviljonu „G“ 229 St.
„Zmaj“, ind. železnine d. d.
Zagreb, Petrinjska ulica 3. 5347

Velesejm paviljon „G“, št. 231

Izložba najnovejših,
najmodernejših in brez konkuren-
čnih modelov
Svetlobne industrije „VESTA“

En gros En detail

Naročila in korespondenca:
Paviljon „G“, koja 231, ali ateller
5403 Kolodvorska ulica 8/I.

Tvornica železnih
VIJAKOV
KISIKA (OXYGEN)
Vojnović & Cie.
Vič pri Ljubljani

Velet trgovina elektro-
materijala in strojev
Ljubljana, Dunajska c. 22 5391
Zahtevajte cenik!

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Industrija platnenih izdelkov d. z o. z.
Jarše, pošta Domžale (Slovenija)
moderno urejena tkalnica

izdeluje:

sirovo in beljeno platno od najpriprostejših
do najfinejših vrst. — Namizno perilo. — Da-
masta. — Sploh vse vrste platnenih izdelkov.

Zelez. postaja: **Jarše-Mengeš.** Brzjav. naslov: **Induplati, Domžale.**
Telefon: **Domžale 9.** 5433

Slavenska banka d. d.
podružnica: Ljubljana. Centrala: Zagreb.

Vplačana delniška glavica in rezerve preko Din 120.000.000.—
Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gor. Radgona, Kranj,
Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik,
Vršac, Wien.

Ekspozituri: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice.
Afilijaciji: Slovenska banka, Ljubljana in Jugoslovanska industrijska banka d. d., Split.
Lastne agencije v Južni Ameriki: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe;
v Severni Ameriki: v vseh večjih mestih direktne bančne zveze.

Posreduje vse bančne in trgovske posle z inozemstvom, posebno
z Italijo in Avstrijo.

Olajšuje posle eksporterjem in importerjem s tem, da jim eskomptira menice v lrah
kakor tudi v drugih inozemskih valutah.

Otvorja akreditivne, izstavlja garantska pisma ter izvršuje vse bančne
posle najkulantneje.

Vloge na knjižice in v tekočem računu obrestuje najpovoljnejše.

Izdaja garancijska pisma za triptike.

5274

Fran Repič, Ljubljana
sodarsko podjetje 5324

Kolezijska ul. 18 (Trnovo)
Velesejem paviljon E 107.108

Posetnikom velesejma!

Najmoderneše svilene jumperje in jopice gladke in
tutankamenove vzorce v veliki izbiri od dinarjev 180 do
dinarjev 390. — Trgovcem znaten popust.

F. in J. Goričar, LJUBLJANA,
Sv. Petra cesta 29 5396

Javna vzgojna zavoda v Ptuj

Za dečke

Dijaški dom

Prešernova ulica 29

Prostora za 100 gojencev

Za deklice

Mladika

Z lastno gospodinjstvo šolo
in izobraževalnim letnikom

Prostora za 60 gojenk

Gojenci in gojenke obeh zavodov imajo v
zavodih stanovanje, popolno oskrbo in vzgojo in
obiskujejo realno gimnazijo, deško ali deklško
meščanko šolo in šolo Glasbene matice.

POZOR!

Ob priliki obiska razstave ne zabite ogle-
dati veliko zalogo vsakovrstne železnine kakor
okovje, orodje, kuhinjsko posodo itd.

ZALTA & ŽILIČ

trgovina z železnino
na drobno in debelo
LJUBLJANA, Dunajska c. 11.

IV. ljubljanski velesejem.

Osmi dan.

Včeraj je bilo vreme ves dan lepo, kar se je poznalo tudi na številu posetnikov velesejma, ki je prekoračilo 10 tisoč. Kako je zaslovela ta naša gospodarska prireditelj v drugih pokrajinah države in kako daleč sega njen vpliv tudi v inozemstvu, dokazujejo včerajšnji zunanji in inozemski posetniki, večinoma seveda resni trgovci. V zapisni knjigi velesejskega urada so označeni posetniki iz Slavonije, Vojvodine, Dalmacije, Srema, Bitolja, Skoplja, Zagreba, Leskovca, Beograda, Novega Sada, Tetovca, Prijedora, Zemuna, Kragujevca, Osijeka, Banjaluke, Ormoža, Dravograda, Sušaka, Laškega, Krškega, Rečice, Maribora, Mozirja, Cetinja, Dolnje Lendave, Pančeva, Vel. Bečke, reka, Siska, Novega Vrbasa, Murske Sobote, Peča, Krapine, Gornje grada, Prištine, Čapline, Velike Kikinde, Varaždinskih Toplic, Kotora, Ogulina, Aleksinca itd. Iz inozemstva naj omenimo trgovce iz Budimpešte, Gradca, Gorice, Prage, Rima, Bonna, Leobna, Pazina, Dunaja, Bukarešte, Celovca, Monakova, Oklona (Nova Zelandija), Pardubice (ČSR), Frankfurtu n. M., Blanskega (ČSR), Aten, Sofije, Heidenheima (Württemberg) in drugih mest, ki so poslali svoje trgovce, da se seznajajo z našim gospodarskim življenjem in sklenejo kupčije. Iz Bonna je prispel uradni zastopnik nemške republike, univerzitetni prof. Karl Götz. Velesejem je posetil včeraj tudi upravnik Narodne banke iz Cetinja g. Savo Milunović, nadalje inž. Josip Popp iz Bukarešte, naš rojak iz Nove Zelan-

dije (Oklon) g. Marinović ter narodni poslanec ČSR dr. Josip Matoušek, ki je v osebi ravnatelja g. Dularja iskreno čestital našim gospodarskim krogom o sijajnem uspehu.

Zaključki so bili tudi včeraj v vseh industrijah zelo dobri. Uprava velesejma začne danes zbirati prijave za prihodnje leto. Večina razstavljalcev si hoče osigurati stare prostore in pustiti dekoracije in drugo opremo do prihodnjega velesejma. Danes ob 11. dopoldne sta se pripeljala iz Zagreba predsednik zemaljskega Saveza industrijcev g. Alexander in tajnik g. Mirko Bauer, ki si ogledata velesejem kot uradna zastopnika hrvaških gospodarskih krogov.

Največ posetnikov pa pričakujejo jutri, ko se odpre konjska razstava, ki je poleg lovske in higijske največja privlačnost letošnjega velesejma. Otvoritve te zanimive in za našo konjerejo prepotrebne razstave, ki bo jutri ob 9. dopoldne na sokolskem telovadišču, se udeležijo baje tudi armijski general iz Zagreba. Predsedstvo velesejma je prejelo včeraj brzojavne častitke italijanskega generalnega konzulata v Zagrebu.

Danes je vreme zopet ugodno in tako lahko računamo, da število današnjih in jutrišnjih posetnikov znatno nadkrije vse prejšnje dneve. Velesejem se zaključuje sicer šele v ponedeljek, vendar pa že danes ne more biti nobena dvoma, da bo uspeh povsem zadovoljiv.

Konjska razstava na velesejmu

Med najvažnejše panoge našega gospodarstva spada gotovo konjereja, ki je bila pred leti pri nas zelo razvita, je pa zadnja leta precej opočala. Iz nastopnih podatkov je razvidno, da konjereja ne nazaduje samo v Sloveniji, nego tudi v Hrvatski in Vojvodini; nasprotno pa je v Dalmaciji in Srbiji znatno napredovala.

Konj je imela:

	1921	1922	1923
Hrvatska	346.609	336.054	337.657
Vojvodina	305.401	288.709	280.220
Bosna	177.716	177.444	178.546
Srbija	68.750	77.245	75.235
Južna Srbija	70.350	77.345	79.154
Slovenija	58.438	51.755	49.748
Dalmacija	12.180	23.965	23.683
Črna gora	9.996	10.955	9.916

Treba je konjerejo dvigniti vsaj na isto višino, kakor je bila pred vojno, in zato se je sklenilo na letošnjem velesejmu prirediti konjsko razstavo, ki naj bi dvignila zanimanje za konjerejo in pospešila konjsko kupčijo.

Razstava se odpre v nedeljo dne 24. avgusta ob devetih dopoldne na sokolskem telovadišču. Zanimanje konjerejev, kupcev in tudi ostalega ljudstva je za to važno prireditelj splošno veliko. Zanimanje konjerejev kaže prijavljene konje k razstavi iz vse Slovenije, ki bi bilo pa gotovo še veliko večje, ako bi ne bilo velikih stroškov in nepravilnosti pri transportu. Prijavljenih je do sedaj 120 najlepših, že mnogo in po večkrat premiranih konj.

Kakor je določeno, pridejo na razstavo sledeče skupine:

I. skupina: plemenske kobile: 6 teških, 7 lahkih; II. skupina: 3—5 letne žrebce: 6 teških, 11 lahkih; III. skupina: 2 letne žrebce: 10 teških, 3 lahke; IV. skupina: 1 letne žrebce: 7 teških; V. skupina: žrebci: 15 teških, 4 lahki; VI. skupina: gospodarski konji: 25 različnih konj.

O Sest:

Pozdrav v daljino...

Tam na Lidu, v pesku skoraj na sredi bagna famigliari leži pokopana moja Poldi. Počiva lepo na tem prekrasnem kraju in če je morje posebno temperamentno, jo doseže tudi val. Krog nje polegajo lepe dame in ravnoaršeni gospodje v tenkih trikotjih... Poldi je vse to vedela in ko ji je zmanjkalo bencina, je ostala tam med to odlično gospodo. Bila je svetla, iz aluminija, in zrasla gori na severu v Poldi Hütte, reklamni oddelek Breitfeld & Co... Včasih ti bom zavidal, nezvesta, za pesek in za sonce in morje in morja... Še kaj (kajti dame v trikotjih...) Mojih cigaret, užigalka Poldi, pa ne boš prižigala več... Addio...

Zvečer ob devetih naprej se spremeni Slavonija pred mojimi balkonom v park. V barve in v aromat Venezian-ski... Po dve, po tri, po štiri hodijo... Gibke, vitke, ne previtke, z rutami ognjene, drsajo s čevljički po stopnicah, po mostu della Pietà...

Gori na balkonu sedimo prijatelji

in pijemo črni Caffè espresso. In gori na balkonu pade včasih črni žarek. Tri prihajajo vsak večer. Tista srednja brunda vsak večer pesmiko in se ozira in ima črno ruto in črne lase in črne oči... Njene misli niso črne... Mi pa pijemo črni Caffè espresso. Vsak večer in gledamo dekleta. Jaz gledam samo tisto črno. Tako je življenje, signorina...

Ozre se še enkrat, tista srednja... Pa ji zakličem: »Buona notte... Gori z balkona.

Kje je bilo vse to? Ali naj povem o renesančnih fasadah cerkv, o zlati hiši Ca' d'Oro na Canalu Grande? O palazzu Vendramin, o stopnicah v morje, ki so jih pokrivali s težko preprogo, in o stebrih, kamor so privezovali gondole. O consiglieri dei Dieci, o Otellu... ali o akademiji z nebroj Veronezi, Raffaelli, Canaletti... Carpacci (Krpaci, Kraševci, pasja noga...) Kje je bilo vse to?

Trenotek! To je bilo v Santa Maria della Salute... Častna beseda, da je bilo tam. Pred vratni zakristi o preži okrogločlen mežnar, pa naš povabi,

Zagreški list o Ljubljanskem velesejmu.

»Jutarnji List« priobčuje zelo simpatično poročilo o Ljubljanskem velesejmu, iz katerega posnemamo sledeče odstavke: »Nekaj hočemo takoj ugotoviti: Ljubljanski velesejem mora razpršiti mnenje, da so se velesejske prireditve preživele in da jih bodo podobne gospodarske razmere potisnile v ozadje. Nasprotno, objektivni posmatrač mora priznati, da so se začeli ti velesejmi razvijati samostalneje, recimo, da se individualizirajo. *Kaka razlika med prvim in četrtim Ljubljanskim velesejmom, kako razlika med ljubljansko in zagrebško razstavo!* Na eni in drugi razstavi najdemo sicer ene in iste razstavljalce, vendar podčrtava vsak sejem posebej svoje značilne poteze. *Ljubljanski velesejem je brez dvoma uspel, ker je postal razstava produkcije iz vse Slovenije. Zdi se, da Ljubljanskemu velesejmu ni do tega, da vabi tuje razstavljalce ali da preko tujih agentov razstavi več ali manj dovršene proizvode inozemstva. Ljubljanski velesejem se je nasprotno postavil na stališče, da predstavi uspehe domače produkcije na Kranjskem in Štajerskem in da proži kupcu pobudo, da kupuje svoje potrebščine doma ter da ne odnaša denarja v tujino, kadar so domači proizvodi na višini in ceni inozemske konkurence... Skratka, ako je prvi Ljubljanski velesejem nosil na sebi znake pokrajinske razstave in prigodne zabave, podaja IV. Ljubljanski velesejem prav uspešen kinematografski posnetek industrije in obrti v Sloveniji...* Hočemo opozoriti še na nekatere druge stvari, ki se takoj vidijo: Brez dvoma razpolagajo Slovenci z dobro organizacijo in zato pri njih funkcijonira pri takih prilikah n. pr. prenočevanje. Na velesejmu vlada vzoren red, ki ga vzdržujejo poleg drugih organov tudi oddelki skavtov... »Nato opisuje zagrebški list brezhibno funkcijoniranje pošte, velesejskih uradov itd., potem pa nadaljuje: »O priliki letošnjega velesejma smo zapazili, da imajo ljubljanski gospodarski krogi velik smisel za reklamo. Vsi ljubljanski dnevniki imajo svoja posebna stojišča na velesejmu. Ugodno učinkujejo tudi permanentne, lično opremljene reklamne pravice. Ljubljanska reklamna organizacija daleč nadkrije zagrebško plakiranje. Številni, okusno izdelani stolpi prožijo možnost, da postane ta vrsta moderne reklame, ako se racionalno razvije, okrasek mesta, kot n. pr. v Pragi, in preprečuje grdo prilepljanje malih listov po mestnih ulicah in hišah, kot v Zagrebu. Dobro razvita reklama proži nadalje možnost, da napreduje grafična industrija. Obenem daje mestu slikovitost in živost, ki vabi tuje in oživlja tudi tujski promet... Ostavljajoč velesejem smo še zapazili paviljon z naslovom Priroda Slovenije. Ta paviljon nima mnogo skupnega s samim velesejmom, toda v njem se skriva tisto veliko blago, ki ga je dragi Bog dal Sloveniji v dobrem razpoloženju, ko je ustvarjal ta svet...»

— Jugoslovanski Lloyd o ljubljanskem velesejmu. Svoje poročilo o IV. ljubljanskem velesejmu zaključuje zagrebški »Jugoslav. Lloyd« tako: »Da se vrši kljub letošnji težki gospodarski krizi tudi ta ljubljanski velesejem, je najbolje spridevalo. Žilavosti in vstrajnosti slovenskih privrednih krogov in mora se priznati vsem, ki so sodelovali s svojim požrtvovalnim delom, da razumejo razvoj in podlago življenja in zato želimo s svoje strani velesejmu najlepši moralni in materialni uspeh.«

— Namesto paviljona letaki. Nekateri ljubljanske tvrde so si menda hoteli prihraniti stroške za razstavo na ta način, da so si naročile množice reklamnih letakov in cenikov, ki jih delijo nalašč v ta namen najete osebe pred vhodi na velesejem.

jem. Dvomimo, da so si na ta način kaj pridali prbranje, ozir. da dosega svoj namen. Resen kupec navadno odklanja tako reklamo, temveč se hoče najprej na velesejmu prepričati o kakovosti razstavnega blaga. Pri razstavljalcu samem pa rad vzame tiskane prospekte, ozir. cenike, da mu pozneje oživijo spomin na ogledano blago.

— Za velesejem priporočljivi reklamni prospekti. Razstavljalci, ki imajo za svojo priporočilo enostavne trde kartonske prospekte v obliki velikih vizitk, so z njimi najbolj varni pred množico tistih mladinskih obiskovalcev, ki v eni uri po dvakrat obletajo vse paviljone ter si vsakokrat naberejo reklamnih tiskovin, da jih odnaša. Je cele skladišče, domov grede pa z njimi nastiljajo ceste in ulice. Najbolje jim usajajo mehki letaki v kričavih barvah, dočim se za preproste kartone ne brigajo dosti.

Naši razstavljalci.

Industrija platnenih izdelkov d. o. z. Jarše.

Ena najzanimivejših knj v paviljonu »Je je koja Industrije platnenih izdelkov, d. o. z. Jarše, p. Domžale, Slovenija, SHS. Posebno obdobjanje vzbuja v koji železen stativ stroj, ki neprenehoma teče in pred očmi gledalcev tke in zgiba platno. Dvoje brhkih deklet v gorenjski narodni noši streže z neverjetno sigurnostjo in spretnostjo stroj. Že ta razstavljeni predmet privablja množico gledalcev in interesentov, ki z zanimanjem motrijo delo nenavadnega aparata. Na levo in v ozadiju so ob stenah razvrščeni izdelki tvornice: surovo platno, beljeno dom. platno, beljeno dom. platno, platno za slamanjačo, gradel za žimnice, cvilili, prevlaka za preproge, gradel za zastore, platno za precejanje, platno za plahte, brisače, brisače, cordinells, tow jadrovina itd. Tem tvorniškim izdelkom beležijo ceniki cene, ki so vse konkurenčne. Sredi koje sta razstavljeni dve originalni umetniški sliki. Večja kaže lego tvornice v lepi kamniški okolici, manjša pa izrazito varstveno znamko. Več fotografij razkazuje notranjost tvorniških dvoran. Koj ni kričeče opravljena, temveč solidno in enostavno; to pa ravno dviguje to kolo nad vse druge. In kakor je solidna ta razvrstitev, tako solidno je tudi vsak, o čemer se more in mora prepričati vsak trgovec. — i.

Buzolić & Komp., tvornica maraskina.

prva jugoslovanska odlikovana tvornica maraskina in likerjev Split, Dalmacija. Tvornico so prevzeli leta 1897 g. g. Buzolić i Bartulica od znamenite trdke S. Branjović. Oni so podjetje reorganizirali in nadaljevali v večjem stilu. Danes delajo s 25 delavci. Specialiteta: svetovni glasoviti maraschino, dalmatinski prošec, Vermouth Adriatique itd. Oddajni trg vsa Jugoslavija. Vseled svojih izvršnih specialitet je postala firma dvorni dobavitelj. Na »Ljubljanskem velesejmu« so se predstavili ministru trgovine in industrije zadržali o priliki pregleda sejma dalje časa v razgovoru z lastniki trdke.

Zdravstvo.

ZASTRUPLJENJA Z ŽIVILI.

Dr. G. S.

Zastrupljenja z mesom se pojavljajo:

1. vsled uživanja mesa bolnih živali — povzročajo jih Bac. enteritidis ali Bac. paratyphi (bacil črevesnega vnetja in bacil paratif),

2. vsled uživanja gnilega mesa — povzročata jih Bac. proteus in Bac. coli,

3. po strupu klobas (botulizem, povzročajo ga Bac. botulinus).

Posebno nevarno je meso krav, ki so jih v sili zaklani zaradi žledodolnih in črevesnih obolenj, zaradi gnilobnega vnetja maternice po porodu ali zaradi vnetij vimena, potem meso telet, pri katerih se je po vnetju popka razvilo zastrupljenje krvi, ki so jih morali kmalu po porodu zaklati zaradi žledodolnih in črevesnih obolenj ali zaradi gnojnih vnetij sklepov.

Zastrupljenje po gnilem mesu se zlasti pojavlja pri zaseki, divjačini in klobasah. Meso je od zdravih živali, pa se vsled neprimerne spravljani in nesnažnega ravnanja naknadno pokva-

tilne hiše naokrog in balkoni... Evviva! ali mare... ev-vi-va! l'amo-o-re... Potem še enkrat mimo dožev, mimo hramov močija in mimo mostu vzdihljajev... Tak je bil, ko ga je gledal Byron, na noč, v silhueti... Pa je skušal okusiti pošastnost poslednjega pogleda na tisto, kar imenujemo svet. Visoko nad kanalom stoji še Ponte dei Sospiri, in visoko k nebu so šle molitve, alj pa so bile kletve. Sedaj stoji tam... v silhueti... Addio...

Lepo je življenje. Pod belimi stebri dožve palače, pri Piazzetti, pri palačah, na gondoli... Če bi ne bil slovenski režiser, kar je čisto gotovo spoštovanja vreden poklic, bi postal gondolier. Z mornariško bluzo, zago-relim licem, z zavihanimi rokavi. Vozil parčki izstopili in mi dali mancio, bi jim najbolj skrivnostnih ulicah Benetk. Tam bi privezal gondolo ob portal stare palače in vzel gitaro in ko bi moji parčki izstopili in mi dali mancio, bi jim dejal: lepo je življenje... Če bi ne bil režiser, bi postal gondolier in bi naredil kariero... živel v miru... ker kritiki bi se v moji gondoli ne vozili. Hahaha... Lepo je življenje...

ri pod učinkom gnilobnih bakterij. Sušenje in prekanjevanje nas ne štiti za-nesljivo, ako je bilo meso že pokvarjeno.

Bolezniški pojavi, ki nastopajo pri prvoimenovanih dveh zastrupljenjih, se tičejo zlasti žledodol in črev. Bolnik prične bljuvati, dobi drisko, ima zelo smrdljive grizavim podobne iztrebke, napadajo ga slabosti. Včasih se razvije težko in s hudo vročico združeno obolenje, ki spominja na kolero ali tifus.

Čisto drugačna pa je slika pri botulizmu ali zastrupljenju na klobasah. Pripomniti je, da Bac. botulinus, ki povzroča to zastrupljenje, ne prehaja na človeka samo po klobasah, ampak tudi po drugih živilih. Žledodol in črev pri tem zastrupljenju nista prizadeta, pač pa stoji v ospredju težka motenja od strani živčevja, ki spominjajo na zastrupljenje z volčjo črešnjo (Atropa Belladonna). Človek dobi suha usta in suho žrelo, muči ga huda žeja, močno je zaprt in zapira se mu tudi voda; vsled otrpnenja grla in požiralnika nastopijo težave pri govorjenju, požiranju; vsled ni dvojno videnje, utrip žile je slab in počasen, slednjič zastane srce in dihanje vsled otrpnenja živčnih središč v podolžnem mozgu. To zastrupljenje je torej sila nevarno; umrljivost znaša okoli 40%.

Obolenje za botulizmom preprečimo s kuhanjem živil, zlasti konzerv. Pa tudi kuhana uživajmo samo v svežem stanju; prestana in pogreta živila, staro meso itd., se kaj lahko pokvari. Nikdar pa ne uživajmo omečenih klobas in druge mesnine, ki ima zoprn voni, ki je opolzla ali zelena.

Zastrupljenja z živili, ki jih steer še poznamo — tako z ribami, ostrigami, sirom, krompirjem, vanilijevim kremom, mesnimi in zelenjavnimi konzervami — so ali bakterijske narave, kakor pravkar opisana ali pa jih v redkih slučajih povzročajo specifični strupi, kakor n. pr. v strupenih ribah, v ikrah mrene in ščuke za časa drstitve, pri zastrupljenju s solanimom po uporabi pokvarjenega in hudo kalečega krompirja.

Zastrupljenje s konzervami preprečimo, ako natančno preiščemo konzervne sklopnice in se uverimo, da so neprodušne in zrakodržne. Sklopnice, ki jih je vzgled, pri katerih najdemo izbočeno to ali ono steno, je treba odklanjati. Sicer bi pa morale že tovarne same in njih prodajalci paziti, da ne prihajajo v promet take pokvarjene in človeškemu zdravju sila nevarne konzerve.

STRAH PRED BOLNICO.

Nedavno je tožila moji sestri neka gospa, da ima težko bolno služkinjo, ki pa se boji iti v bolnico, češ da bo ondaj umrla. Tožila je, kako težko jo je oskrbovala doma in s kolikimi stroški je ta skrb zvezala. »Tega pa vendar ne morem storiti, da bi jo poslala v bolnico, že zaradi nje in zaradi drugih ljudi, ki bi se nad tem spodikali.« — Kako nesmiselnosti so ti predsodki, ki so žal ukoreninjeni v velikem številu prebivalstva, v preprosti, a tudi v inteligentnih krogih! Kako to, da je moderna bolnica mnogim kraj groze? Saj ona nudi mnogo prednosti pred domačo oskrbo. Moderna bolnica razpolaga z mnogimi sredstvi in pomočmi, ki so največje važnosti za zdravljenje in za ugodnost bolnikovo, kakršnih v domači hiši dostikrat tudi pri najboljši volji in največjih stroških ni mogoče podati. Marsikaka lečenja, večje operacije itd. so tudi samo v bolnici mogoče, ker le ondaj so v to potrebni pomočki in asistenci. V bolnici je tudi zdravniška pomoč vedno pri roki, dočim se jo izven nje dostikrat v slučaju sile je težko išče in dobi. — Kaj torej odvrača ljudi od bolnice? Straši jih precejšen procent smrtnih slučajev. A ta procent je le navidezno visok, saj se sprejemajo notri večinoma težki in nevarni slučaj, — on gotovo ni višji, temveč preje nižji, nego pri enakem številu istih obolenj izven bolnice.

Bolniška oskrba je pa poleg tega, da doma za težke bolne večinoma primanjkuje oseb, ki bi imele čas in izvežbanost za stregbo — da je torej bolniku udobnejša in skrbnejša — tudi še neprimerno cenejša, nego domača oskrba (umevno, da imam v mislih le težka obolenja). V ugodno omenjenem slučaju pa je gospodinja še plačevala za služkinjo bolniško blagajno (ker je v to zdej zakonito pristilica), ta bi torej imela bolnišnično oskrbo povsem brezplačno. Dočim je domače zdravljenje prizadevalo veliko stroškov. Tudi ta moment pride pri sedanjih razmerah zelo v poštev.

Nekateri tudi menijo, da zdravniki v bolnicah, ki imajo mnogo bolnikov, ne posvečajo posamičnikom iste skrbljivosti kakor domači, k nim kličejo zdravniki. — Tudi to mnenje je krivo. Primarij posamični oddelkov so specialisti v svoji stroki imajo obilo skušnje; mladi sekundarji, ki preizkušajo posamezne bolnike, sporočajo jim o vsem poteku bolezni ter pod nadzorstvom primarija oskrbujejo bolnike; strežništvo ima dobra navodila za vse slučaje in potrebe ter je v svojem poslu izurjeno — bolnik je torej gotovo v vsakem oziru povsem primerno oskrbovan tudi če se tega morda ne zaveda.

Zakaj bi bila brezsrčnost oddati težko bolnega v bolnico, ne uvidevam. Saj pride v mnogo ugodnejše razmere. Domačini in znanci ga lahko ondaj vsak dan obiskujejo, ako to njegov stanje pripuša. Bolnik pa potrebuje miru in mnogokrat trpi pod preveliko in nadležno skrbljivostjo doma, ko

se mu ne da pravega počutja in vedno nadleguje s vprašanji in obiski, kar ga pogosto vznemirja.

Pri postrežbi pa črpa tudi domaći, njih red je krien, njih delo trpi, a tudi njih zdravje pride dostikrat v nevarnost. Onemorelo ali postanejo zlovoljni — in sami in bolniki so na škodo.

Da torej kolkortoliku odstraniti žalibog še prav pogosto predhodke in krivice nazora, sem napisal ta vrstica.

Onemirni pa ne, da v nasprotni način, torej dobre lastnosti bolnice skulajo zlo, rabljati ter za vsako malenkost hočejo biti sprejeti v bolnico, kjer se izborni počutijo. Taki »špitallari« so dobro znani gostje vseh oddelkov, ki se jih le s težavo iznebe. To so torej izkoristilci naših dobroteljskih zavodov, katerih pa bi gotovo ne bilo, ako bi imeli bolnice res količinski onse groze na sebi, o kateri so še vedno nekateri krogi uverjeni.

Dr. F. Q.

Gospodarstvo.

Valutni pregled.

Predzadnji teden je bil denarni trg pod vplivom predstoječega uspešnega zida londonske konference in zato se je čedalje večja stabilnost anglo-saksonskih valut, ki je nastopila po nepričakovanem povratku Herriota iz Londona v Pariz, umaknila splošnemu zboljšanju evropskih kontinentalnih valut.

Angleški funt je zadnji teden napram dolarju zopet nekoliko poskočil. 13. avgusta je notiral angleški funt v Londonu 4.5275 ameriških in 4.54 kanadskih dolarjev, napram 4.46 odnosno 4.4675 — 6. avgusta. Za tečaj angleškega funta napram dolarju je važna obstojča gospodarska kriza v Ameriki. Ta kriza je razvidna iz dejstva, da so znašala naročila raznega blaga v Ameriki koncem julija 1924 — 3.187.000 ton napram 3.263.000 ton koncem junija 1924 in 5.911.000 ton koncem julija 1923. Produkcija litega železa je znašala letos v juliju 1.785.000 ton napram 2.026.000 ton v juniju in 3.690.000 ton v juliju 1923. Ostala kovinska industrija dela sedaj v Ameriki s 45% svoje kapacitete.

Francoski frank je po prvotnih neugodnih perspektivah londonske konference nekoliko padel, zdaj pa je znova poskočil. 9. avgusta je notiral angleški funt v Parizu 82.45 frankov, dolar pa 18.23 frankov, napram 80.859 odnosno 17.779 — 8. avgusta; 14. avgusta pa so tečaji znova padli na 81.575 odnosno 17.999 frankov. Francoski parlament je preložil za nedoločen čas svoje seje, ko je bilo si gurno, da se zaključijo londonska konferenca s uspehom. Referent finančne komisije na eni zadnjih sej, senator Berange, je izjavil, da bo imel francoski državni proračun za leto 1924 — 3.700.000.000 deficita. Ta deficit gre na račun dodatnih kreditov v znesku 1.200.000.000 frankov in novih davkov, ki jih je vlada sicer razpisala, ne pa kasirala. Francoska železna industrija izkazuje v juniju delno pasivo. Železa je producirala Francija v juniju 683.873 ton ali 19.524 ton manj, kakor v maju. Statistika francoske trgovine za prvo polletje 1924 kaže, da je razmeroma najbolj napredoval izvoz v Nemčijo, ki in zavzela glede francoskega izvoza tretje mesto in prekosila Ameriko. Največ izvažala Francija v Anglijo in Belgijo.

Belgijski frank je napram francoskemu nekoliko poskočil. 8. avgusta je notiral v Parizu 91.10 — 14. avgusta pa 91.90 fr. frankov. Tudi na švicarski borzi kaže belgijski frank tendenco navzgor. V Ženevi je notiralo 15. avgusta 100 belg. frankov 27.70 švicarskih napram 27.50 — 8. avgusta.

Švicarski frank zadnje dni nekoliko pada napram francoskemu in belgijskemu, kakor tudi napram funtu in dolarju. Zunanja trgovina Švice se je prvo polletje 1924 nekoliko zboljšala v primeri z isto dobo lanskega leta.

Italijanska lira je poskočila napram vsem valutam. 14. avgusta je notiralo 100 italijanskih lir v Parizu 80.50 fr. frankov, v Ženevi pa 15. avgusta 23.95 švic. fr., napram 80 fr. frankov odnosno 23.612 švic. frankov. 8. avgusta.

Turška lira je nekoliko padla napram francoskemu franku in angleškemu funtu, ohranila pa je svoj tečaj napram švicarskemu franku (2.83 švic. frankov za 1 lro). Napram dolarju je nekoliko poskočila. S 1. marcem 1925 postane tobačna režija, ki je zdaj v rokah privatne akcijske družbe, zopet državni monopol. Država odkupi vse stroje in prostore za 40.000.000 frankov, dočim ostane produkcija in izvoz cigaret in cigar popolnoma svobodna.

Avstrijska krona je obdržala svoj stabilni tečaj. 74.85 švic. frankov je veljalo 8. avgusta 1.000.000 Ka; 15. avgusta je bilo to razmerje 74.75 švic. fr. = 1.000.000 Ka. Dolar notira na Dunaju stalno 71.060 Ka. Z Dunaja prihajajo poročila, da je na borzo ugodno vplivalo zadnje povišanje skontnih obrestí od 12 na 15%. Pričakovati je, da začno inozemski kapitalisti znova nalagati svoj denar v Avstrijo, ker nobena druga država na svetu ne izkazuje sličnega oficijelnega diskonta. Zvišanje zakonitih obrestí je vplivalo na zvišanje vlog v poštne čekovne urade, ki so prejele v juliju 12.950.000.000 Ka. Avstrijska vlada je predložila Društvu narodov proračun za avgust, ki znaša 52.7 mil. zlatih kron izdatkov in okrog 45 mil. dohodkov, tako da je ostalo razmerje isto kakor v juliju. Deficit za julij in avgust bo krit z realiziranim prebitkom prejšnjih mesecev.

Češkoslovaška krona je poskočila napram francoskemu in švicarskemu franku. 14. avgusta je notiralo 100 Kč v Parizu 53.50 fr. frankov, napram 47.75 — 8. avgusta. Blagodejni vplivi kredit v znesku 3.000.000 ameriških funtov, ki ga je dala angleška Overseas bank za financiranje češkoslovaške sladkorne industrije.

Romunski lej je napram vsem valutam večinoma stabilen. Dolar je notiral 8. avgusta 225.50 lei, 15. avgusta pa 220. V Romuniji je letos slaba letina, izvezemski žito in sladkorno repo, ki pa tudi ni posebno uspešna, tako da država ne bo mogla živeti brez uvoza sladkorja.

Naš dinar se je napram vsem valutam nekoliko zboljšal. 15. avgusta je notiralo 100 Din v Ženevi 6.60 švic. frankov napram 6.50 — 8. avgusta. Nekoliko vpliva politična sprememba v Beogradu, še bolj pa razmeroma dobra letina v Banatu, Vojvodini in Hrvatski.

Bolgarski lev je na švicarski borzi nekoliko padel. 15. avgusta je notiralo 100 levov v Ženevi 3.80 švic. fr. napram 4 švic. fr. 8. avgusta. Na Dunaju je veljal lev 15. avg. 514 Ka, napram 523 8. avg. in 514 Ka 15. julija. V Carigradu je ostal stabilen (70 levov za 1 turško lro). Bolgarska upa z novo letino, zlasti z izvozom koruze, dvigniti tečaj leva na vseh borzah.

—g V solinah na Jadranu se kaže zadnje čase velika živahnost. Vse soline so popravljene tako, da so sposobne za uspešnejše delo. Zato pa bo letošnja dobava soli mnogo večja nego prejšnja leta in pokriti bomo mogli celokupno svojo domačo potrebo soli. Solina v Pagu je dala od 13. junija do 15. julija 1.850.000 kg soli, od te količine je bele soli 250.000 kg.

—g Prva mlekarška zadruga v Dalmaciji. V Vrpolju v kninškem okraju v Dalmaciji so ustanovili te dni prvo mlekarško zadrugo. Zasluge za njo ima tamonjski učitelj g. P. Drezga.

Metoda anoniranja.

Prošli mesec so bili zastopniki ameriškega Advertisers Cluba na obisku v Parizu. Ta klub predstavlja največje anončne firme Zedinjenih držav.

Ob tej priliki so pariški časopisi mnogo pisali o razliki med ameriško metodo anoniranja in evropskim predvsem francoskim načinom reklame.

Reklama je danes kraljica sveta. Ničesar ni mogoče udeležiti v trgovskem ali industrijskem življenju brez nje ali izven nje. Ona je neposredna posledica razvoja trgovinskih metod in javnega mišljenja in to stanje je treba na najuspešnejši način v svoje dobro izkoristiti.

Znameniti francoski romanopisec Balzac se je že l. 1835 čudil moči reklame. Kaj bi šele dejal dandanes?

Američani, ki so skovali prislovico »time is money« (čas je denar), razumejo seveda uporabljati vse drugačne metode anoniranja kot jih imamo v Evropi. Značaj ameriških metod anoniranja je sledeči: enostavnost sredstev, kratkost napisov, izborna kakovost proizvodov, ki se ponujajo obično.

Naravno je, da se tudi Američani, kot ves ostali svet, poslužujejo reklame po časopisu in afiširanj po zidovih.

Velika ameriška anončna podjetja imajo lastne laboratorije in preizkuševališča, v katerih kontrolirajo kakovost proizvodov, za katere se jim je poverila reklama. Ako se pokaže, da kak proizvod ni dober, odsvetujejo iznajditelju, da bi si delal stroške za anoniranje.

Iz tega dejstva razvidimo, da sta poštenost in zaupanje podlaga ameriški reklami. In ravno radi tega je delo ameriških anončnih podjetij relativno lahko.

Francozi, ki iščejo vedno novih idej, so prišli na čisto nemogoče načine reklame, tako n. pr. letajo večkrat nad Parizom aeroplani in pišejo s pomočjo stroja, ki razvija močan dim, velikanske napise na nebo, ki jih kmalu nato veter razblini. Američani so mnenja, da je škoda izgubljati svoj čas z iskanjem novih metod publicistike, kajti novih idej takorekoč sploh ni več. Vsak proizvod je ali dober, ali slab. Ako je dober, se mora to obično povedati. To se mora ponavljati tolikokrat, kot je to potrebno, in z najenostavnejšimi sredstvi. Kupci, ki so bili zadovoljni z nakupom dobrega blaga, bodo storili ostalo. In to pomeni uspeh, ne trenoten, temveč stalen.

Francoz je pa bolj rafiniran kot Američan, njegovemu kritičnemu duhu ne zadostujejo tako enostavne metode. Francoz ne smatra za zadostno, da ustvari v možganih klienta idejo, ki ga privede do nakupa proizvoda, katerega mu hvali reklama. Francoz hoče, da se ta duševna dispozicija ustva-

ri potom novih sredstev, ki obujajo zanimanje celo pri najbolj indiferentnih duhovih. Z drugimi besedami povedano so Francozi bolj rafinirani kot Američani in kritični duh stavi pri njih vedno visoke zahteve.

Ali je francoska metoda boljše kot ameriška? Na to vprašanje je težko odgovoriti. Stavili bi ga lahko tudi na drug način: Ali bi v Franciji ameriška metoda bolje uspela kot domača?

Eno dejstvo je treba vsekakor pribiti: v Franciji ima anoniranje čisto empirično podlago; obstoja več prav dobrih knjig o anoniranju, ki vsebujejo izborne praktične smernice. Vendar pa za enkrat še nihče ni študiral tega vprašanja iz popolnoma nepristranskega in znanstvenega stališča. Nihče še ni določil psiholoških zakonov, ki bi dali razumeti uspeh ali neuspeh publicistike. Tu čaka še velika, neizorana ledina onega, ki se zanima za skrivnostno vprašanje odnosa med prodajalci in kupci.

★ ★ ★

—g Uganka s cenami ameriškega žita. Cene pšenice in koruzi v Ameriki naraščajo hitro. Listi pravijo, da gredo politične stranke sedaj pred izvolitvijo predsednika republike na roko farmerjem, da bi jih pridobile za svoje kandidate. Drugi menijo, da je povišanje cen posledica monopola. Izzacije žitne trgovine s strani farmerskega združenja. Tretji govorijo o velikih spekulacijah žitnih trgovcev s žitom. Teško je reči, katera sodbja je prava, gotovo pa je, da je bila v Kanadi velika suša in da je žetev za polovico manjša. Koruze je v Zedinjenih državah za 20% manj. Argentini, ja se hoče okoristiti s slabo žetvijo na se, veru ter je posejala velike površine zemlje s pšenico in koruzo. To dejstvo tudi vpliva na žitni trg. Položaj je tak, da nimamo pričakovati ugodne cene pri ameriškem žitu.

—g Ruska trgovinska bilanca. Zunanja trgovina Rusije v juniju je bila aktivna. Izvoz je dosegel 33.6 milijonov rubljev uvoz pa 19.5 milijonov, tako da je prebitka 14.1 milijonov rubljev.

—g Volesjeem v Nižem Novgorodu. Tristo let je preteklo, odkar se je prišel v Nižem Novgorodu sejem, ki je dosegel svetovni sloves. Sedaj je precej drugače, kakor je bilo nekdanj na sejmju v Nižem Novgorodu. Tretji vzorčni sejem se odvarja v Nižem Novgorodu v novih razmerah. Lani je bilo na njem štiri milijone pudov blaga. Letos ga bo mnogo več. Na dan otvoritve 1. avgusta je bilo blaga 24 milijonov pudov. Prejšnja leta privatna trgovina skoro ni bila zastopana. Na sejem je postavilo svoje blago 111 državnih, 21 združnih in 89 privatnih trgov, pričakuje pa se še 120 trgov, od katerih jih odpada 70 na okrajne republike. Prostori sejma so se povečali napram predanekim 180.000 kubičnih metrov za nadaljnjih 80.000 kub. metrov. Železnega blaga so pripeljali 305 tisoč pudov. Na sejmju je sedaj 2000 prodajalcev in 500 skladišč. V primeri s prejšnjim dobo je to zelo malo, ali precej v primeri s predlanskim sejmjom.

—g Davka na poslovni promet se je plačalo v naši državi v mesecu maju 14 milijonov 260.362 Din 30 p. Plačale so: Hrvatska in Slavonija 4.082.768 Din 60 p. Bosna in Hercegovina 1.111.249 Din, Vojvodina 2.228.182 Din 51 p. Slovenija 3.570.578 Din 78 p. Dalmacija 780.124 Din 61 p. Srbija in Črna Gora 1.591.387 Din 12 p.

—g Narast cene žitu v Italiji. Ker se pričakuje slaba žetev, so se dvignile cene žitu v Italiji za meterski stot od 110 na 115 lir. Vlada nasvetuje največjo štedljivost in je zabranila izvoz žita in moke. Zetev bo znašala manj nego 48 milijonov meterskih stotov, kakor je bila cenjena, tako da se bo moralo uvoziti žita približno 20 milijonov meterskih stotov.

—g Gradnja mostov v naši državi. Letos je bilo na teritoriju Srbije dovršenih 31 velikih železniških mostov, preko Mora, ve 3, preko Vardara 2, preko Južne Mora, ve 2 in preko Kolobare 2. V Kragujevcu sta sezidana dva mosta iz armiranega betona preko Lepenice. Dolga sta po 32 m vsak. To so največji betonski mostovi pri nas. Grad se še 9 velikih mostov na raznih krajih. Največji mostovi od teh so pri Glogovcu, Markovcu, Čupriji in Vargarini. Vsak je dolg po 240 m. Dunavski most pri Novem Sadu bo dolg 300 m, savski most pri Klenku pa 680 m.

—g Madžarski inženirji se selijo. Na Madžarskem živi 6000 inženirjev, katerih večji del je nezaposlen. Iščejo si zaslužek, kjerkoli se jim nudi. Oni, ki hočejo ostati pri svoji stroki, se morajo seliti v velikem številu, in sicer odhajajo v Češkoslovaško, Jugoslavijo, Romunijo, Turčijo, Francosko in v Ameriko.

—g Propad največje ameriške petrolejske družbe. Kakor poročajo iz New Yorka, se nahaja na pragu propada ena največjih petrolejskih družb v Ameriki Midl Oil Comp.

—Razvitje prapora Orjuna v Radovljici se vrši v nedeljo dne 24. avg. dopoldne. Odhod s Ljubljane s jutranjim vlakom.

—Nemško posejilo v Ameriki. Iz dobro podučenih finančnih krogov poročajo, da bodo v New Yorku emitirane štiri petine nemškega posejila 800 milijonov zlatih mark. Morganova banka podpisuje 400 milijonov. Ostanke se porazdeli med druge trditve. Posejilo se bo glasilo na 8% in bo izdano po kurzu 93%. Komisijaka pristojbina znaša okoli 3%. Končna svota se računa na 720 milijonov zlatih mark.

—g Mednarodni kongres onih, ki šte. Njho. V Milanu se bo vršil od 26. do 30. sept. mednarodni kongres štedilcev. Udeležijo se ga zastopniki raznih vlad kreditnih zavodov, štedilnic, zastavljalnic in ljudskih bank.

—g Mednarodni shod tekstilnih delavcev na Dunaju se je pričel 19. tm. Prišli so zastopniki Anglije, Belgije, Češkoslovaške, Danek, Holandske, Italije, Madžarske, Nemčije, Poljske, Avstrije in Švice. Predseduje Avstrijec Fröhlich. Poročilo se je tu o vprašanju sprejetja ruskih tekstilnih delavcev. Sklenilo se je, da se more to zgoditi, ko se pridruži rdeča strokovna internacionalna amsterdamski internacionalci.

—g Dobave. Dne 22. avg. tl. se bodo vršile pri komandi Karlovaškega vojnega okrožja. Karlovac, nadalje pri komandi mesta Murska Sobota v Murski So. bti in pri komandi mesta Sušak na Sušaku ponovne ustmene litočacije glede dobave mesa. Dne 23. avgusta tl. se bodo vršile pri intendanturi Savske Divizijske oblasti v Zagrebu in pri komandi mesta Dolnja Lendava v Dolnji Lendavi ponovne ustmene litočacije glede dobave mesa. Dne 25. avgusta tl. se bo vršila pri komandi Varaždinskega vojnega okrožja. Varaždin, ponovna ustmena litočacija glede dobave mesa. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpo. gled.

Bujni, svilasti lasje

po rednem umivanju glave

„Elida“ Shampoo

Fr. Z.

O vlakih in o vzgoji.

Ljubi gospod, ki Vam ne vem imena, sprejmite moje sožalje!

Vidite, sožalje je reč. Ki nič ne stane, dé pa dobro obema, onemu, ki ga izrazi in onemu, ki ga sprejme.

Pisali ste mi bridko pismo in pritožbo, kakšni da so dandanes vlaki, ki vozijo tam po Vaši dolini. Ne diši jim resno in pošteno delo in koder je proga je kolikčak napeta, že nevoljni stoka: »Joj-mena, joj-mene!« kakor da jim, ubogim sužnjem kapitala, od hudega napora zdaj, zdaj poide nadošliva sapa in jih bo pri tej priči treba déti v sveto olje. Taka vožnja, pišete, da je jako mučna za popotnega človeka in ste se o zadnji priliki pričeli bati še za svoja pljuča, ali se niso od vlaka nalezla nadehu. Pa je proga tedaj premagala višino, pa je vlak tisti hip pozabil na svojo nadoho in se je razposajel zaletel navzdol proti restavraciji: »Hopsasa tralala«, ta hinavec, in bi bil skoro zavozil v mlako sredi med gosti, da ga ni sprevednik pravočasno zavril z nožo.

Pišete mi, da ste izgubili zaupanje v tiste svoje vlake in se ne boste več z njimi vozili in se potem pismo kar na lepem nehia in ste se podpisali nemara na pisalno mizo — v pismu ni Vašega podpisa.

Kakor rečeno — moje sožalje!

In me veselí, ko nimate več zaupanja v vlake, da ga imate vame in bi Vam rad povedal kako tolažilno besedo.

Vidite, tolažba je takisto reč, ki nič ne stane, dé pa dobro obema, onemu, ki jo daje, in onemu, ki jo prejme.

V veliko tolažbo je imeti sotrpina. Gledite tak sotrpina sem jaz! Kaj bi porekl o mojem vlakju, ki se jaz včasí z njim vozim! Ta vlak odkriva tudi stoka: »O permej, o permej, nekako tako, kakor vaš.« Pa, ko se je omajal in so mu stekla koleša in je zunaj postaja, urno pokaže roge in razodene svojo pravo naravo: »Krucafuks aleluja, krucafuks aleluja!« in tako naprej brez prenehanja noter do druge postaje! Potem se pa zopet potuhne. Ljubi gospod, tak vlak ne spravlja le v nevarnost telesnega zdravja, nego ogroža tudi blagor neumrjoče duše — te škode ne morelo poravnati vsi zakladi tega sveta!

Naj Vam povem še drugi primer! Bilo je baš na Marijin praznik in sem imel pot iz Ljubljane v Zidani most, pa se je železniški voz, ki sem v njem sedel, takisto jako neprimerno vedel. Ta voz ni le stokal in aleluja, nego je povrhu še lajal! Naravnost je lajal! Kakor laja mlad pes, ki ima na trebuhu bolha, da je črn in ga jedo! Neverjetno, pa vendar res! To je vrhunec obestnosti, kam pa pridemo, in bodi v svarilen zgled pribito, da je bil potniški vlak št. 617, ki je tako nesramno lajal.

Gledite, gospod, taka je ta reč! Ne trpite le Vi, ampak trpijo tudi drugi za zanikarnostjo vlakov. In sploh niso le vlaki zanikarni, nego je dandanes zanikarn ves svet in se temu pravi »razmere«. Če dijaki ne napredujejo tako, kakor bi morali, so temu takisto krive razmere in ne vem, kje so te razmere, ali pri dijakih ali pri profesorjih ali pri obeh.

Ljubi moj, dandanes so povsod razmere in kjer so razmere, je treba, da se upoštevajo! Svoj čas se jim ni reklo »razmere«, nego nered in se jih ni vpoštevalo. Sedaj je drugače in smo bolj socialni, pa je nered povišan na stopnjo razmer, in je socialen polaj

in nam preostaje zgolj upanje, da se razmere zboljšajo.

In se moreva nadejati tudi pri vlakih, da se pobiljšajo, opuste svoje zavirne navade in krenejo na pravo pot. Sploh ne sme človek nikdar izgubiti nade v pobiljšanje!

Vidite, ljubi gospod, naše upanje je lahko tem trdnje, ker smo dobili novega ministra saobračaja. Ta minister je pedagog. Srečen je bil domislek, da so za ministra saobračaja izbrali pedagoga — ni pripravnike osebe za to mesto! Kajti kdo je bolj poklican, da pobiljšuje vpliva na podrejeni obratni material nego pedagog! Njemu so znana vsa vzgojna sredstva in njih učinek od izpodbudne pohvale in dobrohotnega svarila do mrkega karcerja in izključitve iz vseh zavodov, pa se ni bati, da bi ne bil kos tudi zanikarnim vlakom, in mislim, da bo skoro konec delomrznemu stokanju, bogokletnemu aleluju in javnega organa skrajnje ne vrednemu lajanju.

In ne bo le dokončno konec vsemu temu, nego se nam obetajo nadaljnje presenetljive možnosti. Kajti je novi gospod minister saobračaja baje tudi glasbenik in je po pravici pričakovati

da pride do veljave zlasti ta stran njegovih sposobnosti. Pričakovati je, da dobe koleša glasbeno izobrazbo, ki bi se polagoma lahko povzpela do koncertne oziroma operne višine. In bi potem trudni potnik namesto stoka in pridušanja in laježa poslušal v vlakju »Miserere« iz »Trubadurja« ali pa Sattnerjev oratorij in bi bil potnik očaran in razvnet in jako hvaležen.

Resnično je bila kmenitna misel, da pride saobračaj v večje pedagoške roke, lahko se čestita, in bi bilo v prid dolednemu razvoju le železi, da se nadaljuje započeta preosnova in da se še na druga uradniška mesta železniške stroke postavijo pedagogi. Mislim, da bodo sposobni in se bodo obnesli, ko se jim je že obnesel kolega na najvišjem mestu. Pa po profesor slovenskega pravopisa šef kurilnice in profesor prirodopisja ravnatelj železniške de-lavnice in bo šlo vse gladko kakor v šoli, kako pa drugače — strah pred razredno knjigo je jako zdrav!

Pa bodo narobe proforsorska mesta na šolah potem zasedli z železničari, mislim; če gre prvo, gre tudi drugo!

„I“. 410.
Vrvi
To in ono
Mars.

V noči od 23. na 24. tm. torej od sobote na nedeljo doše Mars v največjo bližino naše zemlje. Ker je to izreden dogodek, kajti Mars doseže ta najnižji nivo le vsa. kih 79 let, vlada v znanstvenih krogih in med astronomi naravno ogromno zanimanje in v veliko napetostjo se pričakuje rezultat opazovanja tega našemu planetu najbolj sličnega sosedu. Razdalja bo znašala danes med zemljo in med Marsom samo (!) 55 milijonov kilometrov. Znanost in učenjake predvsem zanima vprašanje, ali je Mars obljuden. V švic in predvsem v Ameriki so postavljeni ogromni opazovalni in signalni aparati.

Človeštvo skuša stopiti v stik z izvenzemeljskimi stanovci, ki jih menda ni, ali ki menda zemeljskih bitij ne razumejo. Planet, ki je po sodbi človeštva, zmožen proizvajati ne samo živa bitja, temveč tudi razvita in razumne organizme, je Mars ki zato uživa med planeti največje sloves. Znano je, da ima Mars ozračje, da se na njem kopičijo oblaki in da na njem celo dežuje. Mars ima tudi prednost, da ga obkrožata dve luni, kar daje posebno razmišljati glede romantičnega občutka event. njegovih prebivalcev. Luna, ki je nam veliko bližja, še zdaleka ni tako zanimiva, ker nima nikakega ozračja, na nji tudi ne dežuje in astronomi so mnenja, da ni rodovitna.

Ze pred leti so učenjaki, ki so se takrat motili, presenetili zemljane s vestjo, da so prejel iz Marsa signale. Ti znaki, prihajajoči z Marsa so bili potem predmet splošnega zanimanja in akoravno jih ni nihče na zemlji videl, smo si jih lahko

predočili. Časopisi in ilustrirani listi so s poročili in slikami še povečali našo fantazijo prikazujoč in slikajoč bitja z Marsa in opisujoč njih življenje. V splošnem so Marsovci imponirali, kajti morali so biti pametnejši od nas in sicer s enostavnega razloga, ker so prvi sprožili misel, da bi dobili zvezo s zemljani.

Nenadoma pa so skoraj utihli glasovi o Marsu. Med učenjaki samlimi je nastal spor glede signalov, prihajajočih z Marsa in bili so mnenja, da so ti znaki prišli iz drugega sveta. Bili so to lahko električni valovi, prihajajoči od sonca ali kdove od kod. Po teh neuspehih in razočaranjih so pustili Mars nekoliko let v miru in dasiravno so astronomi še nadalje usmerili svoje daljnogledne na ta planet, niso izdali svojih skrivnosti nikomur.

Ali sedaj, ko so bile odkrite nove skrivnosti zemlje in ko gredo naši pogovori brezlično okoli sveta, so dokazali zemljani, da so vendar bistroumnejši od Marsovcev. Kajti zemljani so dali inicijativo, da s svojimi aparati pridejo bliže Marsu. Danes so mobilizirane vse človeške sile, da se končno spojimo z novim svetom. Ameriški fizik Gernsback bo danes signaliziral na Mars. Gernsback namerava elektro-magnetično vibrirati človeški govor poslati v žarišče zbočenega ogledala, odkoder odide iz ogromne obločnice kot svetlobni žarek v vesolje. Ti svetlobni žarki se morajo natančno ujemati s vibriranjem membrano, preko katerih gre naša govornica. Izhod teh gigantskih žarkov bo s vsakega pogorja, čegar vrh bo Marsu 3-4 tisoč metrov bližji kot ostale površine zemlje.

Gernsback bo signaliziral danes, astronomi pa bodo usmerili svoje daljnogledne na našega sosedu. Kakor hitro bo tako transformiran govor prešel v ozračje in če bo toliko močan da doseže svoj cilj, zaenkrat še nimamo takoj pričakovati odgovora prebivalcev z Marsa. Kdor ve koliko svetlobnih let, mesecev in tednov je Mars oddaljen od nas, lahko izračuna kdaj pripe odgovor z Marsa, seveda če bodo Marsovci toliko korektni, da odgovore. V kakšnem jeziku bo Gernsback signaliziral se ne

ve. Vsekakor je to postransko vprašanje. V znanstvenih krogih se stvar presoja zelo skeptično. Gernsback je mnenja, da bodo Marsovci njegove svetlobno-telefonske vesti snali raztolmačiti. Da bi ga ne varal up. Poročila opazovanja na Marsu bodo verjetno objavljena že prihodnje dni.

Seveda ostane Mars zelo majhen tudi te dni, ko je najbližje zemlji. Če ga hočemo videti s daljnogledom v velikosti lune, mora daljnogled 75 krat povečati. 100 krat povečane bi videlo naše oko v obliki kolo-barja s premerom 3 cm. Ne smemo pa pozabiti, da imajo ameriške zvezdarne kolesalne daljnogled, ki povečajo celo 2400-4000 krat. Tako bodo astronomi te dni ugotovili o Marsu marsikaj, kar doslej še ni bilo znano. Glavno zanimanje zbuja tako. svani Marsovci, t.j. dozdevna živa bitja na našem sosednem planetu. Vsa pravilica o naseljenosti Marsa izvira iz odkritja italijanskega astronoma Schiaparellija, ki je l. 1877, ko je bil Mars na leti razdalji od zemlje, kakor letos, opazil na njem mrežo ravnih črt in temnih lis. Schiaparelli je nazval te črte „kanali“, ne da bi mislil s tem na umetno napravljene vodne struge. Toda stara poslovice — nomen est omen — se je kmalu uresničila. Ljubitelji Marsa so takoj s nepopisnim navdušenjem razglasili, da so ti umetni kanali delo človeških rok. Začeli so fantazirati o Marsu in njegovih prebivalcih. Po Laplace-ovi teoriji so sklepali, da je Mars v razvoju našega solčnega sistema najstarejši brat zemlje, češ da je solnce vrglo od sebe njegovo prvotno materijo več milijonov let, prej nego našo zemljo. Torej se je moral Mars preohladi in življenje se je moralo razviti neprimerno bolj, kakor na zemlji.

Začele so krožiti neverjetne vesti v Marsovcih. Ljudje so govorili, da so to nekaka božanstvena bitja, ki so se razvila do izredne umstvene popolnosti. Seveda ni manjkalo ljubiteljev te fantastične novosti in mecenov, ki so gmotno podpirali vsako težnjo za kontaktom človeka na zemlji s Marsovcem. Neka dama je določila nagrado v znesku 100.000 frankov, ki jih dobi tisti, komur se posreči dobiti kakršnokoli zvezo z Marsom. Poskušali so na vse nači-

ne, pa ni šlo. Tudi v novejšem času ne manjka takih eksperimentov, ki pa seveda ne obetajo nikakih rezultatov. Astronomi tem bakemu sploh ne verjamejo. Po največjih raziskovalnih domneva, da na Marsu sploh ni življenja. Tako je razvil inž. Hörbiger znano teorijo, da je Mars, kakor tudi Venera, zašel kot notranji strahnik proti asteroidom v 460-480 km globok ledeni ocean, kjer je tako rekoč utonil. Njegovo površino obdaja več kilometrov debela ledena skorja. Takozvani kanali so po Hörbigerovem mnenju razpoke prvotne ledene skorje. Iz tega torej sledi, da si na protujejo znanstveniki in ljubitelji Marsovcev na dveh sploh ni nobenega upanja, da bi nam letošnja opazovanja prinesla v tem oziru kaj novega. O Marsovcih, izvenzemski fantastične romane, sploh ne more biti govora.

Mrtvo dete na pokopališču.

Pogosto se zgodi, da brezsrčna ali pa zelo širokoma mati prepusti svojega novorojenčka kjerkoli njegovi usodi. Če ostane tako nesrečno dete na vidnem kraju, se vedno najde dober človek, ki prijavi stvar policiji, da se reši detetu vsaj življenje. Razlog, da roditelji na ta način zapuste svoje deca, je dvojen. Prvič vsled bede, v kateri živi družina, še večkrat pa zato, ker hoče mati skriti svojo nedopust. no ljubezen ter gleda, da se iznebi živga dokaza, ki je ljudem navadno v spodliko. Slučajna ljubavna tragedija ali nedopustna ljubezen, s katero je omadeževana materina čast, zahteva kot žrtve dete, ne da bi javna morala računala s smrtnimi slučaj, ki niso redki. Človek je egoist. Da reši svojo kožo in doždevno dobro ime, je pripravljen žrtvovati druge, četudi so mu po krvi najbližji. Tak slučaj se je zgodil tudi te dni v Skopju.

V nedeljo dopoldne sta prihitela na policijo dva moška, ki sta v razburjenosti zahtevala, naj ju pustijo k službojočemu uradniku. Ko so ju pustili, sta izjavila, da sta grobarja krščanskega pokopališča in da prihajata radi nekega izrednega dogodka.

„I“. 410.
Motvoz

Zjutraj sva odšla kakor običajno, na ogled pokopališča. V majhnem jarku sva opazila nekaj predmet. Nisva niti slutila, da najdeva v pokriti jami človeško bitje. Ko sva se približala, sva opazila, da je predmet pokrit s prtom. Odgrnila sva prt in zagledala čisto majhno, docela golo de. te. Nesrečni novorojenček je bil že mrtev. Nisva mogla ugotoviti, dali je mrtvo ro-jeno ali pa je po noči umrlo na pokopališ-ču. Zato sva prišla, da obvestiva obla-sti o tej čudni najdbi.

Policijski organ je takoj odšel s njima na pokopališče, da se prepriča o resnično-sti njune izpovedi. Grobar je med potjo še enkrat opisal, kako je zjutraj ogledoval pokopališče. Bila je nedelja in na po-kopališču je bilo mnogo ljudstva, ki se ni zmenilo za prišlece, ker je bil vsak zapo-slen z gomilo svojih sorodnikov. Tako so prišli do pokritega predmeta, dvignili prt in policijski organ je zagledal majhno žen-sko truplo, ki je bilo že popolnoma otrplo. Dete je ležalo v jarku že več dni, ker je imelo majhno truplo znake razkroja. Uste, ca so bila krčevito stisnjena. Vsi navzoči so bili globoko ginejni pri pogledu na ta strašen prizor. Vsem je sililo na jezik vprašanje: Kaj je to nesrečno dete zakr-tilo? Kako kruta je njegova usoda?

Tragična smrt mladega bitja še ni po-jasnjena. Očitno gre za slučaj nedopust. ne ljubezni dveh zaljubljenec, ki sta skr- vala svoja čuvstva, dokler je bilo mogo- goče in dokler ni prišel greh na dan. Brž- kone se proti volji njenih ali njegovih ro- diteljev nista mogla poročiti in tako je bilo nesrečno dekle prisiljeno žrtvovati svoje dete, da reši v očeh javne morale svoje dobro ime. Ta slučaj je nov dokaz, kako nemoralna in kruta je takozvana javna morala.

„I“. 410. ANTON ŠINKOVEC D. D. GROSUPLJE.

Posestnikom velesejma priporočamo naslednje trgovke:

Ne boste se kesali, ako kupite obleke za dame in gospode vseh vrst najmodernejšega kroja, kakor tudi dežne plašče in vse modne predmete po najnižji ceni v konfekcijski in modni trgovini

FRAN LUKIC

Pred škofijo 19. Pred škofijo 19.

Na debelo! 5035 Na debelo!

Prva kranjska vrvarna in trgovina s konopnino

Joan N. Adamič

Centrala: Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. — Telefon 441. Podružnice: Maribor, Vetrinjska 20. — Telefon 454. — Kamnik, Sutna 4.

nudi vrvi za stavbe, dvigala, zvonove, studence itd., milnske oprti, ognjegasne cevi in vse v vrvarsko stroko spadajoče predmete po najnižjih dnevnih cenah.

Na drobno! Na drobno!

Največja zaloga oblek za gospode in dečke

12 J. Maček 12

Aleksandrova cesta

FABIANI & JURJOVEC

modna manufakturna trgovina

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5

se priporoča. 5185

Ustanovljeno 1866. Ustanovljeno 1866.

C. J. HAMANN

specijalna trgovina za novorojenčke, perilo domači izdelek

Mestni trg 8. LJUBLJANA Mestni trg 8.

Specijalna trgovina božičnih okraskov. — Lastna založba prtičkov za v kot in obrazcev (Krippenbilder)

Papirnica Uran, Ljubljana, Mestni trg 11

Oglejte si izložbe na velesejmu paviljon „E“ šte. 7.

Karl Prelog, Ljubljana

Starl trg 12 in Sv. Jakoba nabr. 11.

Trgovina volne, bombaža in galanterije na drobno in debelo.

Franc Erjavec

trgovina usnja

Ljubljana, Starl trg 11 a.

ZA CASA VELESEJMA: 5121

Velika izbira: žepne ure, budilke, zapustnice, uhani in posebno lepo jedilno orodje (Be-steck) iz pravega in kina srebra. Po nizkih cenah.

Samo pri trdki Jos. Selovin-Cuden, Mestni trg 13.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Starl trg 18.

ANDREJ SEVER

trgovina usnja vseh vrst ter čevljarških potrebščin

Ljubljana, Starl trg 30.

I. Tomšič

manufakturna trgovina

Sv. Petra cesta 38.

4998

Fotografski atelje I. Pogačnik

Aleksandrova cesta 3.

5003

Fr. Kham

delikatesa, specerija in vinarna nasproti hotela „Union“

Paviljon na veseličnem prostoru.

Eksport čevljev domačega izdelka

Matej Orehek

Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik

Stritarjeva ulica LJUBLJANA Lingarjeva ulica

Priporoča pri nakupu svoje zalogo najnovejšega blaga za ženske in moške obleke, belo in barvasto perilo, razno-vrsne preproge, tekalnike, zavese, odeje itd., po zmerno nizki ceni!

4991

IGN. ŽARGI

„Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravatami na de-belo in drobno. — Potrebščine za krojače in šivilje. 5075

„6“

Restavracija

„Pri šestici“ 5006

Dunajska cesta šte. 8.

Kavarna in bar „Emona“

Aleksandrova cesta.

5080 Fiala.

Kavarna „Evropa“

Ljubljana

Dunajska - Gosposvetska cesta 5150

„Narodna kavarna“

Dvorski trg

Josip Carl. 5082

Gostilna Keršič

Spodnja Stiška

Celovška cesta. 5078

Gostilna

„Koroški dom“

Poljanska cesta šte. 11

se priporoča

Kati Korošec. 4982

Restavracija „pri Levu“

Ljubljana

Gosposvetska cesta št. 16. 5077

Zajutrkovalnica T. Mencinger

Sv. Petra cesta št. 43.

na dvorišču. 4996

Restavracija Grand hotel Union

5029

K. Rist.

Paviljon Vidmar

na veseličnem prostoru velesejma. 5187

Prvovrstna vina. - Gorka in mizla jedila.

Hotel in restavracija „LLOYD“

Sv. Petra cesta šte. 7. 5033

Izborna kuhinja. Pristna pljača. Marija Tavzes.

Narodna tiskarna

Ljubljana, Knaflova ulica šte. 5.

Terezija Kranjc

Izdelovanje steznikov (modrcov) in trebušnih pasov

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 28.

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 7.

„I“. 410.
Mreže

Radio na sejmu v Lipekem. Radio tehnika se naglo razvija. Tehniški sejem v Lipekem, ki se vrši od 31. avgusta do 10. septembra ti. ima nalogo, da spravi pro-dukt te industrije pred široko javnost. Raz-stavljeni bodo v posebno ugodno ležeči dvorani. Na tej specijalni izložbi se posta-vi posebna postaja, ki bo služila samo za sprejemanje v tej izložbi. Zanimanje za njo je že sedaj veliko.

Prebravani angleški zrakoplovi. Ve-liki zrakoplovi angleških kontinentalnih zračno-prometnih družb se prebravajo tako, da se bodo ločila druga od drugih, in sicer bodo zrakoplovi na črti London, Pariz, Cu-rih, Rim, Kairo svetlorjavni, na črti Lon-don, Dunaj, Carigrad temnovišnjev, oni zrakoplovi pa, ki bodo pluli med Berlinom in Moskvo bodo prebravani rdeče, menda pač v poklon sovjetski vladi.

„I“. 410.
Lanena konoplja

Za odgovore uprave
naj se prišteje
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Črna malih oglasov
vsaka beseda
se para. — Najmanjše
po Din 5.—

Službe

Šivilje,
vajevo v damski konfek-
ciji — sprejme takoj Ra-
do Jerin, Cesta na parji
brod 9. 5321

Mlinarja
(samoostojnega) za eks-
portni paronim — sprej-
me takoj — Uprava vele-
posredstva Baltinci (Preko-
marje). 5440

Knjigovodkinja
šle mesta v kakem več-
jem industrijskem pod-
jetju. Zmožna je vseh
pisarniških del; z večlet-
no prakso. — Ponudbe na
upravo »Slov. Naroda«
pod »Vztrajna/5449«.

Zastopstva za
deželne pridelke
prevzame slovenska tvr-
ka na Dunaju. Svetuje
pri nakupu strojev.
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 4809

Modistka,
zanesljiva in prvovratna
mož (okrasovalka (Auf-
putzerin)) se sprejme ta-
koj proti dobri plači.
Polze se pri G. A. Mar-
šič, modni salon, Zagreb,
Frankopanska ulica 2 A. 5447

Strojnik
sa 140/200 HP Lanzovo
lokomobil, zmožen ključ-
čavničarstva in železo-
vrtlarstva — se sprej-
me. — Ponudbe s prepi-
sanimi stroji »Trezen in
smošen strojnik/5304« na
upravo »Slov. Naroda«.

Deklica
(psestinja) se sprejme za
Zagreb č dveletni dekli-
ci. Pogoj: zdrava, polno-
na, dolga izpričevala, ne
stari 30 let. — Oseba
na glasilo: Ljubljana,
Aleksandrova cesta 2,
I. nadstropje. 5303

Poslovodjo,
trgovskega pomoč-
nika in kontoristi-
ka — sprejme manufak-
turna veletrgovina. Plača
po sposobnosti. Samo pr-
vovratne mož naj po-
ljejo svoje ponudbe s na-
vedbo doseganega služ-
bovanja in časa nastopa
na poštini predal št. 165. 5430

Prodaj

Eleganten brek,
kočija in detelja — na-
prodaj. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 5516

Naprodaj:
elekt. dinamo za isto-
merni tok s stikalno de-
sko, 2,65 HP, 2 KW, 8
amp., 230 voltov ter mo-
tor »Brückner« na suro-
vo olje, 4/6 HP, stoječ.
Eno kot drugo skoro
novo. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 5466

Ostale slavnike,
nakitene in prasne, pro-
dajmo po lastni ceni. —
Horvat, Ljubljana, Stari
trga 21. 5300

Osebn avto,
štirisedežen, v najboljšem
stanju, se ceno proda.
Jos. Puh, Gradska ulica
št. 22. 5280

Kočija,
eno in dvovprežna, olj-
nata oel — se ceno pro-
da. — Ogleda se: Pot v
Rožno dolino 27. 5498

Nova spalnica
iz jensenovega lesa, ele-
gantna, politirana, kompl.
se ugodno proda. Naslov
pove uprava »Slovenko-
ga Narod«. 5518

Prodajo vin
posreduje proti proviziji
Ivan Klemske, Vinska
agencija, Maribor, Ale-
ksandrova cesta 12/II. 5441

Prodaja voz
po zelo ugodni ceni: 1
landauer, 1 brum, 1 gig
ter razna konjska opre-
ma. Natančneje se poizve
pri Gradbenem podjetju
G. Tönnies, dr. s o. z.
Dunajska cesta 25. 5423

Naprodaj
srednje velika pisarniška
blagajna (Wiese & Co.),
razno pohištvo, omara za
knjige, chiffonier, mehka
salonska garnitura, umi-
valnik in buffet s mar-
mornato ploščo, postelje
itd. — Dunajska cesta
15, levo stopnišče, II.
nadstropje, levo. 5409

Knjige
različne vsebine (zabav-
ne, medicinske, tehnične,
nabožne itd. v različnih
jezikih (neke večje zapu-
ščene knjižnice) se pro-
dajo po dogovorjeni ce-
ni. — Na ogled na
razpolago v tiskarni Ga-
le pod Rošnikom pri
Ljubljani. 5415

Naprodaj
PARNI KOTEL za nizki
pritisak, pripravljen za vsa-
ko manjšo industrijo ali
obr. PARNI STROJ 45
HP, BILJARD znamke
»Seifert«, VOZ (Kočija
s gumijastimi kolesi), 1
BRUM ter KONJSKA
OPREMA. — Vse v do-
brem stanju — se ceno
proda. — Natančneje se
poizve pri Portirju hote-
la »Stone, Ljubljana. 5384

Industriji pozor!
Proda se več parnih in
motornih naprav, stabil-
ni parni stroji in k njim
spadajoči parni kotli od
5 do 100 HP, prevorne
lokomobile od 6 do 50
HP, benzinmotorji od 6
do 12 HP, dva nova mo-
torja na plin (Sauggas),
vask po 50 HP, parni
kotli od 27 do 96 m² ku-
rilne ploskve, konzole,
ležišča in jermenice v
vaski meri. — Kern, Ce-
lovska cesta 91/a, Ljub-
ljana VII. 5303

Dva lovka psa
»Hanovran«, čistokrvne
pasme — naprodaj. —
Vprašati: Glinca 213. 5324

Kupim

Ia bukovo ogije,
dobro izano, popolnoma
suho in vilano ter brez
primesi — kupuje se ta-
kojlnje in posejajo do-
bavo v vagonskih doba-
vah — družba Carbo-
naria, Kočevje. — Ista
prevzema vsako količino
dobrega blaga ter ga pla-
čuje vedno po najvišjih
cenah. — Ponudbe pro-
simo saeno s navedbo
razpoložljive količine, ce-
ne in dobavnega roka na
naslov: Družba Carbona-
ria, Kočevje. 5342

Stanovanja

Stanovanje
dveh sob in kuhinje se
odda. — Naslov pove
uprava »Slov. Narod«. 5415

Sostanovanka
se vzame v sobo. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 5483

Dve dijakinji
se sprejmejo na hrano in
stanovanje. — Naslov
pove uprava »Slovenko-
ga Narod«. 5481

Dve dijakinji
sprejmejo dobra družina
na hrano in stanovanje.
Posebna soba. — Rimska
cesta 10/II. 5463

Stanovanje
dve sobi in mala kuh-
inja v prihičju novozida-
ne vile, Opekarska cesta
št. 18 — se s 1. septem-
brom odda. 5456

Meblovano sobo,
po možnosti v sredini
mesta, kjer bi imela stik
s rodbino — išče gospo-
dična. — Ponudbe pod
»Prijazno/5493« na upra-
vo »Slov. Narod«. 5493

Lokali

Dve delavnici
se oddade v najem. —
Veš se poizve: Sv. Ja-
koba nabrežje 25, prihič-
je. 5448

Trgovci pozor!
Kdor hoče prevzeti sta-
roznano trgovino v Ma-
riboru, naj se oglasi pod
»Ekstencija/5307 na upr-
»Slov. Narod«. 5307

Vzamem trgovino
s stanovanjem
na prometnem kraju, v
mestu ali na dečeli, tudi
s gostilno — v najem ta-
koj ali posejajo. — Po-
nudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Trgovina
5442«.

Dopisovanje

Tko se hoče
brati i dobro oženiti ali
udati, neka pošlje svojo
adresu na: Poštanski pre-
stinao 231, Zagreb. 5478

Zenitna ponudba.
Vdova, sama, dobro št-
tutana, šli poročiti sta-
rejšega drž. uradnika. Po-
nudbe pod »Mina/5305«
na upravo »Slov. Naroda«.

Zenitne ponudbe.
Mnogo bogatih inozem-
cev ter bogatih nemških
gospodov, želi ženitve.
Damam, tudi brez pre-
mčenja, daje diakretna
pojasnila v nemščini —
Stabrey, Berlin 113, Stol-
pischestrass 48. 5412

Zenitna ponudba.
Vdova srednjih let, s
svojim stanovanjem in
obrtom, še dno sunanjosti
šli snanja s boljšim sru-
dnim gospodom sred-
njih let v svrhu takoj-
šnje moitve. — Tajnost
strogo zadržana. Cenj.
ponudbe s sliko in pod-
pisom na uprvo »Slov.
Naroda« pod »Sredna
prihodnost/5322«.

Zenitev.

19letna inteligentna da-
ma (Ljubljanka) is-
ugledne in premožne tr-
govske hiše, stimpatisa,
prijetne sunanjosti in
snaja, išče snanja v
svrhu ženitve s enakim,
dobro situiranim trgov-
cem ali industrijalcem,
starost od 35 let. Vdovi-
ci brez otrok niso izključe-
ni. — Le resne cenj. po-
nudbe s natančnimi po-
datki je poslati do 25. t.
m. na upravo »Slovenko-
ga Narod« pod »Popol-
ni naslov/5313«.

Nepremičnine

Pri prodaji
posestva
dosežete priznano naj-
boljši uspeh, ako se po-
služite posredovanja.
Realitetne pisarne »PO-
SEST«, d. z o. z. v Ljub-
ljani, Sv. Petra cesta 24,
pri kateri se stalno ogla-
šajo kupci. 54/T

Kupci pozor!
Posestva, hiše, vile, ml-
na, žage — prodaja po
ugodnih cenah K. Tro-
ha, Maribor, Slovenska
ulica 2. 5471

Enonadstropna
hiša z vrtom
in semljščem se po jako
ugodni ceni takoj proda.
— Polze se v Ljubljani,
Opekarska cesta 10, 41/T

Hiša s trgovino,
gospodarsko poslojpe, lep
vrt v trgu v Savinski do-
lini — naprodaj. — Na-
tančnejši podatki se do-
be pri sadrugi »Lastni
dome v Celju. 5499

Hiša v Mariboru,
pri glavnem kolodvoru,
16 stanovanj, s elektriko,
vodovodom, kletmi, go-
spodarskim poslojpej,
velikim vrtom — se pro-
da ali zamenja s enako
ali manjšo v Zagrebu ali
Ljubljani. — Ponudbe na
anončno ekspedicijo H.
Sax, Maribor, pod »Hiša«
5312

Prodaj posestvo
na lepi ravni legi pri
okrajni cesti, pet minut
od farne cerkve in pošte.
Njiva, travnik, gozd in
vinograd, vsega skupaj
osem oralo. Kdor hoče
samo štiri orala, oddam
tudi. — Stanovanje takoj
na razpolago. — Veš po-
ve: Anton Kidrič, pošta
Makole pri Poljanah. 5300

Posestvo,

lešeče prav blizu Ma-
riba ob glavni cesti —
prostor si za vsako obrt
pripravljen — gospodar-
sko poslojpe na novo
urejeno, njiva, vrt in sa-
donosnik s vsemi letoš-
njimi pridelki; sploh s
vsem inventarjem — se
takoj po jako ugodni ce-
ni proda. — Cenj. po-
nudbe pod »Posestvo bl-
izu Maribora« na: Hinko
Sax, anončna ekspedic-
ja Maribor. 5472

Razno

Trstje za strope
se dobi najceneje pri —
Anton Steinerju, Ljublja-
na, Jeranova ul. 13. 53/T

Trgovci in šole!
dobjo najceneje mape,
bloke, notez itd. — pri
knjigovozu Zupanu, Ga-
jeva ulica 2 (za palačo
Ljubljanske kreditne ban-
ke). 5426

Halo!

Plačam bolje kakor
vsakdo drugi stare oble-
ke, čevlje, pohištvo itd.
Dopolnica sadotuje; pri-
dem tudi na dom. — A. Ju-
reč, Ljubljana, Sv. Jak-
oba nabrežje 31. 5417

Izdelujem
sadne mljne,
prvovratne, s lahkim po-
gonom, granitnimi valji
ter pocinjenim okovjem,
po ugodni ceni. — Inte-
resenti naj se obrnejo na
Rudolf Ravnikarja, ključ-
ničarja v Radečah pri
Zidanem mostu. 31/T

Obvestilo.

Obveščam sl. občinstvo,
da sem zopet otvoril svo-
jo jermenarsko in tor-
barsko delavnico s prv-
vratnimi močmi. Izdelu-
jem vse v to stroko spa-
dajoča dela: konjake,
opreme, damsko torbice,
nogometne žoge itd. ter
vsa popravila.
Vijudno se priporo-
čam — Mihael Jager, Po-
ljanska cesta 9, Ljublja-
na. 5480

Slike za
legitimacije
izdeluje najhitreje foto-
graf Hugo Hibšer, Lu-
bljiana, Valvazorjev
trg št. 7. 56/T

Gostilničarjem
in restavriterjem
se priporoča za nakup
papirnih servietov tvr-
dka M. Tičar, Ljubljana.
3992

Bel kloubki
oblike, od 160 do 200 di-
narjev, dvobarvni 170 di-
narjev, različne druge
barve 150 Din. — Hor-
vat, Stari trg 21. 5301

Perje,

kočije, račje in gosje,
puh, oddaja vsako mno-
žino po smerni ceni —
tvdka E. Vajda, Cakov-
ves. 52/T

Salama, šunka,
str. trapištovski in po-
mendolski. Vse delika-
tose specialitete.
ANTON VERBIC
delavnica in specialna trgovina
Ljubljana, Stritarjeva ul. 2.

Pohištvo!

Kdor si želi nabaviti
krasno in trpežno pohi-
štvo — prvovratno po-
maše delo: spalnice, jedil-
nice itd. po zelo ugodnih
cenah — naj si vsakdo
ogleda pri — Matija An-
dlovicu, mizarstvo in za-
loga pohištva, Ljubljana,
Vidovdanska cesta št. 6.
5302

OTROŠKI VOZIČKI:
najcenejši domači iz-
delki.
DVOKOLESA: novi mo-
deli z dobro prematiko.
MOTORJI: najnovejša-
ga amerikankega tipa
»Evans«, »D. K. W.«,
»Perache«, »Orionette«,
»Motorette«.

PNEUMATIKA: zračni-
ce in plašč ter guma
za otroške vozičke.
Posamezni deli za dvo-
kolesa in šivalne stroje
vedno v zalogi.

Preprodajalci in mehani-
ki nižje cene. — Sprej-
majo se tudi vsa popra-
vila, emailiranje in po-
nikljanje.

»Tribuna« F. B. L.
tovarna dvokolesa in otro-
ških vozičkov, Ljubljana,
Karlovska cesta št. 4.
RAZSTAVNI
PAVILJON »F« št. 191.
5324

Pozor! **Pozor!**
PLAČAM BOLJE KA-
KOR VSAKDO DRUGI
STARE OBLEKE, ČEV-
LJE, POHIŠTVO ITD.
Dopolnica sadotuje; pri-
dem tudi na dom. — Mar-
tin Dram, Ljubljana,
Sv. Jakoba nabrežje 29,
5511

Trboveljski
premog in drva
dobivja
DRUŽBA ILIRIJA
Ljubljana
Kraljica Petra trg št. 5.
Plačilo tudi na obroka.
Telefon 220. 272

Pozor!

Slavno občinstvo naj
ne zamudi prilike, ogle-
dati si na novo došlo
Acetilenaparate, kateri so
porabni za razsvetljavo,
kurjavo in kuho (v des-
etih minutah zavre dva li-
tra vode). Ogledajo se
lahko vsak dan od 21. t.
m. naprej od 8. do 11. in
od 2. do 5. ure pri Frano
Gradišarju, kleparskem
mojstru, Rimska cesta 14.
— Dajejo se na zahtevo
tudi pismena sporočila.
5422

Znižane cene
otroških vozičkov,
dvokoles, malih pomo-
žnih motorčkov ter raznih
motorčkov in šivalnih
strojev ter pnevmatike
— »TRIBUNA«, F. B. L.
Ljubljana, Karlovska ce-
sta št. 4. — Sprejemajo
se v popolno popravilo za
emailiranje s ognjem, po-
nikljanje dvokolesa, otro-
ški vozički, šivalni in
razni drugi stroji. Pro-
daja se tudi na obroke.
Ceniki franko. 46/T

Znižane cene za
otroške vozičke!
Novi modeli. Poslužite
se izdelkov domače to-
varne otroških vozičkov
in dvokoles »TRIBUNA«
F. B. L. Ljubljana, Kar-
lovska cesta 4. — Isto-
tam se dobi po znižani
ceni nova dvokolesa, mali
pomožni motorčki, šiva-
ni stroji in pnevmatike;
sprejemajo se v polno
popravilo za emailiranje
s ognjem in poniklanje
dvokolesa, otroški vozič-
ki, šivalni in razni drugi
stroji. — Prodaja se tudi
na obroke. — Ceniki
franko. 3247

Prostovoljna sod-
na javna dražba
v zapuščno pokoj. Rafe-
la Glontinija spadajoči
predmetov — pohištva,
najrazličnejših starinskih
predmetov velike vred-
nosti, knjig (n. pr. I. iz-
daja Kalvarija) itd. —
se bo vršila v torek dne
26. avgusta od pol deve-
tih zjutraj naprej na
Valvazorjevem trgu št. 7.
I. nadstropje. — Mate-
Hafner, notar kot sodni
komisar. 5465

V novi obleki

namreč v rjavo-modro-beli etiketi je sedaj v
prometu davno preključeni in priljubljeni »Pra-
vi« FRANKOV; kavni pridelatek v zabojčkih.
— V varstvo proti ponaredbam se na tej novi
etiketi posebno iztičejo glavna obeležja, namreč:
ime »Frank« in »kavni mlincek«. — »Pravi
FRANK« s »mlincek« je kavj tako potreben,
kakor začimba juhl, —

OGLAS.

Gradsko poglavarstvo u Sarajevu uz saradnju svih privredno-
trgovačkih institucija priredjuje dne 21., 22., 23. septembra o. g.

VELIKI SARAJEVSKI SAJAM

stokom i stočnim proizvodima

Od općine grada Sarajeva broj 22, 376 od 31. jula 1924.

LEIPZIŠKI VELESEJEM VZORCEV

Jesenski sejem od 31. avg. do 6. sept.

Splošni velesejem vzorcev s sejmom tehničnih in gradbenih potrebščin.
— Najcenejši in najbolj neposreden nabavni vir. — Posetnikom popust
po železnicah in parobrodih.

Vse informacije dajejo častni zastopniki za Hrvatsko, Slavonijo, slove-
nijo in Dalmacijo

SOKOLOVIĆ IN DRUG

mednarodno odpravniki in carinsko posredniki

ZAGREB, Paromilinski c. 1. Tel. 25-73.

Sposoben

provizijski zastopnik

suknene stroke

ki je v Jugoslaviji dobro upeljan, se išče za takoj.
Oferte s prvovratnimi referencami na Tuch-Exporhaus S. Rendi,
Graz, Österreich. 5497

JUGOMETALIJA

OBČNA KOVINSKA INDUSTRIJA
LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 18

Telefon 229 5455 Paviljon G 221

Izdeluje najcenejše vsakovrstna kotlarska,
vodovodno-inštalacijska, bravarska, limarska
in kovino-stiskarska dela; montaža toplo-
darov, specialni zavod za vsakovrstno po-
dinkovanje in avtog. toplotne vseh vrst.

KONKURENČNE CENE! KONKURENČNE CENE!

FINO OBUTEV

damskih, moških in otroških čevljev
trpežnih in sijajnih v izvršitvi po
brezkonkurenčnih cenah nudi le

Kosta Vukašinovič
LJUBLJANA MARIBOR

IVAN PRETNAR

prva strojna ladjedelnica v Sloveniji

MLINO-BLED

Izdeluje športne čolne in na zahtevo tudi
motorne čolne po zmernih cenah. — Vzorci
športni čoln na velesejmu dosedaj 3 krat
prodan, električen motorni čoln pa naročen.

Gostilna

dobrodoča, se takoj vzame v najem. Cenj. ponudbe z
navedbo pogojev je poslati pod »DUTOVLJE« na Ge-
neralno zastopstvo ALOMA COMPANY, TRST, Viale
XX Settembre 65/L. 5517

Kavarna 'Central' Kavarna

Gosposka ul. Maribor Šolska ulica

novo preurejena se v polnem obratu

otvori v nedeljo, dne
24. avgusta.

Ljubljana Lattermannov drevored

Cirkus Cosmy

Od danes
v soboto, dne 23. avgusta 1924

ob 8. zvečer
nov spored

Adolfija
dresirani prašiči in biki

Nepolomljiva
Muckel
in
Fuckel

Gadbin Mor
smrtni skok iz
cirkuske kupole

Pridite, da si pretresate živca, zakaj nekdo se igra z življenjem!

Modri Hans
računajoči konj

Willy Peter
s svojimi divje
ujetimi
berberskimi levi

Poleg tega še druge nove senzacije.

Jutri v nedeljo, 24. VIII.

2 slavnostni predstavi

ob 4. popoldne in 8. zvečer.
5485

SIEGEL & DRUG

D. Z. O. Z.
Tkalnica platnenega in bombaževga
blaga

SVITAVY WIEN
(č. S. R.)

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA ŠT. 31
Telefon 719 Paviljon „H“ 298

Paviljon I 378. Paviljon I 378.

Crobath Franz i. i. o. i.

Kranj Ustanovljeno leta 1885. Slovenija
Domača industrija domačih čevljev.
(kučnih cipela) iz raznega blaga, kot lasting, segel, štramm
filc, pliš itd. — Pliši za nizke stroke. — Manufaktura vse
vrste iz prvovrstnih tovarn na debelo in drobno. — Ceniki
na razpolago. — Tovarniške kolekcije raznega blaga.

Zaloga, strojenje, barvanje in izdelovanje

-- **kožuhovine** --

L. ROT, krznar

Ljubljana, Gradiška št. 2

5154

Tvornica perila

A. Ražem Co.

Ljubljana, Žabjak 3

se priporoča cenjenim trgovcem za nakup moškega pe-
rila v največji izbiri. — Na zalogi ima vedno vse vrste
moških srajc, spodnjih hlač, spalnih srajc, ovrtnikov itd. itd.
Cene nizke! Same na debelo!

Paviljon H 318

5161

Stavbeno in pohištveno mizarstvo

Peter Bizjak

Sp. Šiška 136

priporoča solidno izdelane ameriške
pisalne mize

kakor tudi vsa stavbna in pohištvena mizarstva
dela.

Izvršba priznana solidna! Cene nizke!

5285

Edino prave „Gaiser“ čevlje
in levske čevlje dobite le v
novi urejeni trgovini in delavnici

J. Brajer

Ljubljana 3396

Turjaški trg (Breg) 1.

Istotam se izdelujejo vseh vrst
čevljev po meri in vse vrste tržnih
čevljev. — Trgovci popusti!
Cene solidne! Postrežba točna

Ivan Pordan nasledniki

Ljubljana

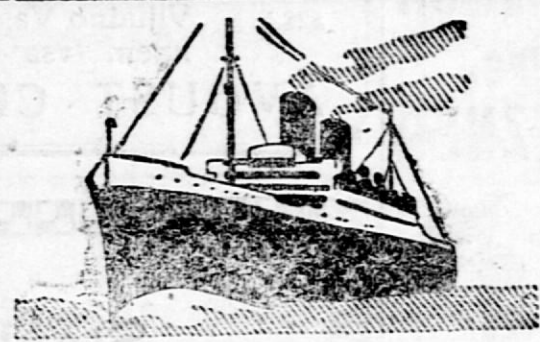
Veletgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga. — Glavni
založnik **Dr. J. in Metodovih vžigalic**, nudi po naj-
nižji dnevni ceni: kavo, riž, najfinije namizno
olje, testenine, čaj, žganje in vse drugo špe-
cerijsko blago.

Postrežba točna in solidna.

5157

Celo vsaka najprostejša kuharica ve, da so CE-
TINA testenine najboljše! — Tisoči in tisoči kon-
zumentov zahtevajo pri svojem trgovcu izrečno
CETINA testenine! — Naravno, zakaj CETINA
testenine se izdelujejo po napolskem načinu le iz
najboljših vrst pšeničnega zrna! Glavno zastop-
stvo za Slovenijo: **PATERNOST & REMIO**, Ljub-
ljana, Slomškova ulica 11. Paviljon na velesejmu
CETINA „H“ št. 287 CETINA

5260

COSULICH LINE

Otvoritev direktne proge iz domače
luke **SPLITA** za **SANTOS** (Brazilija)
in **BUENOS AIRES** (Argentina) s
parnikom

BELVEDERE

ki je urejen na nafta-kurjavo in odplove iz splitske luke dne 11. SEPTEMBRA 1924. —
Parnik prevaža potnike samo v srednjih kabinah, kabinah III. razreda in medkroviu. —
Odprava potnikov iz Zagreba in Ljubljane dne 6. SEPTEMBRA 1924. 5484

Vsa pojasnila
daje takoj in
brezplačno

Generalno zastopstvo za Kralj. SHS **J. G. Drašković**, Zagreb, Cesta „B“ 3. Tel. 24—98
in **Cosulich Line**, zastopstvo v Ljubljani, **Simon Kmetec**, Kolodvorska u. 30. Tel. 66

Ustanovljena leta 1846.

Telefon št. 563.

Gradbeno podjetje

G. Tönnies družba z o. z. Ljubljana

Pisarna: Dunajska cesta št. 25.

Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. —
Enodružinske hiše v opeki in „Heraklitu“ (najcenejši stavbni način).
— **Projekti** za enodružinske hiše so na ogled v gradbeni pisarni. — Iz
lastne opekarne nudi po konkurenč. cenah lepo, močno žgano **opeko**.
— Iz lastnega gramozoloma vse vrste **peska**. — **Zaloga** vsega gradbe-
nega materiala na **Martinevi cesti**.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA

r. z. z. o. z.

v novourejenih prostorih
v Ljubljani

Mestni trg št. 6 Mestni trg št. 6

obrestuje vloge na hranilne knjižice in
tekoči račun po

8%

37 T

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom
obrestuje tudi višje po dogovoru.

Sprejema v **inkaso fakture** in **oeslje**
terjatev.

Posojila daje le proti popolni varnosti na
yknjižbo, proti poroštvu in proti zastavi.

Na sejmišču paviljon I 398

Vesna - Brata Pohlin i dr.

LJUBLJANA Poštni predal 126

tvornica vlasnic, kljukic, rindic za čevlje, ko-
vinanastih gumbov itd., sprejema vsa naročila,
ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo.
Zahtevajte vzorce in cenik. Pri večjih naroči-
lih popust.

5162

NOVO! NOVO!

NAJVEČJE ZANIMANJE

vlada za gradnjo večjih in manjših stanovanjskih hiš v sistemu

„SEIDEL“

Natančnejše podatke se dobi pri stavbnem podjeliu **Jakob**
Accetto, sin ing. **Viktor Accetto** in drug, Ljub-
ljana Tabor 2. Lastni paviljon na sejmišču!

NOVO! 47 T NOVO!

Ugodna zamenjava gramofonskih plošč!

Edina zaloga gramofonov, plošč, igel, peres in vseh posa-
meznih delov k gramofonom in drugim godbenim strojem.

A. Rasberger, LJUBLJANA
Sodna ulica št. 5.

V zameno se sprejemajo samo pri meni kupljene plošče.
Izjemoma zamenjajem tudi druge, to pa samo do konca
septembra t. l. 5458

Pisanim vprašanjem priložite znamko za odgovor!

PIPAN & CIE. kem. kemero.
družba z o. z.

LJUBLJANA, Resljeva cesta št. 2.

Agents for The Hull Oil Manufacturing Com-
pany Ltd., Hull. 5170

I-a ameriška-pensilvanska vsakovrstna **strojna**
olja, **tekočina masti**, **bencin**, **terpentin**, I-a nor-
veško **ribje olje**, **kemikalije** in **tehnični predmeti**.
I-a angleško **Solvay jedilno olje** znamke „Homko“.
Surovine za usnjarne in mlarne.

Ljubljanski velesejem, paviljon „E“ 21—22.

Najnovejši pat. izum. Izvrsna novost.

B. O. B. tvornica beton. blagajna
— d. d. **Vukovar** —
Brzjavke: **Bob**, **Vukovar** — Tel. int. 66
Proizvoda in odprava vsakovrstnih
blagajna iz jeklobetona
omari za dokumente
tresorji vrst **št. 100**
v najlepši in najsolidnejši izdelavi.
Glavno zastopstvo in zagovorniki za
celo Jugoslavijo: **Armin Goldstein**,
agencija in komisija za trgovino Vi-
kovar.
Zastopstvo in depot: **Matador**, Zagreb
Mla. St. 5. 29 T

Brezpogojna sigurnost proti ognju. Največja sigurnost proti vlatu.

Športne
in društvene znake

emajlirane in brez emajla v vseh kovinah izdeljuje naj-
solidnejše in najcenejše

Ljudevit Griesbach, tvornica platne i srebrne robe,
Zagreb, Martićeva ulica 23. 48 T

VII. dunaiski mednarodni sejem

od 7. do 14. septembra 1924.

Najugodnejša prilika za nakup za vse
stroke.

Najbogatejša izbira. Brezkonkurenčne cene.

Velik uspeh dunajskega pomladanskega
sejma 1924: 100.000 nakupovalcev.

Velike godbene in gledališke slavnosti
mesta Dunaja.

4786 Pojasnila:

Wienermesse, Wien VII,

kakor pri vseh zastopstvih; v Ljubljani
avstrijski konzulat, Turjaški trg 4, Josip Zidar.

POZOR!

GG. TRGOVCEM!

POZOR!

Za jesensko in zimsko sezijo nabavil sem z ozirom na ljubljanski velesejem primerno za vse pokrajine Jugoslavije izredno množino vsakovrstnega sukna. Cene zelo ugodne. Izbira velika in znano strokovno izbrane kvalitete pri tvrdki

J. GROBELNIK, Ljubljana.

Lovci, strelci

oglejte si puške!

Informirajte se
glede popravil!

Puškarna v Kranju.

Srečko Potnik

In drug

parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov
ter izdelovanje sadnih sokov itd.

Ljubljana Metelkova ul. št. 13

priporoča naravne sadne soke arome za nealkoholne pi-
jače, sadne eterje za kandite, esence za rum in žganje,
posebno pa specialne sadne likerje
oziroma ratafije iz svežega sadja.

Kafra-Krema Kraljice Marije

(KAMFOR-KREMA)

za čiščenje in
njegovanje
obrazov. Nepre-
kosna po ka-
kovosti. Odli-
kovana najvi-
šjim imenom
Nj. Veličanstva
Kraljice Marije
Izdeluje kos-
metični zavod
Nenad Ranisav-
ljevič, kraljevi
dvorni damski
frizer, Beograd
Kralja Milana
broj 14

Glavni zastopnik za Slovenijo
Aleksander Gjurd ml.
damski frizer

Ljubljana Kongresni trg 6

Dobi se povsod. Lonček Din 50.—

„Ika“ d. z. Kranj

mehanična tovarna pletenin in nogavc, naj-
večje podjetje te stroke,
ki slovi po vsej Jugoslaviji, je razstavila svoje solidne in
vsega priznanja vredne izdelke na velesejmu. Interesenti
naj ne zamude prilike stopiti v zvezo s to domačo industrijo.
Paviljon „J“ 411-412. 5467

Najboljša kolesa in šivalni stroji

za rodbinsko in obrtno rabo so edino

JOSIP PETELINCA znamke **GRITZNER**

in **Adler**

Ljubljana

ob vodi poleg Prešernovega spomenika.

Posetniki velesejma!

Oglejte si klobuke

v modnem salonu

14006

Stuchly-Maške

LJUBLJANA — Zidovska ulica št. 3.

Popravila se izvršujejo takoj:
Cene brez konkurence!

JOSIP ADAMIČ

— vrvarna v Domžalah pri Ljubljani —
Podružnica Kamnik, Sutna št. 49.

Telefon interurban št. 7.
Brzjav: Adamič, Domžale.

Izdeluje in ima v zalogi: motvoz, (špago), štrange uizde,
pasove, (gurt), vrvi za seno, transmisije, dvigala, za ladje,
zvonove in turiste; dalje razno telovadno orodje, gugalne
mrežice (Hängematten), mrežice za konje, ribiške mreže,
mreže za otroške postelje, mreže za seno, nepremočljive
vozne in konjske plahite (cerade), mlakano konopnino, pre-
divo, morsko travo, žimo, biče, bičevnike itd.

Nadalje vse gasilske potrebščine kakor: sesalne gumi-
jeve cevi in najfiniješe konopnene cevi v vseh dimenzijah,
spojke (Hölanderje) ter splošno gasilsko opremo.

Cene zmerne! Postrežba točna!
Blago prvovrstno!

Oglejte si razstavljeno blago v pavi-
ljonu „H“ št. v 336.

Stara

tovarna nogavc in pletenin
M. FRANZL & SIN
lastnik **FELIKS FRANZL**

Ustanovljena
1888

v Ljubljani, Privoz 10. — Poštni predal 44.

Pozor! Obiskovalci Ljubljanskega velesejma!

**Jedilne oprave na pro-
daj! Kupci za pohištvo!**

Vljudno Vas vabim na ogled raznega izdelka po naročilu. Izde-
lujem vsa v to stroko spadajoča dela, ter se priporočam
AVGUST CERNE, mizarstvo, Zgornja Siška št. 122

Stavbeno in opekarsko podjetje

Telefon 426. **Ivan Ogrin** Telefon 426.

Ljubljana, Grubarjevo nabrežje št. 8.

se priporoča za vsa stavbena dela ter nudi po zelo nizkih cenah

opeko

vseh vrst (strešno zarezano in navadno opeko (bobrovec)
žlebnike, opeko za tlak in cementne cevi.

Lastna opekarna na Črnučah. Zaloga tudi v Ljubljani.

Samo pri

Samo pri

P. Magdić

Izvanredna prilika!

Obleke	Etamin Din 240'	Volnene Din 600'	Svila Crepe de Chine Din 480'
Kostimi	Platneni Din 350'	Športni Din 950'	Promenadni Din 1900'
Plašči	Volneni Din 800'	Covercoat Din 600'	Svileni Din 950'
Krila	Športna Din 190'	Modra—črna Din 180'	Plisirana Din 350'
Bluze	Barvane pralne bluže Din 95'	Opal Etamin Din 98'	Crepe de Chine Trikot bluže Din 195'

Vedno v zalogi zadnje novosti!

P. Magdić, Ljubljana

nasproti glavne pošte.

Šampanjec Bouvier

Originalna vina v steklenicah, lastnega pridelka

Zastopnik:

Clotar Bouvier, Gornja Radgona

(kr. dvorni dobavitelj)

LOVRO HUMER
Jesenice, Gorenjsko

Prva žebliarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slov.).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, žebli za čevlje, spojke za odre in prage,
spojke za ladje in splave, železne brane, zobje za brane, kljuge za podobne, zid i. t. d., vijaki z maticami, zakovice
za tenderje, kotle in mostove, vijačni čepi, verige.